Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 36. szám, szeptember 5. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész íven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
3-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m. Frankfurt- és Baselban: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bécs-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Mivel az ember nevelés által válik emberré, mutattassanak ki annak előnyei egyesekre ugy, mint egész nemzetekre.

— *Erkölcstani pályamü.* — *)

(Folytatás.)

A jó nevelés mühelye a szülői ház után kétségbevonhatlanul az iskola. — A nevelés és iskola két elválaszthatlan dolog, legyen ez utóbbi akár magán, akár nyilvános. Mert az iskola a nevelés, és evvel járó tudományoknak van szentelve, hová a szülők csakis e két czélból küldik gyermekeiket, hogy ezen közvetités által a hazának derék polgáraivá legyenek.

Találkoznak azonban a közéletben ily állitások alkalmával oly ellenvetések is, melyek ily kérdéses alakokban adatnak elő: Nincsen-e még mai napság is olyas valami a tudományokban, ami legott felfuvalkodottá tehetné az embert? — Nem panaszkodik-e még maga a legbölcsebb Salamon is, hogy a sok bölcseségben sok a boszuság is, és hogy a ki szaporitja tudományát, szaporitja fájdalmát is? — Avagy nem parancsolja-e szent Pál is: „Nequis vos decipiat per philosophiam, et inanes fallacias"; (Col. 2) hogy meg ne csalattassunk a bölcselkedés, és hasztalan csalárdságok által? — Végre a szakadás fejei nem a tudományok vásottságában szédültek-e meg, és az istentagadók nem ennek maszlagától tántorodtak-e meg, és pedig ugyannyira, hogy a Teremtő is csaknem kénytelen volt ennek kiirtására fakadni, amint olvassuk is: „Perdam sapientiam sapientium, et prudentiam prudentium reprobabo?

A másik félnek jogában áll védeni magát. Ennek szószólói mi vagyunk, azért feleljünk a megtámadó köpönyegforgatóknak.

Amint a lét vagy nemlét nem mindegy: ugy a tudás vagy nem tudás sem mindegy. Az embernek természetében fekszik az, hogy társas élet nélkül nem létezhetik, és igy az ennek megfelelő polgárisodás nélkül sem. Ha a költők, és ismét némely ujabb bölcselők érettebben megfontolták volna, hogy a tökélyre való törekvés az emberi természetnek characteristical, azaz megkülönböztető tulajdona: akkor sem a költők az ugynevezett aranykort legboldogabbnak nem regélték, sem a bölcselők a kulturát természetellen állapotnak nem hirdették volna sohasem. Csalhatatlanul kiismert dolog az is, hogy az embernek a növés, és táplálkozás korántsem egyedüli czélja, mint a növényeknek vagy állatoknak. Továbbá kitanultuk az emberek történetéből, hogy az embert nemcsak az indulatok ösztönzik, nemcsak tárgyképeket alakit magának, nemcsak emlékezettel bir, hanem okoskodik is; ez pedig már megczáfolatlan jele annak, hogy halhatatlan lélekkel is bir. — Minden állatnak van tehetségbeli köre, saját világa, sphaerája, melynek korlátai közé vannak szoritva foglalkozásai. Minél tökéletesebb pedig valamely állatnak organismusa, természetesen következik, hogy annál tágabb tehetségbeli köre is. Igy a márvány a föld gyomrában rejlik, s felettemódon lassan növekszik (tapadás). A növény sem mozdulhat helyéből, de már köre nagyobb mint a márványé. A csiga már helyről helyre mozoghat, és köre, tehetségbeli világa sokkal kisebb, mint a madáré. Az embernek köre ellenben az egész mindenség. Betud ő ennek legkisebb és legtávolabb részeibe hatni elméjével, és mindannak hasznát veszi, mi szembe tünik.

Mindebből pedig mi következik? Az, hogy minél szükebb a lénynek köre, annál elvitázhatlanabb benne az ösztön, mely munkásságát vezérli. A póknak — például — terjedelmi köre felette csekély, és azért könynyebben is hibázhat hálója elkészitésében mint, a növény szokott tenyészésében. A madarak, négylábuak tehetségbeli köreik terjedtebbek levén, ezeknél a hibázhatás egyátalában nagyobb. Az ember tehetségbeli köre véghetetlen, és ezért a választás is oly korlátlan, hogy méltán viseli a „szabad akarat" nevet. — Benne a vak ösztön uralma egészen elenyészik, és igy munkásságában, melynek ő valódi ura, sokkal könynyebben tévedhet, mint az oktalan állat. Ha pedig az ész, mint a munkásság fővezére, le nem győzné az ösztönt, ki tagadná, hogy az ember lenne a legboldogtalanabb állat.

Innét három nagy különbség támad az állat és ember között. Ugyanis:

Először: Minthogy a vak ösztön az emberen — ha szabad akaratját az ész vezeti — nem uralkodhatik; következik, hogy a helyesen választott foglalkozást neki érdemül, a helytelenül, vagy rosz szándékkal választottat pedig vétkül lehet, sőt kell, s kötelesség is beszámitani. Ellenben az állatok cselekvését sem érdemül, sem vétkül nem lehet beszámitani, mert mindent csak ösztönből cselekszenek.

Másodszor: Az állat amit tett, azon nem változtat. Igy a méh mai napság is csak ugy késziti sejtjeit; a róka még most is ugy ravaszkodik, s fog is örökké: mint valaha. Ellenben az ember javitva nemcsak saját, hanem mások munkáit is, segit nemcsak a maga, hanem mások sorsán is, azaz folyvást tökélyesül.

Harmadszor: Észlény csak egy létezik, az ember, ki nemcsak természettől öröklött tulajdonokkal bir, hanem még a külvilágban is mindig ujakkal bőviti ismeretkörét. Nem igy az állatnál. Mert az állat csak azzal bir, mit neki a természet adott. Ugyanis; mihelyt megszületik, azonnal tud mindent, ami köréhez, neménok fentartásához és czéljaihoz tartozik. Az eb, szajkó, majom- s más állatokkal produkáltatnak ugyan oly dolgok, melyek köreikhez nem tartoznak, de minderre helyesen jegyzé meg az egész világon hires Cicero: apud alios loqui didicerunt, non ipsi secum.

Már most kérdem: Oktatás és nevelés nélkül mit érne ama gyámoltalan ész, melyet a gyermek egy másik világról hoz magával; és ezen eszközök nélkül mik lennének nemzeti egyesüléseink? Vagy talán tetszik valakinek a majmok társas élete, hol a fenyiték árnyalataival is találkozunk ugyan, mert a rendbontót megtépik, megverik? De sőt még többre is mennek, fölfegyverkeznek dorongokkal, s a fekete embereket elüzik a tüztől, melyet a pusztákon gyujtanak maguknak, körüllepik azt — és gyönyörködnek benne; azonban még annyira sem képesek felfogás tekintetében, hogy a tüznek, az ő legszebb gyönyörüségöknek élesztésére csak egy darabka fával is járulnának, hanem miután elaludt, szomoruan hagyják el azt.

De hiszen nyilvánvalóan tudjuk a szerencsétlen Hauser Gáspár esetét, illetőleg élettörténetét is, ki sötét veremben neveltetvén, embert nem látott, szót nem hallott, s álintézkedés utján 1828-ban mint már 16 éves ifju jelent meg Nürnbergben. Nevét is tudta irni. Beszélni nem volt képes. Egész Európa rokonszenve lobbant fel a nagy szerencsétlen iránt. Hogy honnan, és mily kezek alól érkezett Nürnbergbe, ki az tudni tőle nem lehetett. Mint ilyen oktalan, emlitett helyiségnek polgármesterétől gondos nevelőnek felügyeletére bizatván, rövid idő alatt annyira kifejlődött szellemi tehetsége, hogy későbben hivatali tisztségre érdemesittetett.

Ki mondhatja tehát, hogy nem kell nevelés, nem tudomány, nem iskola? — Félre sivár emlék, és kongó koponyák. Aristipposhoz veletek, ki — midőn kérdezné egy atya — hogy ugyan mit is nyerhetne fia neveltetéséből, alkalmilag igy válaszolt: Legalább azt, hogy majd a közönséges nézőhelyeken nem ülne kő gyanánt a kövön. – Midőn ismét egy másik sokalván fia kitanitatásáért a kivánt fizetést, azt mondaná: Ennyi pénzen egy rabszolgát is vehetnék, élesen válaszolt Aristippos ekképen: De csak ugy is tégy aztán jámbor! mert ha egyet szerzesz, azonnal két rabszolgád leszen; teljes helyességgel mindegynek itélvén akár a követ, a durva rabszolgát, akár a neveletlen urfit.

Látjuk ezekből, hogy a világ mily sokszor, és mily sok ügyben következetlen önmagához. Talál fel ugyan mindig uj eszméket, és azokat nagy lelkesültséggel karolja fel; de midőn tettre kerül a dolog, tehát épen a válságos körülményekben hátrál az ügy, a szent eszmék életbeléptetése elől. A népnevelés ügyével sem állunk másképen. Mert napról napra hirdetik lapjaink, és sürgetik annak testesitését, minthogy hivatásuk a nép tudatlanságát elszéleszteni, tudván, hogy a nép — mely tulajdonképen maga teszi a nemzetet — enyészetéhez közeledik, ha tudományban szükölködik. De fájdalom az eszközök, az áldozatok nem igen halmozódnak, mert a magasabb rendüekben magasabb az önérdek, mint a népnek a nemzetnek érdeke, s következésköp saját maguk boldogsága.

Nem tagadhatni, hogy vannak tanodáink szép számmal. De ha veszszük az arányt hazánk megyéiben illetve azokat, azt vehetjük észre, hogy ezen arányban nincs igazság. Már pedig ahol az igazságot a jogtalanság cseréli fel, ott a magasabb s általános együtt-haladás hátrányt szenved. Igy összevetvén Pest és Zemplén és a többi megyéket, látjuk, hogy az előbbiben mennyi és az utóbbiban csak egy felgymnasium sem létezik. Pedig a fölvett két megye nagyság tekintetében mondhatni egyenlő. Továbbá ezen iskoláinkban a neveltetés minden megkivántató eszközökkel együtt oly drága, hogyha egy középszerü birtokos — fiai közül csak egyet is ki akar e téren tanitatni, talán többi gyermekeivel együtt is, mire eléri az azon időt, hogy maga kenyerét keresheti, koldusbotra jut. Ekként gyermekei egyikének az élet biztositva van, de szerencsétlen testvéreinek, s boldogtalan atyja kedvezőtlen sorsának áldozata mellett.

Szép, jó, és üdvös, sőt szükséges volna tehát — hogy ezen, egykor a keresztény vallás és a polgárisodás védfalát képező árva hazában részarányosan emeltetnének az eddigiekhez nemzet boldogságát dajkáló s szép reményeit nevelő tanintézetek, és pedig ugy, hogy bennök habár nem is ingyen, de mégis oly mérsékelt áron szereztetnének meg a tudományok, hogy azokban necsak a tehetősbek, hanem a minél szegényebb sorsuak gyermekei is megérezés nélkül részesülhetnének. Nézetünk szerint innen kezdődnék nemzeti létünk egyik boldogabb hajnala, s a szomszéd nemzeteket meghaladó felvirágozása.

SZERÉNYI LAJOS,
kegyes tanitó rendi papnövendék.

(Folytatása köv.)

---

*) E jeles mü Kecskeméten julius 16-án a casino termében felolvastatott critica szerint 2 aranynyal jutalmaztatott. — Szerk.

A hirlapirodalomról a megyékben.

Magyarországban a helyhatóságok törvények által biztositott önkormányzati jogát, a szoros értelemben vett beladministratión kivül, főleg azok **politikai élete** teszi a nemzet állami létére nézve minden időben fontossá. A politikai élet a nyilvánosságban van, a nyilvánosságnak pedig éltető lelke a nyelv és az irás, a senatusban ugy mint a forumon. Hogy a nyelv hatalma, a Demosthenesek dicsvágyainak sikere mai nap nagyobb-e mint hajdan? Ne héz meghatározni. Bizonyos, hogy a szavak az ékesszólás **meggyőző ereje** Krisztus tanai előtt, ugy mint azóta uralkodott az emberiségen, — de az irás Guttenberg óta terjedve inkább, e században már oly nagyszerü hatalommá árad, hogy annak jelenkori erejéhez az ó, vagy középkorbeli nem is hasonlitható. Mert bár minden korban felleljük azt, hogy egy **tollvonással** néha országok, nemzetek sorsa döntetik el, azon befolyás, melyet az irás mestersége e századbeli emberiség neveltetésétől annak sirjáig gyakorol, felülmul minden hajdankori **részletes** eredményt, mert az irás befolyása, a

irás hatalma ma már általános és mindenható, — mert ma az maga a — szellem. A szellem mindenhatósága a népjog fenntartója. Az irás szelleme késziti a közszellemét, s a közszellem leveri az önkény hatalmát. Az irodalom a nemzetek politikai közszellemének egy le nem csillapitható lázas ütere, mely a jogok érzetét nem hagyja aludni, s mely nélkül alkotmányos élet nem létezhetik.

Közszellem nélkül, pusztán végrehajtó administrativ közeggé törpülnének hazánk helyhatósági is, s ép ez az, miről szólni kivánok, ép ez az, melyre nézve kell, hogy minden alkalmat megragadjon a megyék közönsége ébren tartani azon közszellemet, mely a helyhatósági jogoknak nem csupán gyakorlatában, hanem azon jogok érzetében is áll. Minthogy pedig a jogok érzetének nem csupán a tanácskozási termek küszöbén belül lehet ma már kifejezést adni, hanem a socialis téren is és főkép az irodalom szellemével; az irás szavaival szükség terjeszteni a világosságot, — és mert minden civilisalt államban a haladás lobogójának czimere a müvelt irodalom; ki merné tagadni égető szükségét annak, hogy megyéinknek, ezen 50—100—200 □ mtfldnyi területü alkotmányos állami és csupán a nemzetnek felelős önkormányzattal biró területnek külön, saját irodalommal birni kell? Örömmel üdvözöljük azon megyéket, melyek felfogva érdekeik és a kor kivánalmát, saját hirlapot alapitának, — mert ha már a tudományos és szépirodalom az ország fővárosát választja is ma még kizárólagos forrásául, a napi események nem csupán a fővárosban birnak érdekekkel, s vannak napok a vidéken, melyek följegyzésre méltóbbak, s jellemzőbbek a nemzet életében a főváros számos — meglehet — enyhangu napjainál, — mikről pedig levelezéssel épen nem, vagy legalább nem idejében emlékezhetnek meg a főváros lapjai.

Mindenek előtt tehát: saját hirlapot adjunk minden megyének! saját hirlapot a népnevelés, a társulás, az ipar, kereskedelem, a művészet, az irodalom, a nemzeti önérzet, a korszellem érdekében!

A szabad Helvetia minden cantonában önálló hirlap van, a külföld majd minden nevesebb bár kisebb városa képviselve van e téren, s nálunk gyakran, egy kis ország nagyságát magában foglaló területen, egy egész, nagy számu tehetős értelmiség által lakott megyében nélkülözünk saját hiteles közlönyt!

Igaz, hogy nálunk még a fővárosi országos hirlapirodalom is csak az utobbi három évtizedben emelkedett fokonkint a többi európai fővárosok e nembeli irodalmának szinvonalára, s még élő emberek lehetnek s vannak, kik a „Magyar Kurir" a „Magyar Posta" a „Figyelmező" első magyar hirlapok gyenge szárnyakkali repülését látták, s tudják, hogy később Kossuth „Országgyülési tudósitásai" Széchenyi casinói, s Petrichevich Horváth Lázár „Honderüje" előtt is örült az irodalombarát, ha nem minden megyében saját megyéi lapot — miről akkor még álmodni sem mert — talált, hanem ha minden megyében volt azon lapból, mely országos lap gyanánt hazai czélból indult meg. A haladás tehát — az időviszonyokhoz mérten — gyors és félreismerhetlen. A fővárosi világeseményekkel foglalkozó nagy országos lapokon kivül ma már számos, derék, hivatásának megfelelő, s közönsége által kedvelt vidéki hirlapja van hazánknak. De mig egyfelől azok száma a megyék számának még korántsem felel meg, s mig másfelől nem is mindnyája határozott helyi közlönye azon hatóságnak, melyben mozog; fájdalommal kell emlitenünk, hogy nem egy — sorsára érdemetlen — kétségtelenült már a részvétlenség sulya alatt tengődni vagy végkép leroskadni.

TUBÓLY VIKTOR.

(Folytatása köv.)

Meghivás
tanitó-egylet alakitására.

Szeged város elemi tantestületei — vallás-különbség nélkül — f. hó 12-én magánértekezletre összegyülvén, az egyesülés magasztos eszméjétől áthatottan elhatározták: „Alföldi tanitó-egylet" czim alatt, az összes alföldi tanerők egyesitése, a népnevelés és oktatás ügyének emelése, a tanügyi elvek, eszmék, módozatok megvitatása és ezek alapján, a tanitás és nevelés sikerének eszközlése, egyszersmind a tanférfiak szellemi, erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozditása tekintetéből egyesülni.

A fentebbieken kivül czélja lenne az egyletnek: munkaképtelen elaggott, nyomorodott tagjainak, s elhalálozás esetében özvegye s árváinak anyagi segélyezése, később egy nyugdijintézet alapitása, a néptanodáknak és a tanférfiak érdekeinek minden irányban való megvédése.

A rendes tagsági dij évenként 2 frt.

Az egylet alapszabály-tervezete az alakitó közgyülésen fogna tárgyaltatni és véglegesen megállapittatni.

E közgyülés megtartása jövő szeptember hó 12-ére délelőtti 8 órára tüzetett ki.

Hogy pedig eme közgyülés az egylet szellemi czélját mindjárt kezdetben kitüntesse: erre következő értekezési tárgyak tüzetnek ki:

1. A népiskolai törvényjavaslatra a szegedi elemi testületek által tett észrevételeken kivül, mily módositványok volnának még kérelmezendők?

2. Miként adassék elő az alkotmánytan az elemi iskolákban?

3. A hazai történet az eddig létező olvasókönyvek alapján alkotmányos szempontból miként kezelendő a népiskolákban?

4. A figyelem ébresztése- és fentartására melyek a legczélszerübb módok?

5. A nyelvtanra vonatkozólag, miként ismertetendők meg a beszédrészek?

Magyarország tanférfiai! itt az idő erélyes munkásságra. A közoktatási m. kir. ministerium is ohajtja az egyletek létesitését. Több tanitóegylet sikerrel müködik már. Né legyen a magyar alföld utolsó e nemes versenyben! Ezennel tehát testvérileg felhivunk, kérünk benneteket szeretett pályatársak, jelenjetek meg lelkesedést hozva magatokkal a kitüzött napon — vallás-különbség nélkül — Szegeden, hol tárt karokkal fogadunk benneteket, hol a kölcsönös kötelességek és érdekek érzete egyesitse alföld tanférfiait, a kitüzött nagy czél elérésére, a nevelés és oktatás javára, a haza szellemi és anyagi előhaladásának eszközlésére.

E meghivásnak a t. pályatársak közti buzgó terjesztését, s kellő tájékozás végett mielőbbi szives válaszukat kérjük.

Kelt Szegeden, aug. 23-án 1868.

Az elemi tantestületek megbizásából:

BÓJA GERGELY,
reáltanár,
mint bizottmányi ideiglenes elnök.
SZENDRŐI JÁNOS,
főelemi tanitó,
mint bizottmányi jegyző.

Csevegjünk.

Salamonként mindenre van idő. Vannak esetek, melyek letörülhetlen jelt nyomnak valamint egyesek, ugy nemzetek érzületére; az idő mindenre hatván, nincs nemzeti s egyéni érzület, mely kisebb-nagyobb mérvben fölényre ne vergődnék. Nem szándokom ezuttal a nemzeti közérzületről csevegni, mint inkább önmagamról s e kis egoismust megbocsátják nekem, midőn különben is igéretemet kivánom beváltani.

A méhecske el-elszáll, hogy a virágok változatos bübájában gyönyörködjék, kis szivének nagy örömet szerezhessen, magam is komoly egyhangu magányomból az utóbbi napokban Nagy-Kanizsáról kirándulék. Első utam volt a kies fekvésü Lengyeltóti; a természet regényes vidékkel áldotta meg, de mit érne az, ha csupán a madarak hangicsálásiban, a virágok illatában gyönyörködnék a vándor, midőn az emberek is alig értik meg egymást, hát ily prózai ember, mint én is, a madarak dalát, a szellő sohaját, a virágok kéjittas suttogását mi mód tudnám megérteni, lelkem ugyan édes gyönyört lel bennök, de szivem, ah, szivem annyi keserü csalódás után is még mindig nemes barátok égi vonzalmaért esd, mint öreg a gyámbotért, mint éji vándor a csillagfényért. Ez időben Lengyeltóti két ifju költőt tartott néma ölelés között, hogy bájait örökitsék meg, hogy tudassák a szellem magasztos erejével, miszerint körében vendégszerető ősi szivélyességgel fogadtatik mindenki, akinek a természeti báj élde1éséra érző szive, nemes lelke van. Valóban Hajgató Sándor és Hoffmann Mór szives meghivásuk folytán oda érkezve, már Boglárон vártak s innen az est homályában jó kedvünk ragyogó fényével Szöllős-Györökön keresztül Lengyeltótiba érkeztünk dr. Schwarz ur vendégszerető szives körébe; a kedves doctor pulsusom megtapintása nélkül is rögtön a recept megirásához fogott, vevén toll helyett a speis kulcsát, mivel szerető neje ez időben a budai fürdőt használta, patika helyett pedig a konyhai laboratoriumot vétette igénybe. — Alig telt bele nehány percz s körülültük a telides teli rakott asztalt, hogy az önkéntes fogyasztási adót executió nélkül beszedjük. Hoffmann barátom velem maradt s késő éjig szórakoztatott humoros beszédjével. Nem hiába, hogy tudományos ember tudományos könyvekkel telt szobájában hófehér párnák között nyugodtam át az éj hátralevő kevés részét, álmom is tudományos szinezetü volt, pedig rég eldudolgatom már: „nem kell nekem tudomány, csak jó bor és szép leány!"

Másnap bucsú s vasárnap levén Lengyeltótiban, csak ugy sürgött-forgott a tarka-barka népség, festői szinezetet kölcsönözvén a vizsgáló szemnek. Az este be-, reggel pedig kicsipvén magamat, látogatásokat tevénk. — Legelőször Hajgató barátomat kisded czellájában üdvözöltem Hoffmannal; a kis szoba, nagy reményü ifjunak adott alkalmat több csinos költemény megirására, mely önállólag jelent meg az idén „Kikelet" czim alatt. A szobát egyetlen kép diszitette, és ez Petőfié vala; igen jól vette ki magát, mintegy jelezvén, hogy Petőfi mellett nagy az üres tér még... Voltunk Bohár Vincze tanitó ur szakavatottan berendezett és elég kényelemmel ellátott gazdag méhesében; — a kedves kis szúrós-csipős méhecskéket igen kedvelem, s azért alig tudtam megválni dúdolásuk élvezésétől; talán még most is ott volnék, ha Hoffmann barátom elég naivul nem figyelmeztet, hogy szép asszonyhoz megyünk; no már hiszen kedvelem a szorgalmas méheket, de a szép asszonynemet pedig szeretem s becsülöm, azért — megindulánk. Utba ejtők Hoffmann barátom magányát, hol a „Jerichói rózsák" fejlődtek oly sok- és nagygyá, miszerint száz és száz mértföldre elhat bübájos illata. Itt már költői rendetlenséget tapasztaltam, nagyon meglátszott, hogy nincs asszony a háznál... Innen árkon bokron keresztül kazul vezettetém egy csörgedező patakcsához, a kristálytiszta viz csillámló tükrében gyönyörködve, eszem azonban mindig a szép asszonynál járt s most már én sürgetém a menést. Egy csinos, tiszta külsejü lakhoz értünk, előtte virágos kert, mi tagadás benne, elfáradtam s pihenésre kértem fel Hoffmann barátomat, ki mosolyogva jegyzé meg: majd odabent pihenjünk. Ah! ugy vagyunk! tehát a szép asszony lakához értünk! No barátom Mór, az egyszer fekete gondolatod volt azt mondani nekem, hogy a szép asszonynál pihenhetek! Ez ellen protestálok.

Nem tudom hogy és miként, egyszerre sötét éj letts csak itt-ott láttam ragyogni, egyegy csillagot de oly közel, hogy szinte meg akartam fogni, hanem mozogtak, be-becsukódtak, meg megint sok, sok lövelte felém láng sugárit. — Álmodom-é, vagy ébren vagyok? gondolám magamban; e zavart helyezetből nem tudván kiokoskodni, édes megijjedés szállta meg kellemes reszketésben fürdő idegzetimet, mert két csillag oly közel ért hozzám, hogy szinte vissza akartam lépni, de valaki megfogta kezemet s csengő hangon „Isten hozta," „örülök" stb-féle barátságos szavakat intézett hozzám és én mint lovagias ember néma ajkamhoz emelém a bársonypuha kis kezet s a két csillagból olvasám: hol vagyok. — A napról ha az ember hirtelen beredőzött szobába megy, bis az természettani bizonyiték szerint is setétnek tünik fel, de nehány percz mulva a belépő már tudja magát tájékozni, igy történt aztán a bemutatás. Örvendék, hogy Fr. U. Amália urhölgynél tiszteletemet tehetém, ki a valódi honleányi szép nevet méltán megérdemli, mert amint családjában a gyöngéd anyai szerepet magasztosan viszi, ugy legszebb élvei közé számitja az irodalomért egész sziv- és lélekkel élni, tenni és hatni. Isten éltesse! s adja a magyarok istene, hogy minél számosabban értsék meg a kor intő szavát, mint e nemes hölgy megérté!

A hölgykoszoru távoztával mi is távozánk, hogy a magyar irodalomért szinte oly nemes hévvel viselhető Policzer Luiza kisasszonynál tisztelegjünk.

Délben Dr. Schwarcz ur kedves családja, közt valánk, angyalszép kis leánykája mellett ülve örökös mosoly ült ajkamon az okos beszélgetés miatt, melylyel engem mulattatni kivánt. Az izletes és pazardúsan felszerelt ebéd végét nem akarta érni, látszott a derék házigazda a szivélyességéről is oly előnyösen ismert háziasszony távollétében — nem akarta tudni: mi az elég! No, nem csoda! az orvos beleolvadt ez alkalommal a vendégszerető barátba.

A kedves helységben jobbra balra szólt a zene, azt se tudtuk hova menjünk. Gróf Zichy Nep. János lengyeltóti uradalmi tiszttartója, a jeles gazdász Perlaky József urnál válogatott szép közönség gyült egybe, a fiatalság tánczolt s a csárdást kifogyhatatlanná tevék. A deli szép menyecskék és a bájoló leányok koszorúja még magamat is tánczra ingerelt, s tánczoltam volna is, há a gyönyörü parkban hirneves hazánkfia Tóth Kálmán m. kir. állami főmérnök urral nem találkozom, kivel észre sem vettem, midőn késő ideig elcsevegtem az időt. Siettünk is Fr. U. urhölgy vendégszerető lakába, ahova előbb valánk vacsorára meghiva és igy a későbbi meghivásoknak nem tehettem eleget, — mit azért emlitek meg: ami halad, el nem marad.

A jó Bohár bácsinál is kedélyes szép közönség mulatott együtt.

Késő éj volt, midőn Fr-né urhölgy vidám társaságától bucsút vevénk, hogy kora reggel ismét Szöllős-Györökön át Boglárra érjek, honnan vissza Nagy-Kanizsára szállitson a déli vaspályatársaság egyik döczögős vaggonja.

BÁTORFI.

Heti szemle.

Szeptember 4-én, 1868.

— Királyné ő Felségét a királyi gyermekekkel szeptember 10-dike táján várják Budára, hol a várlakon szorgalmasan dolgoznak. — Párisban egy gépész gőz társaskocsit készitett, melylyel gyárából kiindulva Nogent sur Marne-felé a Mazar-bourlevardon és a vincennei uton végig kormányzott. A társaskocsiban mintegy 35 személy foglalt helyet. — A zágrábi országgyülés szept. 12-ére összehivatott. — A pesti egyetemen a lefolyt tanévben 47 államtudományi, 38 jogtörténeti, 43 birói és 1 egyházjogi szigorlat tétetett le. 37-en tartottak tudori vitatkozást, s 37-en lettek tudori oklevéllel kitüntetve. — A kereskedelmi miniszterium hir szerint három dohánytermelőt küldött külföldre a dohánytermesztés tanulmányozása végett. — Egy vasutvonat aug. 22-én Gyertyámosnál elgázolt egy parasztkocsit, mely a lóval együtt tönkre ment, hanem a kocsist épen huzták elő a vaggonok alól. — A stettini vasut indóháznál a nagy nyilt csarnok tetejéről egy gerenda ép akkor esett le, midőn nagy néptömeg a vonat indulását várta. Temérdek sebesülésen kivül egy ember rögtön meghalt, s kettőt félholtan vittek el. — Iturbide mexikói császár fia, Páris mellett Courbevoieban báltermet nyitott. Mint mondják üzlete jól megy. Ilyen a világ dicsősége! — Roppant felhőszakadás és jégeső tette tönkre a mult napokban Zám, Tomasesd, Godinesd, Glod, Brassó, Valya-Békului községek határát. Pár percz alatt két ölnyi magasra nőtt a völgybe rohanó ár, fákat tövestül vitt magával, lakokat, malmokat, a betakaritott gabonát, a künn álló törökbuzát elmosta, s több emberélet, számos barom esett áldozatául. — Ischlben hire jár, hogy ő Felségeik közelebbről Gacziába utaznak. Ő Felsége ez alkalommal nagy hadi szemlét fogna tartani Lemberg mellett. — „Közvélemény" czim alatt Ormódy Bertalan szerkesztése mellett uj társadalmi és közérdekü hetilap jelenik meg. — A lovisannei vakok intézetében a vakok domborunyomdászattal foglalkodtatnak és az utolsó 6 év alatt 8925 kötet könyvet, többnyire folió alakban állitottak elő. — A természetvizsgálók zárgyülése Egerben a jövő évi gyülés helyeül közlelkesedéssel, Fiumét választotta. — Kedélyes öngyilkosság. Marosvásárhelyt egy jobb napokat látott, most kis vegyeskereskedő bolt ajtaja aug. 16-án szokás ellenére nem nyilt meg. Mikor a szomszédok betörték az ajtót, a kereskedőt vérbe halva találták. Áruló-asztalán e szavak voltak olvashatók: „20 frttal tartozom N. urnak; lopás ne történjék; éljen a haza." Vagyoni kuszált állapota miatt vetett véget életének puskával. — Egy genfi lap különösség gyanánt mondja el — és ujból bebizonyitja, mennyire zsaroltatnak az idegenek Svájczban, — hogy az angol királyné legközelebb kávéból, kenyérből és hideg sültből álló reggeliért 30 személy után 700 frankot fizetett.

Zala-megyei hirek.

r. Légutazás léggolyó nélkül. Az „Ung. Lloyd" ez érdekes tárgyról néhány tüzetesb adatot közöl és aláirást nyit az eszme valósitására. Közleménye a következő: Az 1854. év juniusban egy orkán, mely Josz szülőhelyén, — Nagy-Kanizsa táján, nagy pusztitásokat vitt véghez, gazdasági épületekről lehordta a tetőt s gyökerestől kiszakitá a fákat, különös benyomást tett lelkére és azon pillanattól fogva folyvást azon gondolkodott, nem lehetne-e e természeti erőt mesterségesen késziteni és az emberiség javára felhasználni. Eszébe jutott, hogy az orkán nem egyéb, mint sebesen forgó légtömeg, és azért kisérletet tett mindenféle alakuló és terjedelmü korongokkal. Sebes forgásba hozván ezeket azt találta, hogy a korong által magával rántott levegő fölfelé törekszik. Meglevén állapitva ez elv, javitgatva tovább ment, mig végre eredményül valóságos forgó müvet sikerült létesitnie. E forgómü csavarszerü, egymás fölé helyezett ernyőkből (Fallschirm) áll, legyezőkkel és lapátokkal; ha e forgómü erős forgásba hozatik, a mozgásba hozott levegő ugy belekap, hogy roppant erőt fejt ki a felszállásban és képes nagy terheket magával felvinni. — A készülék oldalán egy második forgómü van alkalmazva, mely még középszerü szél el-

Folytatása a mellékleten.

H I R D E T É S E K :

Gyakorlati találmányok!

Nagyjelentőségü minden háztartásnál az ungynevezett **„Polir-Pasta,"** mely által mindenki a legnagyobb könnyüséggel képes fényvesztett avult butordarabokat stb. kifényesiteni. Egy doboznyi anyag elegendő egy egész butorozat kifényesitésére; ára 80 kr. — Ehhez még megjegyzendő, hogy e Pasta

soha meg nem romlik.

Ezüst-tisztitó golyó, kitünő szer minden elhomályosult fém-tárgyak kifényesitésére, nélkülözhetlen az arany- és ezüst müveseknél. Egy drb. 10 kr.

Egy óra-szabályzó, vagyis egy pontos napóra delejtüvel mindenkinek ajánlható, mivel ezáltal mindennemü óra szabályozható. Egy drb 25 kr.

Mosó-por. Ezen por alkalmazása által időben, pénzben és munkában gazdálkodhatni. E mellett legnagyobb előnye, hogy a fehérnemü vele igen kimélhető. 1 font csomag ban 22 kr.

Amerikai biztonsági lakatok, kitünő szerkezetüek, biztosak feltörése ellen.

1 db kisebb faju 30, 40, 50 kr
„ „ nagyobb „ 70, 90 kr, 1 ft.
„ „ „ „ két kulcscsal 1 frt 10 kr.
1 db utitáskákra 25, 40, 50 kr.

Angol ollók a legjobb aczélból, 1 db kisznbásra való olló 25, 35, 45 kr.
1 db. himzési olló 20, 30 kr.
„ „ ollólánca 10 kr.

Nagy előnynyel szolgálnak az uj gépirónok, használatuknál nincs szükség hogy ezére sem töréstől nem tarthatni.

1 db fanyélben 10 kr.
„ „ csontnyélben 15 kr.
„ „ tolltartóval és késsel 90 kr.
„ „ vakaró-gumi 5 kr.

Fogfájások ellen, bármily nemüek azok, előnyösen használtatnak a berlini fogcseppek; e szer oly biztos, hogy ha nem használna, ára visszaadatik. Egy üvegcsének ára 80 kr.

Gyakorlati nadrágvédők, melyek sáros időben a bemocskolódástól megvédik. 1 pár 20 kr.

Kitünő fénymáz kantsukkal vegyitve, hogy a bőrt tartósabbá tegyék. 1 frt 30 kr.

Eredeti Pompadour-Pasta.

A híres Pompadour asszonynak XV. Lajos udvarán volt egy szere, mely a világ előtt titokban maradt, melylyel ő magának az ifju kinézést, a vidor szépségét és a bőr simaságát egész a késő öregségig megtartotta. Ezen recept később egy magas uricsalád birtokába jutott, melynek arczszépsége ma is a bámulat tárgya. Sikerült Rix orvostudornak ezen oddig titokban tartott receptet megszerezni, hogy az egész világ javára forditathassék. Ezen fölülmulhatlan arcz-pastának eredménye minden várakozást fölülmul, miről számos bizonyitványok megtekintés végett t. c. közönség rendelkezésére állanak. Az egyetlen szer ez, mely minden arcz-foltokat, szeplőt, máj-foltot stb. gyorsan képes eltávolitani.

Egy tégely ára útasitással együtt 1 frt 50 kr.

A legujabb ligroin-tüzi szerszám (zsebben hordható) a leggyakorlatiabb e nemben, nem dohányzók számára is ajánlatos, közönséges tüzi szerszám formájára, lámpával van egybekötve, mely néhány órára való gyuanyagot vesz fel, ugy hogy gyakran adódó alkalommal legott világot lehet gyujtani. Ára csak a gyors elterjedése miatt tétetott ily olcsóra, t. i. egy db 60 kr.

Perzsiai hajfestőszer, mellyel az ősz hajat percz alatt barna és feketére festhetni, és egyuttal megóvja a természetes üdeségét. Növényekből készült és egészen ártatlan. Egy dobos utasitással 2 ft.

Folyékony enyv. Legnélkülözhetlenebb szer minden háztartásban, mert evvel minden a házban előjövő javitásokat mindenki maga eszközölheti, ezen enyv évekig eltartható és hidegen használható. Egy nagy üveg ára 25 kr.

Legujabb rozsdapor. Biztositott szer mindenféle rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből és minden másféle szövetekből szintugy vas- és aczélszerekről. Egy csomag ára 35 kr.

Legjobb borotva-kenőcs. Ezen kenőcs által a borotva köszörülése mellőztethetik. Egy dobos ára 25 kr.

Irótollak regulatorral. Alkalmazhatók minden késhez és papirhoz, ugy hogy egy és ugyanazon tollal a legfinomabb és legvastagabb vonásokat lehet csinálni, 12 db 25 krért.

Hogy lábait megóvja a nedvességtől, erre gondja legyen mindenkinek, minthogy az egészséget fentartja. Ez eléretik a Metzgerféle bőr-sajtolmány által, mely a lábbelit puhává s áthatlanná teszi ugy, hogy a czipő, hármedig taposta legyen is a vizes sarat, mégsem érezhetni benne nedvességet, 1 üvegecske ára 60 kr.

Angol bőr-fénymáz, mely a bőrnemünek eredeti lágyságát visszaadja és legszebb fényre hozza, egy kis üvegecske ára 25 kr, egy nagy üveg ára 42 kr.

Általános tisztitó-por, melylyel mindennemü érczet, aranyat, ezüstöt, bronzot, pakfongot, acélt és rezet tisztára tisztitani és fényesiteni lehet. Egy dobos ára 20 kr.

Párisi általános ragasz, melylyel nemcsak üveget, követ, tajtékot, fát stb. a leggyorsabban és állandóan meglehet ragasztani, úgy, hogy elválaszthatlan marad, hanem hogy minden egyesitve legyen, fát érczczel, üveget porcelannal stb. ugy összeragaszthatni, hogy egy testté lesz. Ezen minden háznál nélkülözhetlenül szükséges szerből egy dobozzal 10 kr. Ugyan e ragasz folyadékban, üvegbe szedve 30 kr.

Levél-pecsétlő bélyegek, melyek kényelmesség, olcsóság és biztosságuk miatt is minden ostyánál v. viasznál előnyösbek. Legfinomabb és bármiféle névvel vagy czéggel és czimerrel vagy jegygyel öszáz db 1 ft. 50 kr. ezer db 2 frt.

Villanyozott fogkefék. Ezekkel a fogakat minden fatapasz vagy fogpor nélkül, csupán hideg vizzel a legszebben fehéren, egészségesen és szag nélkül lehet tartani egyszerü dörgölés által. Hogy minél nagyobb legyen a kelendőség, ára csakis 60 krra tétetett.

A legbiztosabb és legjobb szer minden alkalmatlan rovar elpusztitására kizárólag csak a friss perzsa rovarölő por egy üvegecske 18 kr., háromszor akkora 35 kr.

Valódi angol tollkések egy-egy két pengével 20, 30, 40 kr; 3 pengével 50—60 kr.; legfinomabb faj pengével 60, 70, 90 kr., 1 frt, 4 pengével 80 kr., 1 frt, 1 frt 20 kr.

Bőrösfestészet. Egypercz alatt lehet mindenféle tárgyra kivétel nélkül p. fából, kőből, bádogból stb. való tárgyakra, legszebb aquarell festést állandóan átvezetni, ugyannyira, hogy a legügyesebb kéz által készitett festés gyanánt fog feltünni. Különösen ajánlható az iparosoknak, minthogy a tárgyakat igen csinosbitja és ajánlóvá teszi. Egy ily kép, mely virágcsokrokat, gyümölcsöket, tájképeket, állatfejeket, csoportozatokat vagy karikaturákat képez, kapható 2, 4, 6, 8, 10 krért, egy üveg átvezetési lakk elégséges 5száz képre 20 krért.

Legfelsőbb helyen szabadalmazott méreg egerek, patkányok, ürgék és börcsögök kiirtására. Az eladás felelősségre történik. Egy nagy szelencze ára 1 frt.

A hajat élénk állapotban tartani, az őszt vagy szőkét barnára festeni legalkalmasabb a dió-olaj minden vegyi készitmények károsok. Van szerencsém a t. c. közönségnek jelenthetni, hogy nálam friss, meghamisithatlan kétszer tisztitott dió-olaj kapható. Kis üveg 25 kr., nagy 45 kr.

Gyökeresszer, melylyel a tyukszemet 8 nap alatt ki lehet irtani. Ez ujabban feltalált szerek minden további dicsérete felesleges, minthogy garantia mellett árusitatnak. Egy dobozzal használati utasitással együtt 40 kr.

Cs. kir. szabadalm. **Szaponin-szir-äther**, melylyel néhány percz alatt minden néven nevezendő szenyfoltokat mindenféle kelmékből a legtisztábban kivesz. Ezen uj készitmény meghalad mindent, mi az ilyféle szerekben eddig létezett, minthogy még a legfinomabb és a legkényesebb szint is sértetlenül hagyja, mindjárt szárad és nem szagos. Ajánlható egyszersmind kesztyü tisztitásra. Egy üveg használati utasitással 40 kr.

Valódi átlátszó **glycerin-szappan** a legfinomabb illatokkal. Egy középnagyságu darab ára 15, 20 kr. nagy darab 20 kr. Egy tégely valódi mar-zsir (Kammfett), hajkenőcs 30 kr. Egy darab mar-zsir bajuszpödrő 30 kr.; valamint minden más illat- és toilett-szerek bel- és külföldiek a legnagyobb választékban.

Cs. kir. szab. vizhatlan ágybetétre minden háztartásnak ajánlható kikiált különösen gyermekek, betegek és gyermekágyas nőknek nélkülözhetlen. 1 db 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 70 kr., 1 frt 80 kr.

FIGYELMEZTETÉS. Minthogy a nevezett czikkek meg is hamisittatnak, bátor vagyok figyelmeztetni az iránt, miszerint azok csakis a nevezett **raktárban** kaphatók.

Mindenféle bizományok elfogadtatnak és pontosan teljesittetnek

Árjegyzékek a kapható czikkekről ingyen szolgáltatnak.

Az első ausztriai bizományi üzlet A. FRIEDMANN Bécsben,
Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. alatt Drèser sörcsarnok mellett.

(115—12,6)

Kitünő minőségü és olcsó órák.

KOHN IGNÁCZ (137—12,5)

dúsan felszerelt s évek során jeles hirre kapott

ÓRA-ÜZLETE.

Pesten, kigyó-utcza 6. szám.

Nagy választékot ajánl mindennemü jól beigazitott órákból, **két évi kezesség mellett**, árjegyzék szerint. Minden óra a pesti kir. fényelölö hivatal részéről ellenőrzési jegygyel van ellátva.

A nálam vásárolt órák a legpontosabban vannak igazitva, ugy, hogy akár függő, akár fekvő helyzetben vannak, ez pontosságukra semmi befolyást nem gyakorol. — Egy általam irt könyvet fognak igen tisztelt vevőim ingyen kapni, melyben közölve vannak az órák minél további pontosságát eszközlő óvó-rendszabályok.

GENFI ZSEB-ÓRÁK:

Ezüst hengerórák 4 rubinnal ft 10—11
„ aranyszéllel, felszökkenő 12—13
„ hölgyórák . . . . frt 13—14
„ hengerórák 8 rubinnal „ 14—15
„ „ duplafedéllel 15—16
„ hengeró. krist. üv. 4—8 r. 16—17
„ horgonyór. 15 rubinn. frt 15—16
„ dupl. fedél- 15 rubinn. 18, 20—22
„ angol horgonyórák kristály üvegg. 15 rubinn. 18, 20, 22—23
„ sereghorg. ó. dupl. fed. frt21—24
„ horgony remontoir valódi kengyelnél fogva felhuzh. 27—29
„ dupl. fed. 15 rubinnal frt 34—27

Arany hengerórák, 3 próbás arany, 8 rubinkövel . . . frt 30—32
„ arany-köpeny 8 rubinn. „ 34—36
„ hölgyórák 4—8 rubinn. „ 24—27
„ „ arany-köpeny- és 8 rubinnal . . . „ 31—37
„ hölgyóra gyém. kirakva „ 54—56
„ horgonyó. 15 rubinn. „ 33—39
„ finomabb arany-köpeny és 15 rubinnal . . . frt 44—49
„ horg. dupl. fed. 15 rub. „ 44—49

Arany horg. ar. köp. 64, 69, 79, 89—95
„ horgonyóra kristályüveg-, ar. köp. 15 rubinn. . . frt 59—74
„ hölgyhorg. ó. 15 rub. frt 42—64
„ „ krist. üv. „ 47—50

Arany remontoirok, valódiak, kengyelnél fogva felhuzandók, 15 rubinn. 69, 79, 89—99
„ dupl. fed. 110, 119, 128, 148, 188

Ingaóra, minden 24 óra után fhuz. 11
„ 8-ad napra felhuz ft 19, 21—23
„ óra a félóra ütéssel „ 30—32
„ „ s negy. ó. „ 48, 50—54
„ havi regulateur . „ 30—32

Franczia bronzórák, mindenik hétről hétre felhuzandó 20, 25—35
„ két hétben „ frt 40—60 90—120, 180—200

Franczia ébresztő órával . . frt 6
„ mely ébresztésnél gyertyát gyujt . . . . frt. 9—11

13 próbás ezüst lánczok frt 3, 4, 5—6 forintig.
13 próbás hosszu . frt 7, 8, 9—10

Vidéki megrendelések előre elküldött ár, vagy utánvét mellett is a legpontosabban és gyorsabban teljesittetnek s ami tetszésre nem találna, az kicseréltetik. — Megjegyezvén, hogy függő és zsebórákim, minden modorban a legpontosabban igazgatva vannak.

Órák, arany és ezüst a legmagasabb árakon cserébe vétetnek.

Mindennemü igazitások általam feltalált gépek és szerszámok segitségével a legújabb genfi mód szerint készittetnek és igen olcsón számittatnak.

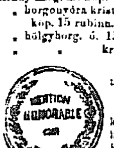

Pályakoszoruzott a párisi kiállitáson. A munkás osztály javára:

Munkás óra [Montre letaire] kulcs nélkül felhuzható, igen tartósan készitve, két különböző fajban 10 és 12 frtjával. Egyedüli depot Magyarország és kapcsolt részei számára csak nálam.

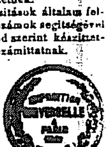

Kohn Ignácz, óra-müves.

Hirdetmény!

A nagy-kanizsai leszámitoló társulat igazgató tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Ő császári s királyi Felsége folyó évi Augusztus 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával a társulat czégjének — **nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbankra** leendő átváltoztatását megengedvén, ezentul a társaság kizárólag e czéget fogja használni.

Egyuttal a reszvényes uraknak tudtul adatik, hogy az igazgató tanács az alapszabályok 9 §. értelmében minden részvény után 10 %, vagyis 20 o. é. frtnak lefizetését elrendelte, mely folyó évi oktober 4—6-ka között a társulati pénztárnál az ideiglenes elismervény felmutatása mellet annál bizonyosabban teljesitendő, mivel különben az alapszabályok 9 §. fog alkalmazásba vétetni.

Végre köztudomásra hozatik, hogy a folyó évi april 19-én tartott közgyülésből felterjesztett módositott alapszabályok a föméltóságu m. k. földmivelés, ipar és kereskedelmi ministeriumtól több pótlás miatt vissza küldetvén, ezek feletti tanácskozás végett az igazgató tanács a 21-ik §. értelmében egy rendkivüli közgyülés tartását határozta el, és ezt f. évi oktober hó 11-ik napjának reggeli 9 órájára a társulat helyiségébe kitüzvén, arra minden részvényes társ urat az alapszabályok 17 és 18-ik §-árai figyelmeztetés mellett tisztelettel meghivja. Az idézett társulati alapszabályi §§-ok eképen szólnak:

17-ik §. A közgyülés áll mindazon részvényesekből, kik legalább két részvény tulajdonosai és mint ilyenek a közgyülés összejövetele előtt a társulati részvény-könyvbe bevezettettek, és mely részvényeknek, ugy azoknak még le nem járt szélvényei legalább 8 nappal a közgyülés elött a társulat pénztárába elismervény mellett letéteményeztettek.

18-ik §. A közgyülés mindenik tagja szavazásra jogositott, és ha egyébként a 17. §. föltételei teljesitvék, két részvény után egy szavazat, tiz részvény után kettő, husz részvény után három, harmincz részvény után négy, negyven s ennél bármily magasságu részvény után öt szavazat esik ugy mindazon által, hogy a 19-ik §. szerint meghatalmazás mellett átruházott képviselés hozzátudásával egy részvényes se birjon ötnél több szavazattal.

Kelt N.-Kanizsán, 1868. évi szeptember hó 3-án.

Az igazgató tanács.

Neueste Glücks-Offerte.

„Gottes Segen bei Cohn!"

Grosse Capitalien-Verloosung von 2½ Millionen.

Genehmigt und garantirt von der Staats-Regierung.

Beginn der Ziehung am 14ten d. Mts.

Nur 2 Thaler oder 1 Thaler

kostet hierzu ein vom Staate garantirtes wirkliches Original-Staats-Loos, (nicht von den verbotenen Promessen) und werden solche gegen frankirte Einsendung des Betrages oder gegen Postvorschuss, selbst nach den entferntesten Gegenden von mir versandt.

Es werden nur Gewinne gezogen.

Die Haupt-Gewinne betragen 225,000 — 125,000 — 100,000 — 50,000 — 30,000 — 2 à 20,000, 2 à 15,000, 2 à 12,000, 2 à 10,000, 2 à 8000, 2 à 6000, 4 à 5000, 6 à 4000, 15 à 3000, 22 à 2000, 5 à 1500, 4 à 1200, 106 à 1000, 8 à 500, 100 à 200, 9000 à 100 u. s. w.

Gewinngelder und amtliche Ziehungslisten sende nach Entscheidung prompt und verschwiegen.

Meinen Interessenten habe allein in Deutschland die allerhöchsten Haupttreffer von 300,000, 225,000, 187,500, 152,500, 150,000, 130,000, 125,000, 100,000, 100,000 und jüngst am 5ten August d. J. schon wieder den allergrössten Hauptgewinn ausbezahlt.

Jede Bestellung kann auch ohne Brief, einfach durch die jetzt üblichen Postkarten gemacht werden.

LAZ. SAMS. COHN
in Hamburg,
Bank- und Wechselgeschäft.

(154—5,2)

ÉRTESITÉS.

Alólirott tisztelettel adom tudtára a nagyérdemü közönségnek, miszerint a m. **Gombos Bertalan** ur által feltalált

„erősitő ital"

raktárát átvettem.

Kérem a t. cz. közönséget szükséglet fedezése végett hozzám alólirotthoz fordulni.

Ezen erősitő ital, az előtt ugynevezett Mixtura Stomochico-hepatica erősiti az idegeket, különösen a gyomrot, a beleket, s előmozditja az étvágyat.

Sikerrel használható a meghülés ellen; — azokat, kik rosz ivóvizzel élni kénytelenek, vagy gyümölcsök élvezete után nem jól érzik magokat, megóvja az innen eredő minden rosz következményektől. A jó nedvek előidézése által az erősitő italnak folytonos használata mellett a keserü szájvis megszünik s a lábadozók rövid idő alatt visszanyerhetik megingatott testi s lelki erejüket. — A tengeren utazók megóvatnak általa a tengeri ut ismert kellemetlenségeitől; — végre a legujabb tapasztalás szerint a rothadt foghus, ha avval dörgöltetik, visszanyeri kellő minőségét.

Nagy-Kanizsán kapható az alólirottnál és **Zerkowitz W. és A.**, ugyszinte **Fesselhofer József** végre **Rosenberg Ferencz** urak fűszerkereskedésükben.

(130—8,7) **Wajdits József.**

Ára használati utasitással együtt 1 frt.

Zur hohen Beachtung für Bruchleidende.

Der berühmte **Bruch-Balsam**, dessen hoher Werth selbst in Paris anerkannt, und welcher von vielen medicinischen Autoritäten erprobt wurde, welcher auch in vielen tausend Fällen glückliche Curen hervorbrachte, kann jederzeit dir. brieflich vom Unterzeichneten die Schachtel à 4 fl. ö. W. gegen Einsendung des Betrages, da die Postnachnahme nicht stattfinden kann, bezogen werden. Für einen nicht so alten Bruch ist eine Schachtel hinreichend.

J. I. K. EISENHUT
in Gais, bei St. Gallen (Schweiz)

(57—8,6)

Árverési hirdetés.

Zalamegyei Sármellék helységben helyzett s a Méltóságos gróf Festetics Tasziló ur tulajdonához tartozó korcsmaépületeknek — ezekhez adandó 1200 négyszög öles 5 hold földdel együtti — eladása Keszthelyen az urodalmi tisztség irodájában, folyó évi oktober 25-én délutáni 3 órakor eszközöltetni fog.

Mely árverésre a venni szándékozók kellő bánatpénzzel ellátva megjelenni kéretnek. — Kelt Keszthelyen, august. 13-án 1868.

M. Gróf Festetics Tasziló ur
jog- és jószágkormánya.

(153—3,2)

TALMI GOLD SCHMUCK FÜR DIE EWIGKEIT.

TALMI ÖRÖKKÉVALÓ ARANY-ÉKSZER.

Ki e czikket mint valódit birni akarja, az forduljon az egyesült

Industrie Halle-hez Bécsben, Praterstrasse 16.

Eladási irány nagy árakban.

Az ékszer állandóságáért írásilag állunk jót.

Brillant-ékszer.

finoman kiállitva, az ismerő is csalódhatik es ékszer valódi Talmi aranyba van fogva, a belehelyezett brilantok a legfinomabb hegyjegeczek, melyek az élénk fényt sohasem vesztik, ugy szintén más drágakövek is fel nem ismerhetően vannak utánozva.

Egy melltű . . . . . 1 frt 5a kr., 2 frt, 3 frt.
Egy pár fülbevaló . . . 1 „ 50 „ 2 „ 4 „
Egy „ mellgomb . . . 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy „ ujjgombok . . 1 „ 1 „ 50 „
Egy tű fésűnak . . . . 1 „ 1 „ 50 „
Egy brillant gyűrű legfin. 1 „ 1 „ 50 „
Egy kereszt mint ékszer . 1 „

Csiszolt Talmi arany-ékszer.

Egy lánez Talmi aranyból . . . . . 1 frt 50 kr.
Egy nyaklánez . . . . 2 „ 50 „
Egy csábitó nő Collier keresztte| . 1 frt.
Egy melltű . . . 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy pár fülbevaló 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy kötet fülre függesztő . . . . . 40 kr.

15 kr. **Örök naptár,** mint medaillon, ezen szép Charivari-tárgy, megaranyozva egy oldalon hónapos, nap-felkeltet és lenyugtat, a nap és éj hosszát, a másikon a hét napjait és a datumot mutatja helyesen az havonkint, es hetenkint igazitandó.

Egy medaillon . . . . . 50 kr., 80 kr., 1 frt.
Egy pár mellgomb . . . 30 „ 80 „
Egy „ ujjgomb . . . . 40 „ 60 „
Egy függesztőfésű . . . 80 „ 1 frt, 2 frt.
Egy férfitű . . . . . 50 „ 80 kr., 1 frt.

Valódi arany-ékszer.

Egy gyűrű szines kövekkel . . . 1 frt 80 kr.
Egy „ gyöngyökkel megrakva . 2 „ 50 „
Egy „ aranynyal . . 3 frt 50 kr., 4 frt, 5 frt.
Egy pár fülbevaló . 4 frt, 5 frt, 6 frt, 7 frt, 8 frt.

Gyöngy-ékszer.

Egy melltű . . . 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt, 3 frt.
Egy pár fülbevaló . 1 „ 1 „ 50 „ 2 „ 3 „
Egy „ mellgomb . 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy „ ujjgomb . 1 frt, 2 frt, 3 frt.
Egy férfitű . . . . 1 „ 1 „ 50 kr.
Egy nő collier . 2 frt 50 kr., 3 frt, 3 frt 50 kr.
Egy kar karika . . 3 frt, 2 frt 50 kr., 3 frt.
Egy minor Alaki gyöngy 2 frt, 3 frt, 3 frt 80 kr.

Email-ékszer

díszesen kiállitva tűz-email Talmi aranyon.

Egy melltű . . . . . . 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy melltű valódi gyöngy és emaillel diszitve 2 frt, 3 frt, 4 frt.
Egy pár fülbevaló . . . 1 frt, 1 frt 90 kr., 2 frt.
Eay egész email-ékszer melltű, fülbevaló, brilanttal 3 frt 50 kr.
Egy pár email-mellgomb . . . 60 kr., 80 kr.
Egy „ „ -ujjgomb . . . 80 „ 1 frt.
Egy medaillon . . 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy email-gyűrű . . . . . 60 kr., 80 kr., 1 frt.
Egy lánez emaillel . . . . . 1 frt 50 kr.
Egy nő-lánez . . . . 2 „ 60 „

Fekete ékszer

Szaru-, Jet- és Kaucsukból állandó.

Egy nő collier kétszer a nyakra vehető kereszttel vagy csak egy szivvel . . 65 kr
Egy melltű . . . . 15, 20, 30 és 50 kr.
Egy pár fülbevaló . . . . 30, 20, 10 kr.
Egy mell vagy ujjgomb . . . 15, 20, 50 kr.
Egy rövid óralánez . . . . 15, 20 kr.
Egy hosszú „ „ . . . . 30, 50 kr.
Egy egyszerű függesztő fésű . 25, 35 kr.
Egy diszitett „ „ . . 50, 80 kr.
Egy hajtű . . . . 30, 40, 80 kr.

A folytonos ideszólás száz meg száz régi vevőtől a birodalom minden részéből, Német-, Orosz- és Olhonországból és az egész Levante-nak felszóllitás után rögtön jotállás mellett szállitandénk el.

Minden ártáblák ráadásul és franco.

Egyesült Industrie-Halle, Bécs, Praterstrasse 16.

(124—6,5) **Kereskedők tuczatárakat kapnak.**

Derék képviselők a környékekben kerestetnek.

A legnagyobb vászonruha-raktárban

váczi uteza YPSILANTI-hoz

Pesten.

Kaphatók a legolcsóbb árakon a legnagyobb választékban mindennemű kész fehérnemüek, férfiak, urak és gyermekek számára, ugymint:

20 ezer darabnál több **férfi ingek** rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 2 ft 50 kr., 3 ft, 3 ft 50 k, 4 ft, 4 ft 50 k, 5 ft, 5 ft 50 k, 6 ft, 6 ft 50 k, 7 ft, 8 ft, 10, 12 ft.
10 ezer darabnál több **szines férfi ingek**, ezer különböző mintában 1 ft 50, 1 ft 80 kr., 1 frt, 2 ft 50 kr, 3 ft.
Fehér madapolám-férfi-ingek, 1 ft 50 kr, 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50, 3 ft, 3 ft 50, 4 ft.
Férfi-gatyák vászonból, magyar, félmagyar vagy francsia mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft.
Női ingek vászonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft. himezve 3 ft, 3 50 kr, 4 ft, 5 ft, 6 ft, 8 ft, 9 ft, schweizi és franczia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft.
Női fűző-vállak (Damen-Mieder) 1 ft 50 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
Fiu-ingek vászonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 40 kr, 6 éves 1 ft 95 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
Szines fiu-ingek, 4 éves 1 ft 10 kr, 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 25 kr, 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft 35 kr, 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft 60 kr, 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft 65 kr. 2 ft, 14 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 10 kr, 16 éves 1 ft 75 kr, 2 ft 20 kr.
Mindennemű **téli alsó mellények**, **nadrágok**, **harisnyák** és egyéb téli czikkek férfiak és hölgyek számára, nagy választásban.
Főraktára a legjobb **amerikai krinolinnak** mindenféle szinben 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3—5 ftig.
Szines alsó-szoknyák. 4 frt 75 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft — 10 ftig.

És sok egyéb kész fehérnemű czikkek, melyekről az árjegyzék kivánatra bérmentesen elküldetik. — Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat **rumburgi, hollandi**, és **irlandi vásznakban**, vége 27 ft, 28 ft, 30 ft, 32 ft, 35 ft, 40—120 ftig.
Creas-vászon vége 12 ft, 12 ft 50 kr, 13 ft, 14 ft, 15 ft, 16 ft, 18 ft, 20—25 ftig.
Vászon zsebkendők, tuczatja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.
Törülközők, tuczatja 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12—20 ftig. (92—12,6)
Szines ágyi canavász, vége 9 ft, 10 ft, 11, 12 ft, 13—16 frtig.
Vászon-asztalkendők tuczatja 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 frt 50 kr, 8—12 ftig. — **Abroszok** minden nagyságban 6 személytől 24-ig. — **Asztali készletek** 6, 12, 18 és 24 személyre.
Nagy választás **ágyteritők, pique és tricot-paplanokból, kávés- és asztalkendőkből.**

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál fehérneműink roppant halmaza következtében oly helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb mennyiséget mindenkor készen szolgáltathatjuk.

Küldeményeket minden irányban utánvétellel még a levél érkezte napján azonnal elküldünk és csomagolást nem számitunk, ugyszinte megrendelések leghamarább elkészittetnek.

Kollarits József és fiai.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Ajánljuk jeles

GÉPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készitve.

RUGÓ MÉZGA-SZÜTYÖK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVEICZI KÖSZÖRÜLÖ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK,

a melyekből legnagyobb rakhely van:

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főuteza 2. sz. (136—16,11)

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Helymozgó (Locomobile) szíjak.

Ziehung 1. Juni

250 frs LOSEN der Stadt Florencz

Haupttreffer frs 100,000

werden von dem gefertigten Wechselhause gegen Baarzahlung billigst, wie auch gegen 10 monatliche Raten à 10 fl. — oder 20 monatliche Raten à 5 fl 50 kr. verkauft, ferner werden ebendaselbst

Lose Gesellschaften

auch 10 stück 250 frs Lose der Stadt Florencz für 10 Theilnehmer gegen 20 vierteljährige Raten à 6 fl 75 kr. arangirt.

Diese Lose, welche ein jährliches Zinsen erträgniss von 10 frs. abwerfen, keinerlei Coupon und Gewinnsteuer unterliegen und in den ersten zehnjährigen Periode mit jährlich vier reich dotirten Ziehungen ausgestattet sind, können wir Jedermann auf das Beste empfehlen.

A. Morgenstern & Comp.

Wechselhaus. Franz Deák-gasse Nr. 9

Pest.

(92—8)

AZ ALTESTSÉRVBEN szenvedőknek.

Bizonyitványok, (levélkivonatok.)

Mélyen meghatva érzem magamat, kegyedet tudósitani akarom, hogy sérvkenőcsének 2 tégely használása által altestsérvemből, melyben 43 év óta sokat szenvedtem s igen sokat kelle az ágyat őriznem, teljesen kigyógyultam, ugy hogy 68 éves létamra minden ügyemet elvégezhetem.

Mühlen, a Rajna m. Würtemberg, márcz. 15. 1868. **Hayer Krisztián**, kov

Noha eleinte sérvkenőcséhez bizalmam nem volt, mégis elhatározám magamat vele egy kisérletet tenni; — és valóban több in-pók és csomb-törésnél kitünő következménye lett. Ó-Verun, april. 1. 1868.

Dr. **Stark**, kön. Stabsarz a. D.

A fenn nevezett kenőcs a feltalálótól **STURZENEGGER GOTTLIEB-től** Herisauban, Kanton Appenzell (Schweiz) rendelhető meg, valamint **Fermagyi F.** „Sz. Mária“-hoz czimzett gyógyszerész ur által, Pesten; és **Horváth Miksa** gyógyszerész ur által Zágrábban.

Egy tégely ára 3 frt 20 kr. o. é. A díj beküldendő. — A gyógyitás gyuladás nélkül legtöbb esetben bizonyos.

Használati utasitások bizonyitványnyal **gratis**.

144—12-6.)

Wichtig

für BIERBRÄUEREIBESITZER.

Nur was ächt ist, bewährt sich.

Schaal, sauber und trübe gewordene Lager, sowie auch neu Schenkbiere werden längstens in 24 Stunden durch ein unschädliches Mittel unter Garantie, glanzhell, fein moussirend und schmackhaft wieder hergestellt. Bei Bestellung bitte um genaue Angabe der Zahl der Fässer und des Maas-Inhalts jedes einzelnen Fasses. Versendungen nehme der Kürze wegen nach.

Einsendungen von einer Flasche des kranken Bieres wäre gewünscht. Mustersendung sowie Briefe bitte zu franciren. Nähere Auskunft ertheilte

Aug. Siegerist,

Mengen [Württemberg.]

Ämtliche Urkunde.

Dem Kaufmann und Fabrikanten, Herrn August Siegerist von hier, wird hiemit bezeugt, das derselbe der unterzeichneten Stelle über 10,895 Stück Zeugnisse, authentische Schriftstücke, von Anbeginn seines Geschäfts bis heute vorgelegt hat.

Mengen, 1. April 1867.

Stadtschultheissen Amt:

131-12,10| Kopp.

Az ipar és kereskedelmi AKADEMIA

Gráczban,

egy Steierország kereskedői és iparosai által alapitott magasabb kereskedelmi és képző-intézet, fenállitásának 6. évfolyamában ujolag megnyilik október 1-jén.

Czélja az intézetnek: jeles kereskedőket képezni, mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati téren.

Szervezete: Az intézet 2 szakból áll: a **kereskedelmi** és a **kereskedelmi ipar-tanodából**, mindegyik 3 évi folyammal; az utóbbi **vegytani**- és **géptani-iránynyal** bir. A szaktantárgyakon kivül adatik az olasz, franczia és angol nyelvből. A **gyakorlati kiképzés** végett a tanuló rendelkezése alatt állanak: egy **kereskedelmi minta-iroda**, egy vegytani **műterem**, úgyszintén egy **géptani műhely**; szabad választás szerint bármely szakban és irányban tanulhatni.

Felvételi kellékek: 14 éves életkor és oly **ismeret**, a mi egy alreáltanodát vagy algymnasiumot végzett tanulótól megkivánható. — Kik ez ismeretekkel nem birnak, azokra nézve van egy **előkészitő-tanfolyam**.

Táp és lakás: Idegen tanulók beszállásolására és élelmezésére van 3, az intézet 3 tanárja által vezetett és csakis ez intézeti tanulók számára berendezett **élelmezési**- és **nevelési-intézet**, és pedig:

Davidovszky Ferencz, Schiessstattstrasse N. 338.
Kuhn Alajos, 1., Mandell-Verbindungsstrasse Nr. 64/13.
Wallnöfer György, Schiessstattgasse Nr. 340/2.

Az igazgatóságtól nyerhető utasitás oly köztiszteletben álló családokhoz, hol vidéki tanulók gondos felvigyázatot, ellátást kaphatnak.

Minden, bármely kérdésre a legnagyobb készséggel bővebb magyarázatot nyujt

a kereskedelmi

ÉS IPAR-AKADEMIA IGAZGATÓSÁGA

(152—8,2) Gráczban, Neutherplatz Nr. 5.

WAJDITS JÓZSEF könyvnyomdájában megjelent és általa minden hazai könyvkereskedőnél kapható:

„HALLJUK A SZÉP SZÓT!“

czimű magyar felköszöntő (toast) könyv,

mely kötött és kötetlen mindennemű felköszöntéseket tartalmazván, díszes kiállitása s tömött tartalma, ugy hasznos és mulattató voltánál fogva az ifjuság figyelmébe különösen ajánlható.

Megrendelések 1 frtjával elfogadtatnak.

Ugyancsak a fentebbi toasztkönyv kiadójánál gyönyörű kiállitásban megrendelhető:

„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“

czimű dalkönyv II. kiadása.

Van szerencsém a t. cz. dalkedvelő közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy II-ik kiadást érte s jelentékenyen bővitett

„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“

czimű s közkedvességű dalokat tartalmazó könyv a sajtó alól kikerülvén, az 530 lapra terjedő diszesen kiállitott zsebkönyv ára 1.20 kr.

Dús aranynyomás- és aranyszegélylyel kötve pedig 1.80 kr.

Megrendelhető könyvkereskedésemben, valamint minden hitelesb könyvkereskedőnél.

WAJDITS JÓZSEF,

könyvkereskedő Nagy-Kanizsán.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

lanébon is képes nagy sebességgel egyenes irányban előre haladni. Folytonos forgás létesitésére Josz ur robbantó erőt használ. Az általa e czélra feltalált készülék könnyü és ugy van szerkesztve, hogy a robbantó anyagkészlete külön pléhhüvelyekben van; rugó által mindig elválik egy töltény, egy csatorna által a csőbe, onnan félkörben még tovább megy és végre távol a tölténykészlettől explodál, s igy egymásra következnek a robbanások, mint az érütések, és mozgásban tartják mindkét forgómüvet. — A leszállás a magasból könnyü és veszélytelen, még akkor is, ha a gép rögtön megáll, mert az ernyők a készüléket csak lassan engedik a földre bocsátkozni. Ezenkivül még az irányzásra is vannak alkalmas készülékek. Midőn Josz ur készen volt találmányával, az orsz. m. iparegyesülethez folyamodott támogatásért; de mivel az egyesületnek nincs alaptőkéje, de a találmány szakférfiak által életrevalónak ismertetett el, Steinacker iparegyes. igazgató ur aláirási ivet adott neki, melyben a találmány a közönségnek pártfogásába ajánltatik, és az aláirók biztositása végett az iparegyesület ellenőrzése alá helyeztetik. Bucher ur, a hengermalom igazgatója, ki hasonló készüléket talált fel, szintén elismerte a Josz-féle találmány fontosságát és szintén aláirt. Josz ur ezt csak azért hozza fel, hogy találmányának életrevalósága kétségre ne találjon. A készülék rajza az aláirási ivhez van mellékelve. A nagy tudományos és gyakorlati érdek miatt, mely minden uj találmányhoz füződik, az „U. Ll.“ is kész aláirásokat elfogadni a találmány valósithatására.

— Tanácskozmányi jegyzőkönyv. A zalamegyei kiskomáromi kerület néptanitóinak a tanügyi törvényjavaslatra vonatkozó módositványa.

A nevezett tanitói testület közül megjelentek: Péntek György pacsai, Schmal Sándor orosztonyi, Sándor István galamboki, Réchey Ferencz karosi, Schmal János kerecsenyi, Szita Bódi magyaródi, Páitler Ferencz ujlaki, Tóth Pál horváti, Györkös Mihály garaboncziі, Krizmanics János sz.-péteruri, Kutor László szabari, Kis József nagy radai, Lendvai József zalakoppányi, Czéder József csányi, Kovács Mihály kehidai, Deli Dániel csapi, Szanter Ernő felsőrajki s alulirt néptanitók. Nagy József és Pungor Antal altanitók; ugyszintén Körmendy Sándor helybeli kerületi jegyző ur. — Egy a testület közül kinhagyatott; miután nem átallotta utólagosan kinyilvánitni, hogy ő nem kötelességszerüen jelent meg az értekezleten, hanem esetlegesen. Mindenek előtt, hogy a testület kellő irányt vehessen magának, elnököt és jegyzőt választott, — elnöknek Péntek György — jegyzőnek pedig Szabó Lajos, e sorok irója választatott meg egyhangulag. Ezekután nevezett elnök ur helyét elfoglalván, a tanácskozmányt rövid, de szivből eredt szavakkal nyitá meg, mire az értekezlet harsány éljennel válaszolt.

Ezeket előrebocsájtva, következett a törvényjavaslat részletenkénti felolvasása, s annak megvitatása.

1. A vasárnapi ismétlő oktatásról szóló czikk (37. §. 2.) átaljában homályosnak találtatott; miután ott az mondatik, hogy az ismétlő iskolások a községi iskolába tartoznak 15 éves korukig, s igy három évig járni, a felekezetekről szó sincs, vagy talán azok nem is köteleztetnek s ha igy áll, ugy az értekezlet azon óhajtását fejezi ki, hogy az ismétlést jónak látja a felekezetiekre is kiterjeszteni, azon szerény hozzáadással, hogy legyen külön meghatározva, miért teljesitik ezen kötelességet, mert a foglalkozás ezzel együtt, ama csekély fizetésért nagyon is tulnyomó leendene.

2. A 79. §. értelmében kivánatosnak, sőt szükségesnek véli az értekezlet, hogy a megyei tankerületi felügyelő mellé, egy a tanitói pályán érdemekben kitünt tanitó, ki kartársai által lesz megválasztandó, alkalmaztassék.

3. A 125. §-ban, hogy a tanitó az iskolai szék alatt álljon, azon szerény észrevétel tétetett, hogy az iskolai szék nagyon óhajtandónak mutatkoznék, ha azt elegendő szakképzett egyéniségekkel lehetne betölteni, — de miután legtöbb helyen azok száma hiányzik, igy az nem kivihetőnek állittatott.

4. A törvényjavaslat iránti mély háláját az értekezletnek semmi jobban meg nem keserité, mint a (131. §-ban) elősorolt, s rendkivüli csekélyre szabott: tanitók fizetése. — Édes magyar hazánk néptanitóit szellemi függetlenségében ez ideig ugy sem ásta más leginkább alá, mint az anyagi szegénység, s ha ez most, ezen az alapon, jobb jogerőre nem vergődhetik, ugy bizonyára még soká kell várnunk azt, hogy ez óhaj teljesüljön „Népnevelés jöjjön el a te országod!“

Fölötte szükségesnek tartja tehát az értekezlet, hogy a tanitók fizetése legalább is 600 frtra határoztassék, s ennek vagy bárminemü készpénzbeli fizetéseknek összegét a tanitó ne az iskolai széktől, hanem egyenesen a házipénztárból nyerje.

A jövő értekezlet megtartása Szabarban folyó évi október hóra határoztatott.

Az értekezletet követte egy rövid, de annál magyarosabb s barátsággal füszerezett ebéd, mely Veisz Lajos helybeli vendéglősnek mindenkor csak is becsületére válik.

Ezek után a jegyzőkönyv felolvasva aláiratott, s az értekezlet bezáratott.

Galambokon, augusztus 18-án 1868.

Közlik:

SZABÓ LAJOS, t. jegyző. PÉNTEK GYÖRGY, t. elnök.

Zala-Egerszeg, aug. 30.

— Tiszt. szerk. ur! A zala-egerszegi dalárda f. hó 29-én igen kedves és sikerült dalestélyt tartott a casino helyiségében, melyben számos és diszes társaság vett részt, s ez elég bizonyság arra, hogy Egerszeg lakosságának értelmisége közt eléggé otthonos a müvészet iránti előszeretet és fogékonyság.

A dalrend szerint előirt dallamok mind szépen adattak elő, közülök különösen kiváltak és többször ismételtettek a „Dalárda-induló“ (Szentgyörgyi Józseftől) és „Honvágy“ mazur.

Szentgyörgyi karnagy ur e 3-ik előadásnál ujból fényesen igazolta hivatottságát, mert az egész közönség osztatlan tetszését érdemelte ki.

Már most nincs kétségünk benne, miszerint e fiatal egyletünk, nagyérdemü Isóó Ferencz ur elnök, és szakértelmü Szentgyörgyi József ur karnagy vezetése mellett mindinkább előre halad, s szép jövőjét már is biztositva látjuk.

Ez alkalommal Török Ernő a „Hontalan“ ügyes elszavalása által szintén általános tetszést aratott.

Az előadást reggelig tartó tánczmulatság követte.

Isten velünk! B. J.

Keszthely, aug. hóban, 1868.

— Utóbbi soraimban pár szóval emlitém Bizi Ferkó szökését, melyre a czáfolatot, majdhogy meglepetve nem olvastam.

A somogyi hirek rovatában az áll, hogy B. F. meghatározott időre nem szerződött, s szabadságában volt bármikor is itthagyni bennünket. Én amennyire értettem — pedig talán jól — a fürdőidényre szerződve volt; szerintem ez meghatározott idő.

Lássuk, hogy nem-e ugy szökött el.

B. F. bizonyos ürügy alatt engedelmet nyerve Kaposvárrá ment társulatával, pár napot ott töltendő, ez ideig azonban, hogy fürdőnk zenészek nélkül ne legyen, három tagot itt hagyott, hogy a helybeli föloszolt zenetársulatból szervezzenek egy ideiglenes bandát, mig a többi tagok vissza nem érkeznek. De ez csak cselfogás volt.

4-én éjjeli 12 óra körül a társulat sátorfáját s a hátralevő három tag egy szekérre málházva ügetett a Somogyfelé vezető utczán. Ekkor akartak szerencsésen bucsut venni a kapufélfától, de a karaván feltartóztattatott. Szemtanuja voltam; esetleg épen akkor jöttem az ujmajori égéstől. Még azon éjjel elmentek ugyan, de biztositékot kellett hagyniok az őket elfogóknak, kiknek különösen érdekükben volt a föltartóztatás, azután elbocsáttattak, mi pedig nem történik, ha a városi rendőrségnek tudomására jutott volna.

Lehet, hogy ez nem szökés, hanem — illanás.

A mi Bizink tavaly is elillant, itt hagyván társulatának minden igazolójegyét, melyek maig is a városháznál vannak.

Jövőre ismét elszöknének, pardon! — elillanának; de hiszen majd elvárjuk őket! — Ezt igazolásomra.

Mint halljuk, Tátika körül 5—7 csavargó tartózkodik, s ha a hirnek hitelt adhatunk, jóideje már. A pandurok mitsem tudnak rólok. Persze, hogy nem mennek ám a kaszárnyába. — Reziből mintegy 15 sertést hajtottak el. Az elhajtók, ha már a káposztát megették a hernyók, gondoskodtak elegendő husról.

K. Gy.

— Hogy áll a bor és szőlő N.-Kanizsa vidékén? A mult évi borok több helyen romlásnak indultak, mert kevés bennök a szesz, ahoz járulván még a rendes kezelésbeni mulasztás is, sok pinczében megnyálkásodtak. És voltak gazdák, — kik az ily borból szeszt kivánván gyártani, kazánba öntötték, lecsepegtették s kaptak 10 akó után 2 pint vizes pálinkát!

A tavali bornak akószám 2 forint az ára, 2 frt 40 krért szeszdusabbat vehetni. Aggódnak a bortermelők, mert nincs üres hordójok, és busulnak a kádárok, mert nincs nagy ára az uj hordónak, jeléül, hogy nem lesz oly sok, mint mennyire számitottak a termelők.

A szőlőszemek részben lehulltak, összetöppednek s idő előtt felrepedvén, rothasztó erjedésbe mennek át.

Bő lesz pedig az 1869-dik évi bortermés; mert a vesszők már is érettek, a bimbók szépen fejlődnek.

T.

— Meghivás. A megyei közgyülésre, mely több közigazgatási és belkormányzati ügyek felvétele és elintézése végett folyó 1868-ik évi szept. hó 14-én s több utánna következő napon délelőtti 10 órakor, Zala-egerszegen a megyeház nagy termében fog tartatni, az állandó bizottmány t. tagjai és a megye közönsége ezennel tiszteletteljesen meghivatnak.

Kelt Z.-Egerszegen, 1868. évi szept. hó 1-ső napján.

BARCZA SÁNDOR m. k. 1-ső alispán.

△ Vigyázatlanság. A napokban Sz. barátunk Keszthelyről jövén, a vonat menete közt kis fia a vaggon ajtajára dülleszkedett; az ajtó kinyilt és a fiu — kiesett, oly szerencsésen azonban, hogy legkevesebb sérvet sem szenvedett. E példa is eléggé ajánlja a figyelmet a vasuti utasoknak.

△ Éji őrök. A közrendészeti bizottmány határozata folytán az éji őrök fegyverrel láttatnak el. Ez intézkedést helyeseljük.

△ Petroleum. Pislogó olaj lámpáink valahára mégis petroleumra lettek átváltoztatva. E találmány czélszerüségére is ugy jöttek, mint a königgrätzi csata után a czündnadel-gewehrre.

△ Gyávák a zsidók, hangzott ezelőtt, ujabban pedig e véleményt megczáfolva látjuk, mert az izraeliták uj generatiója közt derék bátor ifjakat találunk, kik a vész óráján ha kell, áldozattal is helyt állnak.

Mindenek előtt meg kell dicsérnünk Rosenberg Edmund urat, ki dalárdánk Keszthelyre rándulásakor történt tüzvész alkalmával az ottani lakosok bámulatára oly annyira kitünteté magát, hogy Keszthely érdemes városi tanácsa egy elismerő levéllel tisztelé meg, és ha jól értesülünk, diszpolgárnak is szándékuk őt megválasztani. A második bátor ifju Lubliez Simon, ki daczára, hogy pár év előtt lábtörést szenvedett, első szokott lenni a vész helyén; ügyessége és bátorságának köszönhető egy épület megmentése. A harmadik Scherz Henrik, ki a lángok közül egy gyermek életét menté meg. Vannak még többen is, kik méltó dicséretet érdemelnek, de vannak néhányan hetvenkedők, kiknek neveit elhallgatjuk, miután uton-utfélen, kávéházakban és gyülésекen könnyen felismerhetők ...

△ Grünbaum jeles zenekara e topliczai fürdőből szerencsésen visszaérkezett és bennünket ugy, mint eddig 30 év óta, mulattatni fog.

△ Dalárda-estély. Helybeli dalárdánk szept. 5-én a „Zöldfa“ vendéglő nagy termében tánczkoszoruсskával egybekötött dalestélyt tartand. Kedélyes vigalomnak nézünk elébe.

△ A nagy-kanizsai gymnasium épitése szépen halad előre, s kétség kivüli, hogy a legközelebbi tanév kezdetén a 6-ik osztály számára is megnyilik a tanterem. Erről bővebb értesitést jövő számaink hozandnak.

△ Városunk fia Lang Fülöp, a bajor királyi szinház jeles bariton énekese körünkbe érkezett. Pár nap mulva azonban tovább utazni szándékozik; sajnáljuk, hogy ritka szép hangjában mi is nem gyönyörködhetünk.

— Boros János nagy-kanizsai zenész társaság mult szerdán este adta bucsuhangversenyét Gráczban, ma, szept. 5-én pedig a marburgi dalegylettel müködend Marburgban. Mindenütt szivélyes fogadtatásban részesül.

— A napokban utazott városunkon keresztül Somssich Pál, ki az előtte tisztelkedő városi küldöttségnek minden lehetőt megigért, melylyel N.-Kanizsának akár anyagi, akár szellemi fölvirágoztatására szolgálhat. Pénteken szept. 4-én tisztelgett egy a városi tanács által kiküldött testület nagy hazánkfia Deák Ferencznél.

— Halálozás. T. munkatársunk Henez Antal ur édes atyja Henez János ev. lelkész ur 73 éves korában f. hó 4-én meghalt. Áldás poraira!

— Folyó hó 4-én Nagy-Kanizsáról néhány elvbarát megtisztelte Deák Ferencz nagy hazánk fiát Puszta-Szent-Lászlón. Örömmel értesültünk, hogy a pusztai magányban vidor egészségnek örvend, és hogy a söjtöri azon családi lakház, melyben született, a jelenlegi tulajdonos által kijavittatott, és hogy az utódnak ezen Mekkája a késő kor számára fentartatik.

Somogy-megyei hirek.

Csurgó, szept. 2-án.

Az ezen b. lapok legközelebb megjelent számainak egyikében felemlitett majdani kirándulása a csurgói dalárdának Atádra, m. h. 30-án csakugyan megtörtént. — Nem lehet tőlem, mint a dalárda egyik müködő tagjától kivánni, hogy az estély miképeni sikerültségéről szóljak, mert az ily öndicséretre egyik vagy másik joggal mondhatná: propria laus sordet — de nem teszem azt még álnév alatt sem, azon tudatnál fogva, hogy intelligens, müértő közönség előtt volt alkalmunk bemutatni magunkat, s igy tehát várjuk azok birálatát, kik hivatva érzik magukat arra, mely, akár legyen az kedvező, vagy nem, mindenesetre serkentésül szolgáland nekünk. De annál inkább kötelezettnek érzem magamat azon humanitás és generositásról emlitést tenni, melylyel az atádi és annak környékebeli urak irányunkba viseltettek; nem elég hogy szivesek valának az egész rendezőséget magukra vállalni, még az estély okozta költséget is ők viselék és mi annál is többb, hogy éjfél tájban az egész dalárda számára pompás vacsorát találtattak. — A belépti dijakból befolyt jövedelem 78 frt vala, és ha a folytonos esőzés az ide szándékozottak nagy részét vissza nem tartóztatja, legalább is 150 frt rug a jövedelem. — Mindezekért vegyék tehát az illetők egyletünk és különösen dalárdánk legbensőbb háláját s legyenek meggyőződve, hogy ez estélyről még sokáig kedvesen fogunk megemlékezni, s hogy semmi alkalmat el nem mulasztandunk bebizonyitani, mennyire érezzük magunkat lekötelezve irántuk.

SINGER SAMU, egylet titkár.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, szept. 2-án, 1868.

— Tiszt. szerk. ur! Vége ugyan a vásárnak de a sok sip, dob, trombita elég jelét adja a „nem rég mult időnek“ — általánosságban tekintve a vásárt, sok volt az „eladó“ kevesebb a „vevő“ — árultak sok szivet, puszedlit, „reitert“ de ez mind „sifli!“ — volt idő, midőn a lovas katonával“ jobb vásárt lehetett csinálni, nagyon drágán vették meg! (persze a hölgyek csak; és az ilyen Reiter nem sifliből volt ám, mert ugy tudott bálakon stb. opponálni a „zivil s paraszt“ ellen, mint valami török basa — ezeknél a Reiteroknál azután öszpontositva volt a „sziv“ és puszedli sammt Zugehör! drágák voltak, de elég volt egész életére!)

Tegnap egy nagy robaj riasztá hallgatásra füleinket, kitekintvén láttam, hogy mindenki a „gombocz-torony“ romjai felé üget, — engem is nő szült! utczu! vesd el magad, utánnok futottam.

Mire odaértem, Vezuvként füstölgött a gombocztorony, egy nagy része a puskaportól kidobva a többi hathatósan megrepegetve! — Ez sikerült a Genie kapitány urnak, — most majd könnyü lesz a szétrombolt „gombocz“ darabokat tördelgetni.

A politikai látkör szép csendes és fényes! — nem szeretem, mert majd Donnerwetter jön a végre „beüt!“ — tisztázzuk az eszmét, távol minden személyeskedéstől, nem állunk ellenség földén, szép hazánk — ha nem tulboldog is, de nem absolut — földjét érezzük lábunk alatt, — halljuk a szót, tanácsoljunk epéskedés nélkül. — Lám Frankhonba vannak Bourbonisták, vörös sasosok, Napoleonisták, respublicanusok stb. de jaj annak, a mely párt a másiknak „haza árulási“ vádat vet szemére, — egyik igy másik ugy véli honát boldogitni! — rájok fér!

Isten velünk!

V.

— Sopronban tanitó-egylet alakult, melynek czélja Sopron s a vele határos szomszédmegyék néplskoláinak, s ezekkel rokonirányu alreáltanodák összes erejének egyesülése, hogy ezáltal a népiskola ügyének minden irányu emelése hathatósan tárgyaltassék, és az egylet tagjainak tér és alkalom nyujtassék szellemi képzettségök tovafejlesztésére s anyagi jobblétük előmozditására.

— Sopronmegye f. hó 11-én némely sürgős ügy miatt rendkivüli közgyülést tartand.

Vas-megyei hirek.

* Zsebmetszők. Szeptember hó 2-án reggel egy 13 főből álló elegans zsebmetsző bandát fogtak el éber fogláraink, kik vásárokról vásárokra jártak, s üzték fosztogató mesterségeiket, — volt köztök egy miskolczi lókereskedő és egy nagyváradi polgár, a többi 11 mind pest megyebeli pinnyei izraeliták voltak, — a tegnapi vásár alkalmával meglehetős sikerrel müködtek, de ma a sors keresztül huzta számitásukat, s hurokra kerültek, sajátságos módot használtak a tolvajlásnál, ugyanis: rendesen rőfösкereskedők voltak a kiszemelt áldozatok, kiknek boltjok előtt formalis csatár lánczot huzták, mely a tolongó nép hullám közt fel nem tünhetett, egy öreg nő szinte tagtárs, elővеteti a legfinomabb gyolcsot s megnézés végett átadja a hátamögött állónak, ki az alkalmas pillanatot kilesve, a vászon tekercset ki dobja az egyik őrszemnek, ez tovább s igy csakhamar a legszélső kezébe kerül, ekkor szét oszlanak s egy másik helyen tovább folytatják, — ma reggel még javában reggelizés mellett fogták el őket a pandurok, s legujabb divat szerint öltözve sétáltak be szuronyok között a megye börtönébe.

* A megyei havi közgyülés f. hó 1-én vette kezdetét, — legelőször, is a megyei telekkönyvi hivatalhoz a magas igazságügyministerium által engedélyezett ülnöki állomás betöltésére Békessy Gyula, árvaszéki ülnök ennek helyébe árvaszéki ulnöknek Sághy Miklós urak választattak meg, ezekután a közgyülésnek T. Takács Lajos első alispán ur bemutatta a foglárok számára Pestről és Bécsből megrendelt Wenczl-féle hátul töltő mintafegyvereket, melyek közül a pesti nyerte el az elsőséget a másik felett, mely mind erős szerkezetére, mind pedig külcsinra nézve is meghaladja a bécsit;

kötelezi magát a gyártulajdonos, hogy a 120 db fegyvert darbját 23 frtjával számitva 3 hónap alatt kiállitja, s azután hiányosakat másokkal kicseréli; ezen fegyvernek handzsár alaku vágó szuronya van, igen disses tokkal, — a szerkezet egészen a katonaság fegyverei mintájára készült.

Elhatároztatott továbbá, hogy a közbiztonság tekintetéből a rablók ellen kiküldött katonaság további rendeletig künn hagyassék.

* Népénekeseink készülnek itt hagyni városunkat, tán majd máshol jobban méltányolják a müvészetet, mi is hallottuk a világhirü „Obst berges."-jeket, mit közkivánatra ismételniök kellett, — bizony bizony csudálatos, hogyan lehet a Belezsnay kert vendégeinek étvágya, ily mulattatás mellett.

* Német szinészet. Hallvig német szintársulata naponkint telt háznak örvend, — tagjai nagyobbrészt szakképzettek, — több jól sikerült darabot adtak már, melyekben különösen alkalma volt magát a szép tehetségü Mestel Cordula kisasszonynak kitüntetni; gyönyörü csengő hangja, meglepő gyors mozdulatai, s a szinpadoni otthoniassága valóban semmi kivánni valót nem hagy hátra. Sept. 1-én adatott szinte telt ház előtt a „Tücsök", a czim szerepet Eötvös Mária kisasszony, mint a bécsi józsefvárosi szinház tagja személyesité, ki vendégkép volt szives fellépni, játéka bizonyos szinezetét hordá magán a nagy városi szinpadnak, — mely kedvesen meglepi a nézőt; kitünően adták (Landryt) Karschin, és („Didier-t") Gallas urak, mindketten jelesen tölték be szerepeiket.

— Niederreiter Ede m. kir. postamester kisczelli lakós, ugy maga, valamint Gyula, Ilka, és Luiza kiskoru gyermeke vezeték nevének „Lovasdi"-ra kért átváltoztatása f. évi 17552. számu belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Irodalom.

— Beküldetett Lukácsi Kristóf előfizetési felhivása ily czimü munkájára: „A magyarok őselei" „Hajdankori nevei és lakhelyei." E mü eredeti örmény kutfők után van irva, s mintegy negyven ivre terjed. Belbecsére nézve eléggé ajánlja a magyar tudományos akademiának magyar östörténeti kérdésekben kétségkivül legilletékesebb biráló testületnek elismerő jegyzőkönyvi nyilatkozata.

Előfizetési ára az egy kötetben megjelenő munkának 3 frt 50 kr. o. é. A megrendelések f. évi október végeig Lukácsi Kristóf urhoz (plébános) Szamosujvárra küldendők. Ugyan e t. szerzőnél kaphatók még a következő munkák: „Historia Armenorum Transilvaniae a primordiis gentis, usque nostram memoriam." Ára 2 frt.

„Adalékok az Erdélyi Örmények Történelméhez." Ára 80 kr. Ajánljuk őket a müvelt olvasó közönség figyelmébe.

Megjelent „Halljuk a szép szót!" czimü magyar felköszöntő (toast) könyv. Mind disses kiállitása, mind pedig változatos, mügonddal irt és összeállitott tartalmánál fogva e mü nagy hiányt pótló, mondhatni egyetlen irodalmunkban. Azért vagyunk bátrak melegen ajánlani minden irodalom kedvelőnek, de különösen az életbe lépő ifjuság figyelmébe; mert ha tankönyvül nem is, mindenesetre biztos irányadóul fog szolgálni minden előfordulható körülménynél, mely szónoklati ügyességét igénybe veendi.

Ára a 15 ivre terjedő s 145, többnyire eredeti felköszöntést tartalmazó, szines kötött boritéku zsebkönyvnek 1 ft. o. é. — Kapható Wajdits József könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán, valamint minden hazai könyvkereskedőnél.

Nyilt pósta.

— M. urnak. Sopron. Magánlevelet irunk.

— V. Ugyanott. Leveleit folyton jó kedélylyel olvassuk.

— Kaposi t. levelezőnknek. Küldeményt — ismét nem adott postára. Kérünk pontosságot.

— Sz. A. Keszthely. B. megérkezett; legközelebb küldendi levelét

— S. urnak. Csurgó. Miért oly ritkán?

— D. K. urnak. A.-Lendva. Nincs a fiókodban nekünk való?

— T. V. urnak. Szent-László. Az igéret szép szó . . . kérjük beváltani.

Nyilt tér.

Nagy-Kanizsán egyedül Wajdits Józsefnél, Szombathelytt pedig Pillich Ferencz-, Pécsett Sipöcz István gyógyszerész uraknál kapható a nagykeresettségnek örvendő

Forty

orvosféle általános

SEBTAPASZ,

mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó érlelő s fájdalmat csilapitó hatása által leggyorsabb, s egyszersmind gyökeres gyógyitást eszközöl különnemü bajokban. — Ily bajok a torokgyuladás, légcsőburut börkés barnaság, hártyásgyik (Croup, angina) mindennemü megsértések, harapás, szurás, vágás vagy égés által támadható sebek, megforrázások, darázsvagy méhszurások, konok fekélyek, zuzatok (contusiok, — meglepő gyors fájdalomcsilapittással — rögzött daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus, pustula maligna), megkeményedések, genyedések, vérkelések, minden mirigybetegségek, görvélyes fekélyek, fagydaganat, ujjféreg, körömfolyás, körömméreg, vadhus tagszivacs, csontszu, kificzamitás és megrándulások továbbá a szülés utáni lábsebek és daganatok, fájós fekélyzett vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőráktól — a különben elkerülhetlen, életveszélyes sebészi müfétnek mellőzésével — egyedül ezen seb-tapasz használata által menekült meg.

Végre a testbe erősen bemélyedt bárminemü szálka, vagy darázs és méh fulánkja csupán ezen tapasznak rövid idei használata folytán annyira előtünik, hogy azután a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi mütét és fájdalom nélkül, könnyen kihuzható, mire a seb gyógyulása gyorsan bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetetlen gyógyszer, melynek jelessége leghitelesebb egyének számos, és különös kivánatra, bármikor felmutatható bizonyitványai által már régen a legfényesebben elismertetett — rendkivüli, s legkülönnemübb esetekben megprobált hatásánál és feltünő sikerdús eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is eléretnek, jól megalapitott és elterjedett hirét kétségbevonhatlanul igazolja.

A csomagok ára 50 kr és 1 frt., használati utasitással együtt

— **Egy cséplőgép** használható állapotban eladásra készen áll, jókarban van s jutányos árón megszerezhető a tudakozó intézet által.

— **Ház eladás.** Családtagok ügye rendezése végett Nagy-Kanizsán egy jó helyen levő ház örökáron eladatik. Értéke 5000, évi jövedelme 600 ft.

— **Három mükertész** kerestetik különböző urodalmakba. A feltételek előnyösek.

— **Ügyes főzőnők** kerestetnek falura, uraságokhoz. — Az ajánlkozók kedvező feltételek mellett állomást nyerhetnek.

— **Egy fiatal leányka,** ki minden fehérnemü varrásban jártas, ajánlkozik falura jó uri családokhoz.

— **Egy molnármester** ajánlkozik kisebb malomhoz, ki 600 frt bánatpénzt azonnal letenni képes.

☞ Mindezekről bővebben Wajdits József nagykanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

TÁRCZA.

Szerettelek.

— Amáliához. —

Szerettelek bár ajkam néma volt,
S elhallgatám forró szerelmemet,
Mely titkon égett keblem rejtekén,
De lángot, fényt elődbe nem vetett.

Ha rád tekinték, arczod elbüvölt,
Miként a hajnal égi mosolya;
Imádva függtem angyal bájain,
S megvallni azt nem volt erőm soha.

Szemed sugára édes kéjt hozón
Ha átölelte fájó lelkemet,
A sziv kitárni vágyta érzetét,
De oh! az ész azt sugta: nem lehet!

Mert jól tudá ez, hogy mi sok s nehéz
Választ huzott közénk a sors keze,
Hogy mind hiu, elérhetetlen az,
Mivel reményem ügy kecsegtete.

Szerettelek, de álom volt csupán,
Mit az ábránd tündére alkotott,
Hogy a keserv sötét felhői közt
A mult derítsen olykor csillagot.

Üdvömnek napja bárha elborult,
Letünt örökre bennod, drága nő!
Kisérjen igy egy szent emlékezet,
Mit el nem olt a távol és idő.

Szerettelek, de végzetünk kemény:
Megtörve mind a küzdő ohajok. —
Isten velünk! te élj majd boldogul,
És én — epedve érted meghalok.

HAJGATÓ SÁNDOR.

Egy nemzet kakukja.

— Történeti beszély az avar korból. —

Irta Tandor Ferencz.

(Folytatás.)

— Jer, jer ide Grimoald! borulj anyádra, érintsd még egyszer arczát, sird ki magad — az ifju könytelen szemeit emelte az aggra — nem tudsz sirni szerencsétlen gyermek? Oh igen! a te fájdalmad nagyobb a könnyeket ontó fájdalomnál. Ne is sirj többé, fojts magadba a könnyeket, legyen szived kemény, mint a kő, hideg mint a jég!

— Tudsz-e ilyen lenni? — kiáltott fel megragadva Grimoald kezét.

— Tudok — felelt ez kiállva az agg villámló tekintetét.

— Tudnál-e nélkülözést, nyomort, szinlelést türni anyádért?

— Tudok — válaszolt az ifju.

— Feltudod-e áldozni jövődet életedet anyádért? —

— Fel.

— Feltudnád-e áldozni szerelmedet, elnyomni minden érzelmet, mely gátolna tettedben?

— Fel — susogá az ifju eltakarva arczát — anyám is szeretett s — — —

— Megboszulod-e anyádat? — kérdé félénken az agg.

— Meg, meg! — kiáltott felugorva Grimoald — oh igen, igen! ez a szó az, ez az érzelem, mely keblemet eltölti; oh mondd, mondd ujra e szót! hadd szokjam meg, hadd véssem mélyen magamba, vezess oda, hol megboszulhatom magamat! vezess — tevé hozzá kérőleg — meglátod nem leszek gyenge.

Az agg kedvtelve szemlélé az ifju kitörését, oly jótékonyan hatott rá az ifju kipirult arcza szenvedélyes hangja.

— Szegény gyermek! te lennél elég erős méltán megboszulni anyádat, egy karóba vont longobárd királynét?

Az ifju vad dühvel rohant a leásott karóhoz, melyet anyja vére festett be, az recsegve ingott meg.

— Erős vagyok-e? kérdé daczczal az öregtől.

— Gyenge, nagyon gyenge vagy Grimoald, azt gondolod földbe ásott száraz karó az, melyre boszuló kezed lefog sujtani; élőfa az gyermekem, körütte védül egész erdő terül el — egy rettegett nemzet. Neked ki kell irtani az erdőt fiam, hogy hozzá férhess anyád gyilkosához.

Grimoald lehorgasztott fővel hallgatott.

— Képes leszesz-e erre?

— Nem tudom — válaszolt Grimoald csüggedten.

— Oh Grimoald! neked nagy munkát kell tenned. Megboszulod anyádat, de nem a halállal, oh ide száz halál is kevés! neked ugy kell megboszulnod magad, hogy áldozatod százszorosan érezze a kinos halált.

— Légy olyan mint a kigyó: tekerd át előbb gyengén testét, hogy bideg tested kedvesen hasson reá, aztán szoritsd össze mindig s mindig erősben, hagyd végmegfeszitéssel küzdeni, a midőn már látod, hogy izmai kidagadnak.

Grimoald előre nyujtott fejjel, mohó figyelemmel leste a szót az agg szájából — midőn már arczát kék szin futja el, midőn már veres szemeiben látod a halált ülni, akkor tágulj ki egy pillanatra, sziszegd füleibe: — Anyám!

— Anyám! — viszhangozta az ifju rémes mosolylyal bámulva maga elé, mintha az agg által előadott jelenet állna előtte.

— Igen, igen: — Anyám! — e szóösztönözzön véres munkádban. Minden gondolatod ez legyen — Anyám megboszullak! — Midőn álomra hajtod fejedet utolsó, midőn fölébredsz első gondolatod legyen: — Anyám megboszullak! — Anyám megboszullak! — viszhangzott az ifju ajkairól.

— Megteszed-e ezt? kérdé szenvedélyesen megragadva a maga elé bámuló ifju kezét, az felé forditá vérben uszó szemeit s vontatva válaszolt:

— Meg! Anyám megboszullak!

— Jer ismételd e szót itt anyádnak, érintsd esküül hideg arczát, oh mond neki ezt még egyszer!

Grimoald térden csuszva közelgett anyjához, szemei előtt véres fellegek röpdöstek, érinté ujjával anyja homlokát: ujja s a homlok egyenlő hideg volt:

— Anyám megboszullak susogá, azután felugrott, megragadta az agg karját, s rekedt hangon kiáltott rá:

— Vezess innét, mert megőrülök!

— Indulj addig előre, én eltemetem a holtat, s mint valami suhancz fölemelé a halottat; nem messze ásott sir volt, bele helyzé, földet hányt reá, aztán körül nézett:

— Igazság Istene! engedd megboszulnia anyját, a királynét, kinek fejfája a karó, melyen bevégzé életét!

II.

Tizenhét év enyészett el, mióta az akkor 20 éves avar chán elpusztitá Friault s kivégezteté Rumbildát, a longobard királynőt; tizenhét év az előbbi jelenet után.

A fegyver-zörejt nyugalom váltá föl. A chán visszatért zsákmányló utjából. Feledé a 626-iki kudarczot, mely Byzánc falai alatt érte.

Visszavonult fa-városába, megkezdé a bizánci udvar példájára a véget nem érő vadászat- s lakomákat.

(Folyt. köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, szept. 4. A lefolyt héten gabonaüzletünk különös változás nélkül tartaték, csak az ára javult, és ennek következtében mérsabb lett a csépeletlen gabona, melyet most már csak őszléabe vanni sietnek. A buza emiatt a pesti piaczon keresettebb lőn.

A tegnap este megnyilt kanizsa-barcsi vaspálya a mi gabona-piaczunkra is nagy benyomást tett, mert a Dráva melléki termények ezután nem kerülnek hozzánk, hanem az uj vaspálya mentében fekvő állomások szedik fel. Lesz jó, hogy a mi hetipiaczaink gyérebben lesznek behozatalokkal ellátva, mint eddigelé történt.

Piaczi heti-vásári kelettárak.

NAGY-KANIZSÁN, szeptember 4-én.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 85—86 fontos 3 frt, 3 frt 90 kr. 85—86 fnt 4 fr. 25 kr. 87—88 fn. 4 frt 50—60 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 50 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 70 kr. Árpa sörfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 50 — kr. 71—72 fnt. 2 frt. 70 kr. Árpa közönséges, 65—66 fn. 2 fr. 20 kr. 67—68 fnt. 2 frt. 40 kr. Kukoricza 2 frt. 40 kr. 2 frt 50 kr. Kukoricza olasz (cinquantin) 2 frt 70 kr. Zab 45—47 fnt. 1 frt. 60 kr. 47—48 fnt. 1 frt 80 kr. Pohánka 66—68 fnt. 2 frt. 40 kr. 49—50 fn 2 frt. 60 kr. Paszuly fehér 3 frt 50 kr. Paszuly tarka 2 frt. 80 kr. Gubó elsőrendü 12 [illegible]

[illegible] Királyliszt 0. sz. 12 frt 75 kr. Lángliszt [illegible] 12 frt 25 kr. Lángliszt [illegible] 2. szám 11 frt 87 kr. Zsemlyeliszt 3. szám [illegible] Zsemlyeliszt 4. szám 10 frt 25 kr. [illegible] 9 frt. 25 kr. Kenyérliszt 6 sz. 10 frt. — kr. Keny.-l. m. 7 sz. 7 frt 25 kr. Keny.-l. m. 8 sz. 6 frt. — kr. Rozsláng mázs. 1. szám 7 frt. 25 kr. Rozsláng mázsája 2. szám 5 frt. 75 kr. Kukoriczaliszt mss. 4 frt. 50 kr.

Különfélék. Méz mázsája — frt — kr. Viasz m. 112 frt — kr. Faggyu nyers m. 16—20 frt. — kr Faggyu száraz m. 18—22 frt — kr. Gyapjú finom 110—111 frt. — kr. Gyapjú határőrvidéki m. — frt. — kr. Fehér rongy m. 6 frt. 50 kr. Tarka rongy m. 4 frt. 50 kr. Szalma m. — frt. 60 k. Széna m. 1 frt 60 kr. Egy kéve zsup 12 kr. Burgonya mérője 1 frt. 50 kr. Marhabőr száraz, nehéz mázsája 60—65 frt. Marhabőr száraz, könnyű mázsája 65—70 frt. Borjubőr fejjel 100 100—105 frt. Borjubőr fejnélkül mza. 110—125 fr. Birkabőr 100-a — frt. — kr.

Borok: Vidékünkbeli újbor 1867-diki, fehér vagy schiller akója 2—4 fr. Vidékünkbeli ó-bor 1860—65-beli fehér vagy schiller ak. 9—12 frt. — kr. Balatonmelléki 1867-beli fehér ak. 4—5 frt, 50 kr. 1863—65-beli feh. v. schil. ak. 10-15 frt — kr. Somlai 1863—65-beli akója 10—15 frt. — kr. 1867-beli 6—7 frt. — kr. Badacsonyi 1863—65-beli ak 14 frt. 1867-beli akója 5—6 fr — kr. Villányi és Szekszárdi fekete, 1867-diki akója 5—6 frt. — kr.

Spiritus (per grad) fokonkint — frt. 23 kr. Szilvapálinka hordóval 20 foku 23 frt — kr. Törkölypálinka hordóval 20 foku 18 frt. — kr.

Kiepiaczi árak: Marhahus fontja 22 kr. Sertéshus fontja 26 kr. Szalonna fnt. 44 kr. Borjuhus fnt. 24 kr. Júhhus fnt. 14 kr. Zsirnak fnt. 48 kr. Asztali olaj fontja 49 kr. Lenmagolaj fnt. 29 kr. Repczeolaj fnt. 27 kr. Petroleum fntj. 22 kr. Czukor finom fntj. 40 kr. Kávé fntj. 80 kr. Konyhasó fntj. 7 kr. Marhasónak fontja 4 kr. Faggyúgyertya fnt 46 kr. Szappan fnt 24 kr. Rizskása itczéje 15 kr. Köleskása itczj. 9 kr. Hajdina itczj. 9 kr. Fehérbab (paszuj) itczénként 6 kr. Tarkabab (paszuj) itczj. 5 kr. Árpadara fontj 14 kr. Borsó itcz. 12 kr. Lud, sovány 1 frt, 1 fr. 5—23 kr. Lud hizott 2 frt. 2. 30 kr. Kacsa párja 1 frt 40 kr. Pujka párja 2 frt — kr. Tyúk-tojás 6 darab 10 kr. Sertés 1 mázsás 25 frt. Sertés 2 mázsás — 48 frt. Újbor itczéje 10 kr. Ó-bor itcz. — 16 kr. Szilvapálinka itczj. 60 kr. Kanizsai sör itczj. 10 kr. Pesti sör itczj. 14 kr. Keményfa öle száraz 9 frt. — kr. Nyersfa öle 7 frt. Fa-szén mérője 80 kr. Egy pár csirke —, 50 kr. Egy kis malacz sültnek — fr — kr.

Sopron, aug. 31. A legjobb minőségű buza 5 ft. Rozs 3 ft. Árpa 3 ft 10 kr. Zab 1 ft 75 kr. Kukoricza 2 ft 05 kr.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról Buda felé d. u. 1 óra 22 percz.
" " " " estve 9 órakor.
" " Bécs " reggel 7 óra 15 percz.
" " " " d. u. 3 óra 30 "
" " Triest " d. u. 1 óra 50 "
" " " " estve 9 óra 25 "
Érk. N.-Kanizsára Buda felől reggel 5 óra 6 "
" " " " d. u. 1 óra 20 "
" " Bécs " délben 12 óra 31 "
" " " " estve 7 óra 28 "
" " Triest " reggel 5 óra 25 "
" " " " délben 12 óra 52 "

Bécsi pénzárfolyam, aug. 28.

5% metaliques 57.90; 5% nemz. kölcsön 62.40; 1860-ki álladalmi kölcsön 84.—; bankrészvények 7.25; hitelintézeti részvények 212.60; London 114.70; ezüst ágio 112.50; arany darabja 5.43⁵/₁₀ kr.

Heti naptár.

szeptemb. 6-tól 12-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold útj.
Kath. Ev. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI. 33—34.				
6	Vasárnap	D 14 Zachar.	D 13 El.	[illegible]
7	Hétfő	Regina sz.	Regina	[illegible]
8	Kedd	Kisasszony	Kisasszony	[illegible]
9	Szerd.	Gorgon vértanu	Adalbár	[illegible]
10	Csütörtök	Tolet. Miklós	Menedora	[illegible]
11	Péntek	Protus, Jácz.	Prótus	[illegible]
12	Szombat	Guido, Silvin	Tobias	[illegible]

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 37. szám, szeptember 12. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész íven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JOZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Mivel az ember nevelés által válik emberré, mutattassanak ki annak előnyei egyesekre ugy, mint egész nemzetekre.

— *Erkölcstani pályamű.* —

(Folytatás.)

Minthogy az ékestollu Eötvös szerint minden becsületes embernek kötelessége, hol látja, hogy bizonyos csalódások valakinek kárára válnak, igazságot mondani, bármi rosszul fogadtatnék az első pillanatban: s e kötelesség nem válik kisebbé, ha hivatásunk azt egy nemzet irányában gyakorolni; (Reform) ennélfogva ne féljünk kimondani, hogy most oly tehetősbek, — kik talán azon nézetben, hogy a kis urficska mezitlábosokkal iskolába ne járjon, vagy talán azon hiszemben, hogy azoktól rosz magaviseletet sajátitana el, otthon tanitatják. E nézet, én hiszem egész minőségében helytelen. Mert az elsőt illetőleg, megdönteti azon egyenlőségi eszme a társadalomban, melyért a Franczia forradalom először, azóta pedig polgárisodó nemzet annyit küzdött, ugy szellemi-, mint anyagi fegyverekkel. A másik szintén helytelen. Mert rosz magaviseletnek iskolában helye nincs, és ha mindennek daczára mégis elővetődik, nyomban utána következik a megérdemlett büntetés. Ez pedig már az urficskát is visszatartja a rosz magaviselettől.

De különösen véve fel a dolgot, s szorosabban gondolkodva felette, mi viszont azon nézet- és hiszemre jövünk, hogy a fogadott tanitónak házinevelése csonka. Ha a tehetősbek ily meggondolatlanul el nem forgácsolnák erőiket, s nem csupán vérrokonaikra, hanem a szegény nép gyermekeire is forditván figyelmöket a nevelés terén, meggondolnák, hogy első, és legszentebb kötelessége minden honfiunak a hazát illeti: ugy nem lennénk ott, hol a régiek satnyultak. Ősapáink ugyanis szintigy nevelteték nagyrészt fiaikat, s elfeledték, nem tudták, hogy a hon boldogságát egyedül erők összpontositása mellett czélozhatni. Ezek szerint oly kötelezettsége van minden igaz honfiunak közös anyánk, édes hazánk érdekében, melynek föladata az, hogy ugy a gazdag- mint a szegény pór gyermeke egyenes arányban részesüljön a művelődés terén osztogatott kincsekben.

Nagyon kevés száma azon iskoláknak, melyekben a talán mérsékeltebb tandij mellett még a művelődéshez kivánt anyagi eszközökkel is ellláttatnának azok látogatói. Fájdalommal kell emlitenünk azt is, hogy a felsőbb rendektől annyi sürgetés után sincsen felkarolva a szép eszme testesitése, mely szerint a taníttatás ingyen eszközöltetnék. Azonban méltó dicséretet arat e tekintetben Debreczen városa, midőn felfogva s megértve a népnevelés horderejét, az emlitett eszme életbeléptetése körül oly erélyesen fáradozik . . . Verba movent, exempla trahunt; szavak inditának, példák vonzanak, mondja a proverbium. Debreczen ez utóbbiakhoz tartozik. Mert a nevelészeti téren — ha majd erélyes törekvését siker koronázza — hazánkban az első babért ő nyerte meg. Mozdulna csak minden jelentékenyebb hazai város e szép, e nemes, és magasztos példa után, ha ész, és testben az egész magyar ifjuság igy neveltetnék; akkor hazánk műveltsége, ipara, kereskedése, művészete, tudománya nem szenvedne oly pangást, mint eddigelé szenvedett; hanem az összetartó törekvés következtében ugy a magasabb rendű házakat, mint a legszegényebb viskókat boldogság, megelégedés öröme lakná.

Ezerszer áldott, ki az iskolák, s népnevelés ügyében segitségül szolgál. Hol vagy Mátyás az igazságos, te dicső király?! Ki fényes országlásod alatt hazánkban a tudományok iránti rokonszenvet fölkelted; ki fogja a Budavár éjszaki oldalán tervezett s már megkezdett, de érdemetlen utódaid alatt ismét elejtett országos nevelőintézetedet valósitni?! E jeles királyunk valóban felfogta hivatását, s egy szebb jövendő hajnalát deríté a honra elannyira, hogy az egykoru irók a magyar államot alatta az első rangúakkal teszik párhuzamba. Alatta a fejlődés nemzeti észművelődés, tudományos munkák szaporodása nagyszerű ujitáson ment keresztül. Ezen a tanügy, a nemzeti felvirágzás körül annyira fáradozó király, nemcsak mint fejedelem egész Európában az első, hanem a legnagyobb elismeréssel a legnevesebb tudósokkal is egyenrangban állott. Buzgólkodása, nagyszerű példái által a hon legkitűnőbb főpapjai, mágnásai egymásután alapiták számos vidéken a tanintézeteket, s rendkivüli áldozatokkal törekvének azokat hirre vergődtetni. És a kor maga magának tevé ezáltal fejére a diadalkoszorut.

Vétek volna e helyen a legnagyobb magyart, Széchenyit mellőznünk, és nevére hálával ne emlékeznünk. Ő szóval ugy, mint tettel, s műveiben kifejtett jó utra téritéssel, és méginkább áldozatkészséggel, nagyratörő nézettel a nép boldogitását szivén hordá, s előmozditani soha, soha meg nem szünt. Széchenyi még inkább fölismerte a népnevelés ritka szükségét, és a nemzeti előhaladásnak gátjait; azért is mindazt, mit hatásköre engedett és kivánt, megtette. A magyart ugy mutatta be a világnak, mint a ki már kitüzte a haladás lobogóját, mert hiszen nem szükséges arra kommentár, hogy mily szinben rajzoltak bennünket ennekelőtte a szomszéd nemzetek. Azért is

> Mint szent ereklyét tartjuk nevedet,
> E kincset a hazának.
> Tűzhelyénél az apa emlegeti
> Serdülő kis fiának.
> Mondja helyesen Székely József.

A nemzetnek e nagy apostola bejárta a hon minden téreit a felsőbb köröktől le az utolsó viskóig. Hogy miért, azt tudjuk. A nemzetet szoros egyesülésre inté Krisztus egyházával, és helyesen, mert a vallás az emberi rendeltetés elérésére szánt eszközöknek aranybányája. Enélkül Puza jeles szónok szerint nincs népnevelés, nincs erős ország, nincs boldog nemzet, helyes államszerkezet. Vallás nélkül — mondja tovább — a birtok csak irigység, és küzdelem szikrája; a jólét henyeség vagy zsarnokság párnája, maga a tudomány is átkos fegyver, mely többet megöl, mint megéleszt.

A nemzetiség fenntartása, a haza boldogsága, virágzása, békéje mi egyébben feltételeztetik, hacsak nem a vallásos érzületben, s kötelességeink körüli lelkiismeretes eljárásban? Tekintsünk 3—4 századdal előbbre, nemde akkor virágzott nemzetünk leginkább, midőn a vallásosság bélyegét viselni nem szégyenlette. Mi több, az emlitett kellékek föltétlenül magukban foglalják az öszpontositó erőt; öszpontositó erő nélkül pedig hol látunk haladást?

Hogy a népnevelés az emberi boldogság és nemzeti felvirágzás leghatalmasabb tényezője, és eszköze, azt a régiek is belátták: Igy a nevezetes lacedaemoni törvényszerző Lycurgos, midón arra akarná népét figyelmeztetni, hogy a gyermekek nevelésére nagyobb gondot forditson, nem valami bölcs és mély okoskodással élt, hanem eleven találmánynyal győzte meg azt. Ugyanis:

Mint Plutarch bizonyitja: egy kuvasznak két kölykét külön-külön konyhalére, és vadászatra, avagy az egyiket heverés, a másikat pedig tevékenységre szoktatva növelte fel. Népgyülést hitt össze, s két oldalt állítatá a népet. A térnek egyik oldalán egy edényben moslékot rendelt, másikán pedig nyulat futtatott. Szabadon ereszti az ebeket. Az első, mely lustaságban nőtt fel, tüstént az edényhez állott, mig a másik a nyúl után iramodék. Mire Lycurgos ekkép szólt a néphez: „Látjátok, mit mivel a nevelés még ugyanazon fajokban is? Észrevehetitek ebből, hogy hatályosabb ereje van az oktatásnak a szép és nagy tettekre, mint a születéssel felöltött természetnek. Azért ti is hasztalanul dicsekedtek azzal, hogy Herkulestől származtatok, hacsak hozzáillő dolgot nem cselekedtek; mert habár nincs hatalmokban az atyáknak, hogy micsodás gyermekeik szülessenek, de igen is hatalmokban van az, hogy a hazának derék polgáraivá neveljék.

SZERÉNYI LAJOS.

(Folytatása köv.)

A hirlapirodalomról a megyékben.

[Folytatás.]

A részvétlenség azonban itt egyátalán nem valamely a hirlapirodalom iránti merev közönynek tulajdonitandó, hanem azon már megszokott előitéletnek, hogy egy vidéki hirlap a számos fővárosi hirlap mellett mint czélnélküli kisérlet, mint fölösleges haszontalan erőlködés szokott tekintetni. Legyen csak egyszer minden megyének **s a j á t h i v a t a l o s h i r l a p j a** és e saját hirlap tisztán megyei érdekü legyen, vitassa meg a zöld asztalnál szőnyegre kerülendő megyei érdekeket, hozzá gyorsan a bizottmányi ülések közérdekü végzéseit, legyen ezenkivül folytonos figyelemmel a megyének gazdászati állapotára, hasson különösen a kereskedelem, a közlekedés és a közigazgatás minden ágábani korszerü intézkedés javitás előmozditására, ellenőrizze, nyilván tartsa a közönségnek szigoru felelősséggel tartozó összes alkotmányos tisztikart és a községek elöljáróit; emelje ki mindenkor **p á r t k ü l ö n b s é g n é l k ü l** a hivatalos állását igazán betöltő szorgalmas egyént, hozza köztudomásra, s ostorozza kérlelhetlenül a hanyagot, s ne ismerjen semmi kiméletet ott, hol az igazság, az alkotmány szentélye ugy hozza magával, szóval: mint alkotmányos organum az alkotmányos megye szabad államában, feleljen meg tisztán azon institutió érdekeinek, melynek ha ezeréves autonom jogait őseink fegyverei Európa helyzetének oly gyakori ziláltsága, s annyi terjeszkedni törekvő irigy szomszéd daczára annyiszor megvédeni, a fenntartani birták; feleljen meg, védje és tartsa fennt most azt a szellemnek, korunkban mindent legyőző magasztos fegyverével, legyen előharczos a szabad sajtónak szent lobogója alatt és — biztosithatjuk a haladás barátait, de biztos lehet szerkesztő és kiadó is, hogy lefog omlani amaz előitélet, s mig egyfelől be fogja látni a megyei közönség, miszerint itt az idő, hogy önállólag kell képviselve lennie a hirlapirodalomban is, s hogy a művelt világ előtt szégyenteljes állapot az ma már testületileg létezni **n y i l v á n t a r t ó** közlöny nélkül, — másfelől; az **i r o d a l o m k e z e l ő i** is ösztönözve leendenek ismeret, irány és tapintat általi kivivásával a közönség méltánylásának rendeltetése fokára emelni a vidék hirlapirodalmát.

Igy és csakis ily uttörés és irány mellett lehet megteremtve minden megyében legalább is egy tisztán megyei hirlap, mely mig egyrészről ezuton képesitve lesz lealázó subventionált helyzet helyett a kormánytól független szabadelvü lap lenni, mely tisztán csak azon megye közönségének leend sajátja, viszhangja, melyet hazája gyanánt ismerend, másrészről az megyénként összevéve oly egészet képezend, mely nemzetünk, hazánk jelenkori belélete és eseményeinek hű képét adhatandja a történelem ez idő szerinti keretében.

Ily módoni propagandájával a vidéki hirlapirodalommal nem csupán Buda-Pest lenne a hazai irodalom Mekkája, hanem országszerte a haza minden vidékében tág mezőre találna nem csupán a napi krónika, a napi szemle, hanem fontos, kiható, gyümölcsöző eredményü lenne az idővel a hazai literatura, tudományos és szépirodalmi ágaira is, s a mi legnagyobb szellemi nyereség: ezen vidéki hirlapirodalom összege hü tolmácsa lehetne az összes nemzet politikai közvéleményének. Mert tévedne az, ki abbeli igénytelen véleményünket, melylyel minden megyének **a s a j á t h i v a t a l o s h i r l a p o t** a művelődés, az előrehaladás „conditio sine quanon"-jainak állitók fel, odamagyarázná:

(*Szerkesztőségi példány.*)

hogy a „saját" és különösen a „hivatalos" kitétel alatt pusztán hirdetési vagy kormányi közeget értettünk, tévedne, mondom, mert ép a szellem hatalmát óhajtjuk őt megillető trónjára emelni a vidéken. E trónon pedig csak emelkedett nézetek foglalhatnak helyet, s a vidéki hirlapirodalomtól ép ugy megkivánja a nemzet mint a fővárositól, hogy az határozott s hü tükre legyen ne csak a napi jegyzetekre való dolgoknak, hanem a közvéleménynek és a nemzet müveltségi-, értelmi- és erkölcsi- haladásának is.

Sajnos lenne, ha Anglia — melyre pedig oly gyakran történik hivatkozás — csupán a Saturnusként saját terményeit, számitásból elnyelni szerető nagy világvárosnak Londonnak szüntelen forrongó aknáiból, s nem egyszersmind a müvelt Britannia egyéb részeiből is általában, árasztaná szét a világon a tudomány, irodalom, művészet drága kincseit, s nem gazdagitná egyetemesen a Britisch Museumot. A felvilágosodás fáklyáit lobogtató államok között — de csak 1852 óta — tán egyedül Francziaország provincziái, azok melyekben a hirlapirodalmi hatalom messze elmaradni látszik az ország fővárosában uralogni hivatott szellemi fensőbbségtől. Mert Francziaország vidékein a clericalis befolyás sötétbeni tapogatódzásai és a kormány sajtórendszabályai inkább elnyomni mint elősegiteni iparkodnak a vidéki irodalmat. De ezen elnyomási szándék daczára — a kormány vidéki közegeitől eltekintve — nem egy vidéki hirlap képviseli ott méltólag a szabadelvek hatalmát és a „Courrier de Marseille", a Bordeauxban megjelenő „Gironde", a lyoni lapok a liberalismusnak, a szellemnek mindmegannyi zászlóvivői.

TUBOLY VIKTOR.

(Vége következik.)

Heti szemle.

Szeptember 12-én, 1868.

— Ocsován, Zemplénmegyében egy parasztnő halt meg közelebb, kinek halálát 22 gyermek, 37 unoka és 2 dédunoka siratja. — A magyarországi szőlőkivitel évről évre nagyobb terjedelművé lesz. A pest-budai kiviteli társulat ez évben szerződésileg 140,000 font szőlőt köteles Oroszországba szállitani, mig a szentendrei kiviteli társulat 30 mázsa szőlőt küld hetenkint Berlinbe. — Egy pesti sörházban valaki elcsent egy pakfongkanalat, de ott feledte helyette tárczáját 400 frttal. — A zágrábi országgyülés szept. 12-én nyilik meg. — Statisztikai kimutatás szerint a magyar korona országaiban megjelenik összesen 49 városban 259 hirlap és folyóirat és pedig: magyar 138, német 63, tót 5, román 13, horvát 21, szerb 12, ruthen 3, olasz 5, héber 1, és latin szintén 1. — Petőfi özvegye: Szendrey Julia hosszas betegeskedés után szept. 7-dikén este jobb létre szenderült. Halála irodalmunkra is veszteség, mert több csinos költeményt irt. — Kolozsvárott egy anya 2 fi és egy leánygyermeket szült, mindhárom a legjobb egészségnek örvend. — Szegeden ügyvédegylet van alakulóban. — Ő felsége a királyné Gödöllőn időzése alatt szerencsés lebetegedése emlékére „Remete Mária" bucsujáró helyet látogatandja meg. — Görzben egy 81 éves embert, 50 éves neje egy ép, egészséges fimagzattal örvendeztette meg. — Varasdmegyében egy alattári 30 éves földmüves bosszuból saját atyja házát felgyujtotta. A rögtönitélő biróság ezért kötélre itélte. — Muránszky Péter belügyminiszteri dijnok pénteken Apostagon meglőtte magát és 3 gyermekét, hová kirándult egy rokonához. Mindjárt első nap puskát kért s kivitte gyermekeit az ugynevezett kiserdőre Dunavecse felé játszani. Hallották, hogy néhányszor lőtt, s gyanitják, hogy gyermekeit szoktatta a fegyverhez, hogy azok ne szaladjanak, mikor az egyiket megöli. A borzasztó ember csakugyan végrehajtotta másnap szándokát.

Zala-megyei hirek.

△ A nagykanizsai dalárda Szombaton szept. 5-dikén Grünbaum József zenekarának közreműködése mellett tartott dalestélye a legfényesebben sikerült. Az előadott énekdarabok közül a „Béka cantate" és „Ein Ball bei Heimann Levy" czimüeket a közönség zajos tapsokkal [illegible], ugy szinte az ép szombaton [illegible] Grünbaum zenekara által előadott [illegible] meggyőzték a közönséget arról, hogy a zenekar [illegible] előbbre haladt is. A dalestély után éjfélig [illegible] táncz volt.

△ A népénekes raj. Városunk nem tud megszabadulni a sängerektől! már körülbelül egy hó óta egyik társulat a másikat váltja föl. Alig hagyta el Kanizsát Neumann, már itt volt ismét valami Mutzbauer, s vele egy időben Komáromy magyar daltársulata. Ezek elmenetével jött ismét egy t. j. Erős német népénekes. Valóban legkevésbbé sincs bámulni valónk a népénekesek e szapora látogatásain, mert ugy látszik városunkat nagyon gyönyörködtetik előadásuk s ebből magyarázható meg azon nagy pártolás, melyben mindnyájan részesülnek. Majd meglássuk, hogyan felel meg magának városunk közönsége a szinház látogatásában is, mert halljuk, hogy egy nagy körülbelül 50 tagból álló német szintársulat lép föl e hó közepe felé. —

— Biztositó intézet. Vettük az „Ország" czimü uj biztositó intézet ismertetését, tárgyazó irományokat, alapszabályokat és 460-dik számu részvényaláirási ivet. Czélja ez uj intézetnek biztositásokat eszközölni tüz- jégkárok, hitelbajok ellen és tőke biztositásokat nyit. Törzs vagyon 5 millió 50 ezer darab 100 forintos részvénynyel. Az általános aláirási szept. hó 21. 22. és 23. napjaira határoztatott. Aláiráskor 5% fizettetik csupán be. Elnök Gróf Haller Sándor. Ez intézet részvényeire aláirásokat elfogad s mindennemü felvilágositást készséggel ad Wajdits József tudakozó- s közvetitő intézete.

— Galambok 1868. szept. 3. Aug. hó 28-án Karos községben egy családfőnek két kis unokája — egyik 6, másik 4 éves — szülői vétkes gondatlanság következtében gyufával játszadozott s tüzet élesztett, mely megemésztett egy kamarát és egy pajtát 43 kereszt különféle gabonával, mintegy 100 mázsa szénával s különféle gazdasági eszközökkel együtt. A kár 436 frtra becsültetett, biztositva mi sem volt.

Nem mulaszthatom el ez alkalommal azon óhajtásomnak kifejezést adni, vajha átlátná már egyszer népünk a kisdedovodák hasznos voltát, s ilyeneket minden nagyobb község állitana fel, hogy az ily szerencsétlenségeknek eleje vétetnék! Az erre forditandó kiadást bőven kárpótolná a nevezett intézet szellemi és anyagi haszna.

Szőlőhegyeink bő szürettel biztatnak s ha ezen meleg és száraz leend ugy boraink minőségre is kitünőek lesznek; bár a mult heti esőzések következtében a szőlő rothadni kezd.

Mult aug. 27-én a kutasi ref. tanitó egy barátjával ment haza Belegből, s midőn este vállukon puskával a nagy korcsma elé értek egy fegyveres jómadár megállitá őket, s ekkor vették észre, hogy az udvarból három dupla puska irányoztatik feléjök. A nevezett tanitó tudatá velök kilétét, mire a puskasárkányokat kezdék leereszteni, azonban a rablók vezére Juhász tévedésből a jobb sárkány helyett a balt eresztette le, s a puska elsült, de minden baj nélkül, ekkor a rablók hivása folytán bementek a korcsmába, s jó ideig ott mulattak, danoltak, megunván végre a mulatságot, miután vendégöket megbizták, hogy őket azonnal jelentsék a helység birónál, eltávoztak kocsin, nagy lárma, s hujjákolás közt.

r. l.

— Szántó, szept. 6. 1868. Ki a több helyen megingatott „személy és vagyon biztonság" miatt előidézett panaszokat, és szüntelen panaszokat — igen, — de a rendőrség éber figyelmének s erélyes működésének mozzanatairól kedvezőt épen semmit nem hall, tudni nem akar szolgáljon alább következő biztos tudósitásunk némi megnyugtatásul: — Szept. 2-án délelőtti órákban a szántói foglári állomás erélyes s szorgalmas tizedese Bereczk Lajos, Fodor Gergely, Fodor József és Mesteri Ferencz foglárokkal az őrjárat vonalában Tekenye községet is épen átszelvén, a mint törvényszabta utasitásuk szerint a korcsma helyiségeit megvizsgálni indultak „jönnek a pandurok" hangos kiáltás üté meg füleiket; ennek hallatára a vezénylő practicus tizedes foglárjait rögtön felosztja, mit észrevéve egy — a vendéglőben volt — gatyás atyafi „rajta vesd el magad" hirtelen megugrik s a kert keritésen tul szaladva, már már megmentettnek véli magát, midőn a figyelmes és bátor foglárok, háromszoros „megállj" kiáltás után a menekülőt ón-csővel köszöntik, s véréből kimosva a vendéglőben szoborrá vált négy társával együtt elfogják. A kocsival járkáló jómadarak mindegyike juhászbojtár, és pedig a sulyosan megsebesitett: Varga Miska somlyó-vecsei, — társai Léger János vidornya-laki, — Turcsi Ferkó rendeki, — Szalai Antal nyirádi; — a külön irányból összeszövetkezett csavargókat Vaskó János rendeki lakós szállitotta Tekenyére, s hihető, ha kézre nem jőnek, vagy elillanhatnak, tovább is. — Az elfogottaknál semmi pénz nem találtatott; valószinüleg, megcsatár tekintetéből biztos helyen hagyták, — s ez annál inkább hihető, mert a korcsmában ételek s italokat rendeltek. — Elfogottak az illető szolgabirósághoz s onnét azonnal Z.-Egerszegre kisértettek, ott várandók be érdemlett jutalmukat.

Épen ez órában, midőn e sorokat irom, veszszük a tudósitást, hogy Vasmegyéből Varga Miska és elfogott társai hatvan darab birkát tolvajoltak el — de a tulajdonos mindenütt nyomukba levén, már több darabra rá akadt. Többi a törvény dolga. Erre aztán borus hangnyomattal mondhatja el Varga Miska „sors mala, nihil aliud."

Dicséret és érdem a derék foglároknak! sok ezekhez hasonlót a megyében, s a személy és vagyon biztonság helyre álland.

Sz. A.

— Bérmálás. Szepetneken szept. 5-én a szombathelyi püspök ő nmltga a bérmálás szentségében részesité hiveit. Diszebéd alkalmával körünkben időző jeles publiczistánk s ker. képviselő Királyi Pál oly találó toasztot mondott, hogy a jelen voltakat mélyen meghatotta.

— Hivatalos köszönet. Örömmel hozzuk az érdem jutalmazására szolgáló következő ujabb adatot, mely szerint városunk egyik jeles izr. polgára tüntettetett ki: Nagy-Kanizsa város Tanácsától. A tornaegylet t. cz. igazgatóinak Helyben. Utólagosan tudomásunkra jutván, miszerint a f. hó 17-én történt tüzvész alkalmával Scherz Henrik ur a helybeli tornaegylet tagja jelentékeny önfeláldozással a lángok közül egy kis gyermeket kiragadván, megszabaditott — hivatalos tisztelettel felkérjük uraságodat legyen szives fentebb nevezett Scherz Henrik urnak nemes tetteért, melylyel egy emberéletet mentett meg — elismeréssel párosult köszönetünket kijelenteni.

Kelt Nagy-Kanizsa város tanácsának 1868. évi augusztus 22-én tartott üléséből. Halvax József polgármester. Bisztricsányi Ignácz aljegyző.

Somogy-megyei hirek.

— Zrinyi ünnepély. Szigetvárról értesittetünk, hogy a f. hó 7-én tartott Zrinyiünnepély alkalmával diszesen kivilágitott Zrinyi arczképét szép számu közönség vevé körül. Lelkeinket — irja t. levelezőnk — a hős szellemének édes-bús emlékezete lengte át. Az eget borongós felhők vonák be, s keblünkben alant a fájó emlékezet égő szövétneke gyászolt. Lelkünk a hős szellemét kereste, de fájdalom a késő ivadék még kifejezésében sem adja vissza amit hősiesnek, költőinek nevezhetnénk. Az ünnepélyt, melynél zene s énektartalék ősi szokás szerint vig lakoma követte.

Kaposvár, szeptember 9. 1868.

h. A kaposvári gymnasium igazgató választmánya f. hó 5-én ülést tartott — tárgyalván az emlitett intézet belső kezelésének már néhány izben megpenditett kérdését. Egyelőre a végleges határozat miröl értesülünk szeptember 15-ig elhalasztatott, s ma körülbelől csak annyit mondtak ki, hogy egy évig maradjon minden a maga helyén és állásában s esztendőre adassék át az intézet az államnak. E határozat valósulását mi is és az illetők, kiket az ügy egyénileges összeköttetésnél fogva is illett, — csak örömmel várhatják.

h. F. hó 7-én a vasuti bizottság is gyülést tartott, melynek tárgya az előleges és már befejezett mérnöki előmunkálat bemutatása, megvitatása és helyeslése volt. Határozattá lőn, hogy a bizottság elnöke a munkálatot még e hó 16-án befogja nyujtani az illető miniszternél helybenhagyás végett. Csak mielőbb tett koronázza a szép tervet.

h. A szőllőkre oly kedvezőtlen idő járt a mult hetekben, hogy az emiatt bekövetkezett nagy mérvü rothadás folytán megyeszerte szüretelnek, sőt már murczit is árulnak. A bor minőségben is sokat vesztett emiatt és a szép reményü jóslatok ily bukása nem csekély kárt okozott a gazdáknak, és aggodalmat némely toroknak.

Bizi és ismét Bizi! A keszthelyi levelező ur ugyanis csak mindvégig szökéssel vádolja Bizi Ferkó bandáját, ez meg ismét azt állitja, hogy nem szökött meg. Ügyvédkedni nem akarunk ez ügyben s csak mennyiben Bizi Ferkó jó nevének árthat, óhajtottuk multkor is igazolását közölni; ha pedig igazolása nem fogadható el — mindenesetre egy részről nem helyeseljük tőle tettét, de másrészt az orvoslást is annak idején más eszközökkel kellett volna a sértett feleknek, kényszer utján is keresni… most már elmult esőnek, nem kell köpönyeg. (Ez ügyet részünkről befejezettnek jelentjük. Szerk.)

h. Kocsisovszky szintársulata mult hó 29-ke óta városunkban időz és kellemes estéket szerez közönségünknek. Részletes birálatot helyszüke miatt nem adhatunk, csak átalán mondjuk ki itéletünket a társulat felett, mely szerint is el kell ismernünk, miként az a honbeli vidéki társulatok egyik legjobbja. — Szorgalmas és tehetséges tagok, eddigelő nálunk alig tapasztalt pontosság az előadásban, válogatott s jó és uj darabok, szép ruhatár s díszletek, ügyes rendezőség és a társulat tagjainak rendszeretete és nemes versenye mindazon jelvények, melyeken fennebbi itéletünk nyugszik, s mindenesetre olyanok, hogy ajánlatunk mellé lelkiismeretünket adhatjuk kezességül. A közönség részvéte lehetőleg arányban áll a társulat jóságával.

h. Szigetvárt f. hó 6-án este a Zrinyi ünnepély fényes kivilágitás és bál mellett és számos közönség jelenlétében tartatott meg. Másnap disz mise volt.

— Szüret. Marczali tájékán, sőt Nagy-Kanizsához közeli szőlőhegyekben már megkezdették a szüretet. Az elöljáróság szigoru intézkedése nem ártana a korai szürut meggátlására.

— Szigetvár 1868. szept. 4-én. Végre valahára kibontakoztunk az ugynevezett „istenháta megetti" helyzetből; van távirdánk, vasutunk s vidékünk össze van kötve a nagyvilággal, kereskedés érezhetően élénkült, mióta a vasuti közlekedés megnyilott s a tavali s idei jótermések és nagyobb pénzforgalom lassan befogják hegeszteni az annyi év alatt mindaz iparos, mind a földmüvelő osztály anyagi helyzetén ütött sebeket.

A gőzkocsi eleinte kissé meghökkentett bennünket mert majd innen, majd onnan hallottunk egy kis felfordulást és közben közben nyaktörést is, hanem végre ez is csak kiment a divatból. Nagyon azonban még se merek dicsekedni vele, mert az ördög nem alszik abban a masinában.

Csak avval a tulajdonságával nem tudok megbékülni, annak a magyarországi vasutnak, hogy mindent előbb észre lehet venni, mint azt, hogy magyarországi. Ha utazom, ha valamit feladok, mindig a német nyelvet olvasom, hallom és látom. Azon feliratok mit az indóháznál itt-ott magyarul láthatunk, sehogy sem elégitenek ki engem, csak annyi az, a mennyit egy párisi vendéglős is megtesz, ha hasznát látja. Én azt szeretném látni ha a vasuton és mindenütt széles Magyarországon első pillanatra látnám, mely országban vagyok. Tán erre is azt mondják, hogy nincsenek erre magyarul képzett egyének. — Jó, meglehet. Hanem hát mi lesz ebből nem azon „circulus vitiosus" hogy mivel magyarul képzett egyéneink nincsenek, tehát németül kell az ügyvitelnek menni, s mivel németül megy, nem lehet magyarul képzett embert kapni.

Épen ugy, mint mondják: nem lehet magyar hadsereget állitani, mert nincsenek kiképzett magyar tisztek, magyar kiképzett tiszteket nem lehet kapni, mert nincs magyar hadsereg.

Ezt nevezem aztán igazán circulus malitiosusnak.

A rablók is el s bé látogattak hozzánk a mult hetekben s a lakocsai plébános urnál voltak, azonban a házi gazda otthon nem lévén egypár aranyóra- egy dupla puska- s néhány száz frtal tovább álltak. Mondják négyen voltak, köztük Druzsin, Draskó s még más kettő. A fenti összegben a templom pénze is volt pár száz forintig képviselve. Ha ki lett volna gyümölcsöztetésre adva, bizonyosan nem járt volna az egyház pénztára igy.

PIJANOVICS PRDO.

Sopron-megyei hirek.

— Öngyilkos. Sporner nevü szegényebb sorsu polgár Sopronban szept. 10-én ismeretlen okból magát felakasztotta.

— Frakno-Váralja (Sopron), szept. 5. Azon magas vendégek közül, kik Fraknóvárát a napokban látogatásukkal szerencséltették, egész sorozatot számlálhatunk elő. Itt volt a határhegyeken tul fekvő frohsdorfi kastélyából gr. Chambort Henrik a Bourbonok trónvesztett sarja; magával hozá a két parmai grófot (ez öregebb trónörökös herczeg), azonkivül gr. Monti urat Francziaországból. Az u. n. várkorcsmában elköltött villásreggeli után ismét eltávozának e ritka királyi vendégek, miután a várbeli őrséget (hat gránátos katona) is az „en pleine parade"-ban tett tisztelgésért jól megajándékozták volna. A mult héten a fiatal Eszterházy herczeg s herczegnő nevelőjükkel s egyéb rokonaikkal időztek Frakno-várában egy napon át, mialatt a magas „Rozália-hegyre" is felvándoroltak egy ökörszekér fedezete mellett, mely a hegymászásban netán elfáradókat volt tágas ölébe fogadandó; mely körülmény a vidor kedélyü fiatalherczegnőnek sok tréfás megjegyzésre szolgálat alkalmul. Végre szept. 2-án Zalka J. győri püspök a bérmálás szentségét osztotta ki helységünkben, s egyuttal kiséretével Frakno-várát is megnézé, sőt Rozália napján gyalog rándulván fel helységünkből a hasonnevü hegyre, mely ide 1½ órai séta-ut, ott ünnepélyes nagy misét tartott a Rozália-kápolnában.

Szomszédságunkban következő helyeken volt legujabban tüzvész. Aug. hó közepén Félszerfalun (Hiorm), hol 22 ház égett le éjjel 11 órakor; továbbá a gyakori tüzvészek régi helyén a gyanus nevezetü Szikrán, hol 6 ház égett hamuvá, három ezek közül nem volt biztositva.

K—i. B.

Vas-megyei hirek.

Szombathely, szept. 9-én 1868.

*Tüzvész. Nagy Unyom községben 6-án tüz ütvén ki hat lakház és egy major lett a pusztitó tüz áldozata, — városunkból a főcakendők azon-

…zal a helyszinére siettek, de már a mentés lehetlen volt.

Mükedvelői szini előadást rendezett a vidékbeli ifjuság Német Gencs községben, — a darab mely eljátszandó lett volna, a „két huszár, s egy bakancsos" volt, — helyiségnek az iskola terem volt kiszemelve, de hirszerint a helybeli plébános ur nem engedte meg, ekkor a korcsmai helyiségbe állitották fel a szinpadot. A falusi elöljáróság azonban követelte hogy a darab előadásán dijtalanul megjelenhessenek, mert hiss az ő falujok, a közönség meg a szinpad széthányásával fenyegetődzött, — látván a mükedvelők, hogy a német-gencsi polgároknak sajátságos fogalmát nehéz más véleményre terelni, — a szinpadot a szomszédos Apáthi községbe transportálták s az előadást 36 forint tiszta jövedelem mellett megtartották, — dicséretére legyen mondva Apáthi község fiatalságának, ki a szinkör készitésén kettőzött erővel dolgozott, csak hogy estére elkészülhessen.

* A német szintársulat folyvást a legjobb darabokat adja, csütörtökön adott darab „Az anya és gyermeke" volt, Schweiczerné asszonyság mint anya, és Karchin ur mint gyermeke jelesen játszottak. — Szombaton az Uj Jerusalem adatott mindenkor tölt ház előtt, valóban megérdemlik a pártfogást, mert feladatuknak megfelelni iparkodnak, — de sajnáljuk igen, hogy a társulat szeme fényét Messtel Cordula kisasszony elvesztette, — kit Eötvös Mari kisasszony csak némi részben pótolhat. Sz.

Nyilt tér.

Igazolás.*)

Daczára annak, hogy elég bajban vagyok, Szabados János levélhordó ur nem szünik meg irányomban ingerkedő lenni, amennyiben folyó hó 10-én este is az egylet kertjében az ottani főpinczérttől gunyolólag kérdé van-e nálam kalapács? Jónak látom ezen körülményt nyilvánosságra hozni.

Kelt Nagy-Kanizsán szept. 11-én 1868.

PICHLER BÓDOG.

„Erősitő ital."

Átvétetett a „Wiener medizinischen Wochenschrift" czimü lap folyó évi 67-ik számából.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Van szerencsém tisztelettel megkérni, miszerint azon egyéneknek, kik részint egészségüknek visszanyerését, részint életüknek megtartását a Gombos Bertalan által feltalált erősitő italnak köszönik, rövid vallomásait becses lapjába felvenni sziveskedjék. —

Ezen közlés szolgáljon alkalmul a részrehajlatlan orvosoknak a szenvedők javára azzal kisérleteket tenni.

I. Egy éltesebb cs. kir. katona tisztnél, négy évig tartott gyomor és májelnyálkásodásban, — napontai hányás, álomtalanság, fuldoklás és irtózatos lábdaganat képezték éveken át a legkinzóbb tüneteket. Deczembertől kezdve $2\frac{1}{2}$ hónapokon át vezettem ez erősitő italnak adagolását, miro ő fontebbi kórtünetektől megszabadult.

II. Egy legszebb éveiben létező polgári kisasszonynál emésztési zavarból tavaszkor eredett elsatnyulása mely orvosi segélylyel daczolt, az erősitő ital által pár hét alatt eltávolittatott.

III. Egy középkoru polgári kisasszonynál idült alhasidugulásokat, melynek idegek bántalmakkal párosultak s legjelesebb orvosaink kezelésének daczoltak, az erősitő ital által sikerült szétoszlásztani.

IV. Egy fiatal kereskedő, ki évek óta epebőségtől annyira háborgattatott, hogy részint magától, részint gyógyszerek folytán havonként hánni kénytelenittetett, ezen erősitő italra már fél év óta teljesen jól érzi magát (nem csodálhatjuk, hogy ezen italt égig magasztalja.)

V. Egy éltesb korcsmáros máj és léptörmülésben évektől fogva szenvedvén, 6 heti kezelés után már minden dolgait végezheti.

VI. Egy mesterember a mult hó elején gyomor és bél-hurutban iszonyu fájdalmak közt megbetegedvén, ezen ital által kigyógyitatott.

VII. Ugyanakkor egy földmivelő birtokos cholerai jelenetektől életveszélyesen gyötörtetvén, ezen italnak köszönheti gyors üdülését.

VIII. Szinte a mult hó elején egy vidéki fiatal cs. kir. katonatiszt aggasztó bélgörcsöktől ezen ital használata által menekült meg.

IX. Különböző betegségekből öt reconvalescensnél, midőn erősitik indikálva voltak már, ezen ital gyors üdülést eszközlött.

X. A felsorolt sulyos eseteken kivül még XI. kisebb fokozatu gyomor és máj bántalmaknál kisérlettem meg a szóban lévő erősitő italt, egy két üveg megtette a kivánthatást.

Ezeknél fogva minden részrehajlatlan orvosnak ajánlhatom, hogy ezen erősitő itallal ott, hol indikálva van, saját felügyelete alatt, és kellő adagokban betegeinek javára tegyen kisérleteket.

Kelt Székes-Fehérvárt aug. 9-én. 1868.

Dr. Schaller m. k.

Ezen erősitő ital kapható Wajdits József és Zerkowitz W. és A., ugyszinte Fesselhofer József végre Rosenberg Ferencz urak kereskedésükben Nagy-Kanizsán.

*) Az e rovat alatt közlettekért nem vállal felelősséget a Szerk.

— **Három mükertész** kerestetik különböző urodalmakba. A feltételek előnyösek.

— **Ügyes főzőnők** kerestetnek falura, uraságokhoz. — Az ajánlkozók kedvező feltételek mellett állomást nyerhetnek.

— **Egy fiatal leányka,** ki minden fehérnemü varrásban jártas, ajánlkozik falura jó uri családokhoz.

— **Egy molnármester** ajánlkozik kisebb malomhoz, ki 600 frt bánatpénzt azonnal letenni képes.

☞ Mindezekről bővebben Wajdits József nagykanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

Nyilt posta.

— Papai K. L. urnak. Schiller szép költeménye már forditásban is megjelent. Ajánlatát szives köszönettel fogadjuk.

— A „Szigetvári temetőben" és „Bucsú a Balatontól" figyelmesb dolgozatra érdemesek. Kérdjük, jó ez?: a sok csendes sirok között...... Aztán: Nem vagy szülőföldem, nem is itt születtem stb.

— Kőmives Imre szinigazgató ur Pécsett tisztelettel felhivatik „Antóna" czimü szindarab eredeti kéziratának azonnali visszaküldésére.

— E. D. K. A.-Lendva. Összes műveid kiadásának csak örvendünk. Frangepán Beatrix czimü történeti beszélyedet köszönettel fogadjuk.

— Sz. A. Szombathely. Az illető sokkal edzettebb, semmint ártalmára váltak volna. Üdvözlet!

— V. L. Sopron mai számról elkésett.

— M. N. Hajdu-Dorogh. Az igért folytatás nagyon sokáig késik.

TÁRCZA.

Szeretlek.

Megláttalak; szemedbe néztem
S szemednek éjfelhőibe'
Miként kóválygó sas, merült el
Lelkem szilaj tekintete...
Villámot ejtő tüzsugár lett
Elfátyolozott mosolyom —
Szeretlek, a megőrülésig
Szeretlek édes angyalom!

Láttam szép homlokod felett a
Napfényes délt borongani,
Melyen hullámot vertek egy szent
Érzés világló habjai.
Ajkadon mosolyt s vágyakat, kéjt
Üdvöt láttam e mosolyon —
— Szeretlek, a megőrülésig
Szeretlek édes angyalom!

S láttam mint oszlik arczodon el
A halványság szemlátomást
S derülni láttam ott a hajnalt,
A legszüzebb pirulást
S láttam, hogy koszorut fölötted
A sziv titkos világa von...
— Szeretlek, a megőrülésig
Szeretlek édes angyalom!

Láttam... láttam s mit én tudom mit
Hiss mámoros, kábult vagyok —
Lelkem sir majd kaczag — szivem meg
Majd trombol, majd meg ugy sajog...
Egy elbukott menyország kinja
S öröme lángol arczomon —
— Szeretlek, a megőrülésig
Szeretlek édes angyalom!

KUPRICZ SÁNDOR.

Egy nemzet kakukja.

— Történeti beszély az avar korból. —

Irta **Tandor Ferencz.**

(Folytatás.)

Egyrészről végetlen nádasok, másrészről sik róna közt terjed az avar-főtábor. Durván összevert fa-házaik tekervényes, széles utczákat képeztek. Ez egy forma szenynyes épületcsoportokat egyes csin- s épitészeti modorra meglepő, palotaszerü lakok szakiták meg. A kinyuló tetőt csavar alaku dísz faragványu oszlopok tartják; az ügyes berendezés, művészi összeállitás, a bennök összehalmozott gazdagság még az épitészeti remekekkel telt Byzánc követeit is, bámulatra ragadá.

Magokban foglalák szittya egyszerűséggel kelet fényüzését s félszázad zsákmányait. A falakat tarka szőnyegek boriták, az oldalak hosszában mennyezetes, dúsan aranyozott kerevetek nyultak el. Ha ezekhez a durva asztalt, elhalmozva arany és ezüst edényekkel, női ékszerek — fegyver — s drágakövü tőrökkel s mindazzal, mi zsákmány s ajándékokban nekik osztályrészül jutott, fogalmunk lehet egy avar fő lakáról.

Jósika szerint: — ha egyrészről azon szellemet tekintjük, mely állami s családi intézményeinken átvonul, másrészről le kell fejtenünk mindazon torzitó mezt, melylyel ellenei agyréme bevonta az avarokat, kivált, ha meggondoljuk, hogy mi majdnem a jelenig barbár nép valánk szomszédaink előtt, a VII-dik század fogalmai szerint a vad müveltség burkából kifejlettek.

A tábor közepe táján mesterségesen készitett halmon épült a cháni (ház) lak homlokzatával az előtte elterülő térnek fordulva. Az épület kirugó részeivel czifrázott oszlopsoraival, kinyuló tetőzetével, szárnyakkal szabálytalanul átszegve, bizarr, látványt nyujtott az idegennek; hátrészét nagy terjü kert, vagy inkább erdő, foglalá el.

Föltalálható bent mindaz, mit a keletrómai fényüzés nyujtott, s mit a byzanci léha császárok béke vásárlásul, adó fejében ajándékul nyujtani jónak láttak.

(Folyt. köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, szept. 11. 1868. A buza esése Pesten nem maradt a mi piaczunkra nézve semmi benyomás nélkül, mégis mindünk még mindig magasb az ár mint Pesten. Piaczunkra mindaddig gyér bészállitás történik, különösen a hibanélküli minőségükben. Más gabonaneműekben a lefolyt héten sem nyereség sem vesztesség.

A közelgő őszi szüretidény eredményéről határozottan még nem szólhatunk mi kereskedők, es a vidéktől, s egyrészről esővis, másrészről szárazságtól függ. Annyi azonban bizonyos, hogy a mi vidékünknek panasza az idő mostohasága ellen nincs.

Piaczi heti-vásári kelletárak.
NAGY-KANIZSÁN, szeptember 11-én.
Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 3 frt 90 kr. 85—86 font 4 fr. 20 kr. 87—88 fnt. 4 frt 40—50 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 50 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 70 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 70 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 20 kr. 67—68 fns. 3. frt. 50 kr. Kukoricza 2 frt 50 kr., 2 frt 60 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 80 kr. Zab 45—47 fns. 1 frt. 50 kr. 47—48 fns. 1 frt 60 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 30 kr. 68—70 fts 2 frt. 40 kr. Paszuly fehér 3 frt 80 kr. Paszuly, tarka 2 frt. 80 kr. Gubó elsőrendü 12 forint 13 krajczár.

Bécsi pénzárfolyam, sept. 11.

5% metaliques 58.—; 5% nemz. kölcsön 62.40; 1860-ki álladalmi kölcsön 83.65; bankrészvények 7.22; hitelintézeti részvények 211.—; London 115.—; ezüst ágio 112.75; arany darabja 5.47 kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra 22 percz.
"	"	estve	9 órakor.
"	Béca	reggel	7 óra 16 percz.
"	"	estve	7 óra 45 "
"	Triest	d. u.	1 óra 50 "
"	"	estve	9 óra 25 "
"	Barcs	reggel	8 óra 56 "
"	"	délután	2 óra — "
Ék. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra 6 "
"	"	d. u.	1 óra 20 "
"	Béca	reggel	8 óra 20 "
"	"	estve	7 óra 30 "
"	Triest	reggel	5 óra 25 "
"	"	délben	12 óra 52 "
"	Barcs	d. u.	1 óra 44 "
"	"	este	7 óra 20 "

Heti naptár.

szeptemb. 13-tól 19-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold uj.
Kath. Ev. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI. 23—24.				
13	Vasárnap	D 15 B. A nev.	D 14 Ször.	
14	Hétfő	Sz. ker. felm.	Saloma	
15	Kedd	Hildegárd	Nikoméd	
16	Szerd.	Ludmila Knt †	Euphemia	
17	Csütörtök	Lambert	Lambert	
18	Péntek	Iréne vért †	Irén	
19	Szombat	Január vért. †	Szidi	

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Árverési hirdetés.

Zalamegyei Sármellék helységben helyzett s a Méltóságos gróf Festetics Tasziló ur tulajdonához tartozó korcsmaépületeknek — ezekhez adandó 1200 négyszög öles 5 hold földdel együtti — eladása Keszthelyen és urodalmi tisztség irodájában, folyó évi október 26-án délutáni 3 órakor eszközöltetni fog.

Mely árverésre a venni szándékozók kellő bánatpénzzel ellátva megjelenni kéretnek. — Kelt Keszthelyen august. 13-án 1868.

M. Gróf Festetics Tasziló ur jog- és jószágkormánya.

(153—3,3)

MISEMONDÓ RUHÁK,

pluviálók, dalmatikák, albák, röchettek, velumok, oltárpárnák és teritők stb.

China-ezüst és tüzaranyzott
monstranzok, kelyhek, cziboriumok, pacifical gyertyatartók, füstölők töménytartóval, szentelő-viztartó asparsoriummal, lámpák stb.

(69—26,13)

Egyházi-, czéh- és iskolai lobogók,

baldichinumok és pantifical eszköz, kesztyü infula, pastoral, gremial, harisnya, czipő stb.

s a leggazdagabban kiállitott
ORNATOK,
és minden egyházi szerek
legjutányosb áron kaphatók:
Oberbauer Alajos
gyárraktárában, váczi-utcza 15. szám a. PESTEN.

☞ Árjegyzékek és utasitások kivánatra beküldetnek.

Ügyvédi ügynöki-iroda.

Vidéki ügyvédtársaimtól, egyletek, társulatok, községek és magánosoktól sat. elfogadok minden megbizásokat, melyek törvénykezési vagy közigazgatási ügyekben a Buda-Pesten székelő kir. ministeriumok, kir. Curia, váltó- és városi törvényszékek, társulatok ugy egyleteknél közbenjárást, megsürgetést, értesitéseket sat. igényelnek.

Czélja ügyvédi irodámnak a vidéki ügyesbajosokat a jövésmenési, utánjárási, időtöltési terhes költségektől megmenteni, gyors, kimeritő, alapos tudósitásokkal szolgálni és hol akadályozva lennének, képviseltetni sat.

A dijak legmérsékeltebben számittatnak fel, egy félnapi időnél többet nem igénylő eljárásért 1—3 frt.

Irodám helye:

Pest, Lövészutcza 8 sz. Ensel-ház.

Résó Ensel Sándor,
köz- és váltó-ügyvéd.

(78—6,6.)

AZ ALTESTSÉRVBEN szenvedőknek.

Bizonyitványok, (levélkivonatok.)

Mélyen meghatva érzem magamat, kegyedet tudósitani akarom, hogy sérvkenőcsének 2 tégely használása által altestsérvemből, melyben 48 év óta sokat szenvedtem s igen sokat kellő az ágyat őriznem, teljesen kigyógyultam, ugy hogy 68 éves létemre minden ügyemet elvégezhetem.

Mühlen, a Rajna m. Würtemberg, márcz. 15. 1868. Mayer Krisztián, kav.

Noha eleinte sérvkenőcséhez bizalmam nem volt, mégis elhatároztam magamat vele egy kisérletet tenni; — és valóban több in-pók és czomb-sérvnél kitünő következménye lett. Ó-Veres, april. 1. 1868.

Dr. Stark, kön. Stabsarz a. D.

A fenn nevezett kenőcs a feltalálótól STURZENEGGER GOTTLIEB-től Herisauban, Kanton Appenzell (Schweiz) rendelhető meg, valamint Ferneggi F. „Sz. Máriá"-hoz czimzett gyógyszerész ur által, Pesten; és Horváth Mihály gyógyszerész ur által Zágrábban.

☞ Egy tégely ára 3 frt 20 kr. o. é. A díj beküldendő. — A gyógyitás gyulladás nélkül legtöbb esetben biztos.

Használati utasitások bizonyitványnyal gratis. (144—12-7)

Hirdetmény!

A nagy-kanizsai leszámitoló társulat igazgató tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Ö császári s királyi Felsége folyó évi Augusztus 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával a társulat czégjének — **nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbankra** leendő átváltoztatását megengedvén, ezentul a társaság kizárólag e czéget fogja használni.

Egyuttal a részvényes uraknak tudtul adatik, hogy az igazgató tanács az alapszabályok 9 §. értelmében minden részvény után 10 %, vagyis 20 o. é. frtnak lefizetését elrendelte, mely folyó évi oktober 4—6-ka között a társulati pénztárnál az ideiglenes elismervény felmutatása mellett annál bizonyosabban teljesitendő, mivel különben az alapszabályok 9 §. fog alkalmazásba vétetni.

Végre köztudomásra hozatik, hogy a folyó évi april 19-én tartott közgyülésből felterjesztett módositott alapszabályok a főméltóságu m. k. földmivelés, ipar és kereskedelmi minisztériumtól több pótlás miatt vissza küldetvén, ezek feletti tanácskozás végett az igazgató tanács a 21-ik §. értelmében egy rendkivüli közgyülés tartását határozta el, és ezt f. évi oktober hó 11-ik napjának reggeli 9 órájára a társulat helyiségébe kitüzvén, arra minden részvényes társ urat az alapszabályok 17 és 18-ik §-árai figyelmeztetés mellett tisztelettel meghivja. Az idézett társulati alapszabályi §§-ok képen szólnak:

17-ik §. A közgyülés áll mindazon részvényesekből, kik legalább két részvény tulajdonosai és mint ilyenek a közgyülés összejövetele előtt a társulati részvény-könyvbe bevezettettek, és mely részvények, ugy azoknak még le nem járt szélvényei legalább 8 nappal a közgyülés előtt a társulat pénztárába elismervény mellett letéteményeztettek.

18-ik §. A közgyülés mindenik tagja szavazásra jogositott, és ha egyébként a 17. §. föltételei teljesitvék, két részvény után egy szavazat, tiz részvény után kettő, husz részvény után három, harmincz részvény után négy, negyven s ennél bármily magasságu részvény után öt szavazat esik ugy mindazon által, hogy a 19-ik §. szerint meghatalmazás mellett átruházott képviselés hozzátudásával egy részvényes se birjon ötnél több szavazattal.

Kelt N.-Kanizsán, 1868 évi szeptember hó 3-án.

151—3,2) **Az igazgató tanács.**

Bécsben, belváros, Bornergasse 2. sz.
J. G. Popp tr. és gyakorló orvos által
készitett

Anatherin-szájviz

kitünő hatását

ujra megerősiti e bizonyitvány.

Igen tisztelt orvos ur!

Kedves kötelességemnek ismerem az Ön által feltalált, a szenvedő emberiségre írt nyujtó: Anatherin szájvizéért legőszintébb hálámat kifejezhetni. E szer félévi használata által megszüntetem meg: a mélyen gyökerező fogfájdalmaktól; igy lyukas fogaim most ép oly jól használhatom, mint az egészségeseket. Uraságod kitűnő assentiája egyuttal minden foghulladást és ínvérzéstől megszabadított. — Legyen ön meggyőződve, hogy ezen alkalomra mindent fölhasználok, mi tehetségemben áll. Magamat hajlamába ajánlva maradtam.

Berlin, Anna-ut 47.

[54—*) **Lobeck T.,** hadnagy.

Az „Anatherin-szájviz,“ valamint az „Anatherin-fogpásztu“ kapható: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszerész; Rosenberg; Rosenfeld A.; Wajdits J.; Wellisch; Vasselhoffer és Schwarz A. urak kereskedésében. Pápán Tschepen J.; Stampfl G. és Lőwy L. uraknál. Keszthelyen Singer M. Zala-Egerszegen Antal F. gyógyszerész és Handler H. Kaproncán Warli gyógyszerész. Varasdon Halter gyógyszerész. Szt.-Györgyön Nöthig. Sümegen Dorner Kajet. és Stamberszky L. gyógyszerész uraknál.

A (156—3,1)

NAGY-KANIZSAI
„KERESKEDELMI- és IPAR-BANK“

4% évi kamatozásra

elfogad folyó számlára készpénz bevételeket és azokról számla-kivonatokat ad ki. — A banknál gyümölcsözés végett letett pénzek visszafizetésére a következő felmondási határidők vannak kiszabva:

100 frtig felmondás nem igényeltetik
100 frton felül 500 frtig 3 nap
500 „ „ 1000 „ 8 „
1000 „ „ 10,000 „ 15 „

10,000 frton felüli betéti-összegek visszafizetésére azon felmondási idő szolgál mértékül, mely a befizetés alkalmával a betevő s a bank között egyetértőleg megállapíttatik. A bank pénztára vasár- és ünnepnapokat kivéve reggeli 9 órától 12-ig, és délután 3-tól 5-ig mind a betétekre, mind a visszafizetésekre nyitva áll.

! ! ! Távirati értesités ! ! !

A londoni csődtörvényszék határozatilag elrendelte, hogy az angol társaság raktára a központi rakhelyen, Bécsben (Tuchlauben N. 11.) kényszeritve is azonnal elárusittassék. Ehhezképest a 20,000 darabot meghaladó, angol férfi- és női fehérnemüek, angol vászonszövetek, angol zsebkendők, asztali kendők és legfinomabb angol shirtingből álló rendkivüli árukészletek hallatlan olcsó áron megszerezhetők. Az oly alacsony árak, viszonyitva valamennyi czikkek nehéz minőségéhez és szépségéhez, fölöttébb érdekelhetik a magán-egyéneket ugy, mint az ismét eladókat, mivel hasonló eladás még soha nem történt, s alig ha is fog előjőni.

Hasonlittassanak össze pontosan az itt jegyzett árak egyébb árjegyzékekkel s megfontolandó továbbá, hogy ki nem elégitő áruk minden ellenkezés nélkül visszavétetnek, és a pénz bérmentve visszaküldetik, mely eljárás által a teljes megelégedés előre biztositva van. —

15000 darab vászon férfiing a legfinomabbtól a legközönségesebb fajig — mindenféle nagyságban, testhez álló és csinteljesl 1 frt 50 krtól 2.50, 2.80, 3.50, 4 frt 80 krig.

10000 db vászon férfinadrág mindenféle nagyságban 1 frt 30 krtól 1.50, 1.80, 2 frtig.

9500 fehér és szines férfiingek, legujabb mód szerint 1000 minta 1 frt 50 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig.

8000 vászon nőiing czélszerüen és csinosan készitve 1 frt 70 krtól 2, 2.50, 2 frt 80 krig. Legeslegfinomabb ingek 3 ft 50 krtól 3.80, 4.50, 10 frtig.

3000 db női nadrág és éji köntös kitünő szabással, igen csinos, 1 frt 80 krtól 2, 2.50, 2.80, 3 frtig.

1300 db vászon női háló-ing, legujabb szabás szerint, 3 frt 50 krtól 4, 4 frt 50 krig.

800 db alsószoknya bármi megkivántató minták szerint, himezve vagy csak egyszerüen 3 frt 50 krtól, 4, 5 frt 50 kr.

1500 db finom és közép finomságu vászon, 50 röf hosszu és 5/4 röf széles részletekben 18, 20 frttól 23 frtig.

500 db legfinomabb angol kézi szövet minden db hossza teljes 50 röf, 24 frttól 28, 30, 35 ftig a legeslegfinomabb.

1250 db angol szövet 24 röfös fél részletekben, darabja 9 frttól 10, 12 frtig.

2000 röf finom angol fehéritett czérnavászon, 5/4 bécsi röf széles 32 kr.

2500 tct angol vászon zsebkendő 2 frttól 3, 3.50, 4 frtig fél tuczatonkint készhez szolgáltatva.

2000 tct angol vászon-battistkendő férfiak és nők számára 5 frttól 6, 7, 8 frtig féltuczatonkint készhez szolgáltatva.

20000 db ing-mell legfinomabb batist vászonból hosszanti vagy haránt ránczokkal, 80 krtól 1, 1 frt 50 krig.

600 db angol vászon-damaszt asztali kendő, legujabb ábrákkal, 6, 12, 18 és 24 személyre. Atlasdamast értékének 1/ -adáért.

23000 röf igen finom, legnehezebb minőségü fehér angol shirting és Madapolan, röfje 25, 28, 30, 40 kr. a legfinomabb.

Szétküldések utánvét mellett minden fő- és vidéki városokba az egész osztrák birodalomban eszközöltetnek. **Csomagolási dij nem számittatik.** — Vételeknél, melyek 30 frt értékü portékán fölül terjeszkednek, 6 drb indiai Battist-kendővel ingyen kedveskedünk.

CZIM: Central-Hauptversendungs-Depot Wien, Tuchlauben Nro 11. im Gnakel'schem Hause. (128—12,12)

Neueste Glücks-Offerte.

„Gottes Segen bei Cohn!“

Grosse Capitalien-Verloosung

von $2^{1}/_{2}$ Millionen.

Genehmigt und garantirt von der Staats-Regierung.

Beginn der Ziehung am 14ten d. Mts.

Nur 2 Thaler oder 1 Thaler

kostet hierzu ein **vom Staate garantirtes** wirkliches **Original-Staats-Loos,** (nicht von den verbotenen Promessen) und werden solche gegen **frankirte** Einsendung des **Betrages** oder **gegen Postvorschuss,** selbst nach den **entferntesten Gegenden** von mir versandt.

Es werden nur Gewinne gezogen.

Die **Haupt**-Gewinne betragen **225,000 — 125,000 — 100,000 — 50,000 — 30,000 — 2 à 20,000, 2 à 15,000, 2 à 12,000, 2 à 10,000, 3 à 8000, 2 à 6000, 4 à 5000, 6 à 4000,** 15 à 3000, **82 à 2000, 5 à 15,000 4 à 1200, 106 à 1000, 8 à 500, 100 à 200, 9000 à 100** u. s. w.

Gewinngelder und **amtliche Ziehungslisten** sende nach Entscheidung **prompt** und **verschwiegen.**

Meinen Interessenten habe **allein in Deutschland** die **allerhöchsten** Haupttreffer von **300,000, 225,000, 187,500, 152,500, 150,000, 130,000, 125,000, 103,000, 100,000** und **jüngst am 3-ten August d. J. schon wieder den allergrössten Hauptgewinn ausbezahlt.**

☞ **Jede Bestellung** kann auch **ohne Brief,** einfach durch die jetzt üblichen **Postkarten** gemacht werden.

LAZ. SAMS. COHN

in Hamburg,

Bank- und Wechsel-geschäft. (154—5,8)

Wichtig

für BIERBRÄUEREIBESITZER.

Nur was ächt ist, bewährt sich.

Schaal, sauber und trübe gewordene Lager, sowie auch alle Schenkbiere werden längstens in 24 Stunden durch ein unschädliches Mittel unter Garantie, glanzhell, fein moussirend und schmackhaft wieder hergestellt. Bei Bestellung bitte um genaue Angabe der Zahl der Fässer und des Maas-Inhalts jedes einzelnen Fasses. Versendungen nehme der Kürze wegen nach.

Einsendungen von einer Flasche des kranken Bieres wäre gewünscht. Mustersendung sowie Briefe bitte zu franciren. Nähere Auskunft ertheilte

Aug. Siegerist,
Mengen [Württemberg.]

Ämtliche Urkunde.

Dem Kaufmann und Fabrikanten, Herrn August Siegerist von hier, wird hiemit bezeugt, dass derselbe der unterzeichneten Stelle über 10,895 Stück Zeugnisse, authentische Schriftstücke, von Anbeginn seines Geschäfts bis heute vorgelegt hat.

Mengen, 1. April 1867.

Stadtschultheissen Amt:

131-12,11] Kopp.

UNTERLEIBS-
BRUCHLEIDENDE,

selbst solche mit ganz alten Brüchen finden in weitaus den meisten Fällen vollständige Heilung durch Gottlieb Sturzeneggers Bruchsalbe. Ausführliche Gebrauchs-Anweisung mit einer Menge überraschender, amtlich bestätigter Zeugnisse zur vorherigen Ueberzeugung gratis. Zu beziehen in Töpfen zu 3fl. 20 kr. Oesterr. W. sowohl direct beim Erfinder **Gottlieb STURZENEGGER** in **Herisau,** Kanton Appenzell, Schweiz, als auch durch: **Fr. v. Formágyi,** Apotheke zur heil. Maria in Pest und Hr. **Max von Horváth,** Apotheke in Agram. [127-17,4]

Preis-Medaille der Pariser Welt-Ausstellung 1867

für sämmtliche Artikel,

Die chemisch-rationelle Weinveredlung

für rothe und weisse Weine für alle Länder.

C. Kraus & Comp. in Mainz,

Dampf-Alcohollair-Anstalt. (140—3,2)

Gebrauchsanweisungen und Preiscourants franco gegen franco.

FELHIVÁS.

Az alulirott igazgatóság tisztelettel jelenti a hazai t. közönségnek, hogy a m. kir. keresk. ministerium f. évi jun. 19-én 7881. sz. a. kelt engedély folytán a

„Magy. kölcsönös biztositó-bank“

működését megkezdette.

Minélfogva az intézet mind helybeli, mind vidéki pártolóit tisztelettel felhivja, hogy a **biztonsági alap** képzésében mint alapitók résztvenni sziveskedjenek.

Jelentéseket e czélból elfogadnak legközelebb

Pesten az **„Angol-magyar bank“** (főut 1. sz.)

s a fennebbemlitett intézet ideiglenes irodája (régi posta-utcza 10. sz. II. emelet.)

Budán az ottani **„takarékpénztár“** (lánczhid-tér.)

Vidéken pedig az intézet ügyvivői.

Hol ügyvivőségek nem léteznek, a jelentkezések a fentemlitett intézetek bármelyikébez irásban intézendők.

Alapitó lehet mindenki, ki ez intézet bizt. alapjára egy vagy több 100 ftos jegyet aláír, s ez összegből aláiráskor 10% s az ideigl. nyugta kézbesitésekor további 20%-ig lefizet; a többi 70% egy év lefolyása alatt 3 vagy több kisebb részletben fizetendő le.

Ezen összegek képezik az intézet biztonsági alapját, mely a benne résztvevőknek azon kettős előnyt nyujtja, hogy mig az illetők kisorsolás utján tőkéjöket visszakapják, attól folyvást 6% kamatot huznak, az évenként tartandó kisorsolás alkalmával pedig egész betételök egyszerre, a kisorsolás ideje szerint 25%-tól egész 100%-ig emelkedő felülfizetéssel adatik vissza.

Működését kiterjeszti ezen intézet a legelőnyösebb feltételek mellett:

1) a **tűzkár elleni biztositásokra,** minden ingó és ingatlan vagyonra nézve,

2) a **jégkár ellenire,** valamint

3) az **emberi élet** minden szokásban levő módozatok szerinti biztositására.

Az ezen üzletágakból évenkint maradó fölöslegek kezdetben az alapitók által az előre képzett biztonsági alapra tett befizetések törlesztésére szolgálnak; e törlesztés után pedig mint tartaléktőke az összes résztvevők közös tulajdonát képezik; a kik betételök legkisebb koczkáztatása nélkül, nemcsak azok után járó kamatokat, hanem a dijtételekből maradó további fölöslegeket élvezik azon előnynyel egyetemben, : hogy az intézet rendelkezése alatti tőkéit elsőbbségi joggal kölcsönkép használják, s igy szükség idején biztos és olcsó pénzhez juthatnak.

Az intézet szervezete a legszabadelvűbb, amennyiben az összes tagok befolyása és ellenőrködése alatt áll.

Minélfogva a t. közönség részvétébe és pártolásába azon megjegyzéssel ajánljuk, hogy bármi további felvilágositással ugy az intézet, mint vidéki ügyvivői a legnagyobb készséggel fognak szolgálni.

Pest, 1868. szeptember 4-én.

A „MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSITÓ-BANK“

(158—10,1) **igazgatósága.**

„Halljuk a szép szót!“
„Rajta fiuk, vigadjunk!“

(157—*)

Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

„Halljuk a szép szót!“

czimü magyar felköszöntő (toast) könyv, mely kötött és kötetlen mindennemü felköszöntést tartalmazván, díszes kiállitása és tömött tartalma, ugy hasznos és mulattató voltánál fogva az ifjuság figyelmébe különösen ajánlható. — A 150 lapra terjedő és 145 többnyire eredeti felköszöntést tartalmazó szines keménykötésü könyvnek ára 1 ft.

Továbbá megjelent

a dalkedvelő ifjuságnak különösen ajánlható

„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“

közkedvességü dalkönyv második javitott és tetemesen bővitett kiadása.

E nagy szorgalommal összeállitott mü közel 1000 válogatott dalt tartalmaz, és szines boritéku; csinos kiállitásánál fogva is kitünő, mondhatni: egyetlen a maga nemében. Az első kiállitás 2000 példánya igen rövid idő alatt elkelt, mi eléggé tanusitja, hogy méltó figyelmet érdemel. Ára az 530 lapra terjedő s diszesen kiállitott zsebkönyvnek 1.20 kr., dús aranynyomás- és aranyszegélylyel 1.80 kr.

Végre ugyanott megjelent

LENORMAND,

A HIRES CZIGÁNYNŐ IGAZMONDÓ VETŐKÁRTYÁJA

32 szinezett kártyával, magyar aláirással és szöveggel. — Ára 50 kr.

Mind a három Nagy-Kanizsán, Wajdits József könyvkereskedésében egyszerre véve, valamint utánvéttel együtt rendelve 2 frt 50 kr., és 10 példány után egy tiszteletpéldánynyal is szolgálok.

Minden postai utánvét mellett a megrendelő sziveskedjék bérmentes levélben az emlitett összeg egy harmadát mellékelni.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 38. szám, szeptember 19. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny.

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész ivon.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Évnegyedre 1 „ 50 „

Hirdetések: A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS.

Lapunk ez évi utolsó évnegyedi előfizetése megtételére van szerencsénk tisztelettel felhivni t. olvasó közönségünket. A téli idény alatt több idő forditható az ujságok olvasására, ennélfogva felkérjük lapunk pártolóit, hogy körükben ajánlani sziveskedjenek e lapot, melynek a bekövetkező követválasztások alkalmával szép és nagyfontosságu szerep jut. Iparkodni fogunk a kerületi követjelöltek s választások felől kimeritő s avatott, részrehajlatlan tudósitásokat hozni. Uj előfizetőinknek idei mümelléklctünkkel 40 kr. fölülfizetés mellett kedveskedünk.

Előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kiadó hivatal.

A nagy-kanizsai főgymnasium javára ujabbi adakozások tétettek és ugyan:

Az alapitmányhoz adott kanizsai Wustl Lajos ur status kötvényben 100 frtot.

Főt. Kizsovics József, nagy-bajomi esperes ur 10 frt.

Az épitkezési költségek fedezéséhez Apfelbaum Samu 20 frt. Főt. Berky József csurgói esperes ur 19 frtot. Helybeli Sz.-Ferencz-rendü tisztelendő atyák jelesen Eger Zsigmond ur 5 frt. Horváth Ignácz Vajda János, Gregovics Gergely és Tislerics Theodosius urak mindegyik két-két forint összesen 8 frttal — mely nemes czélra tett adományokért az adakozó uraknak tartozó hálás köszönetet az iskolaügyi bizottmány nevében nyilvánittani kötelességének tartja.

Nagy-Kanizsa, szept. 17-én 1868.

TÁRNOK ALAJOS
bizottmányi alelnök.

Mivel az ember nevelés által válik emberré, mutattassanak ki annak előnyei egyesekre ugy, mint egész nemzetekre.

— Erkölcstani pályamü. —

(Folytatás.)

Helyesen értették ezt Pythagoras követői, kik — mint Stobaeus bizonyitja — alaptörvényül hirdették: Totius reipublicae fundamentum est adolescentium educatio; egész országnak főalapköve az ifjuság neveltetése. Elianus pedig azt irja az ellenségeit felette üldöző Mitilenéről, hogy az elfogottak gyermekeit nevelés nélkül hagyta tespedni, mire vonatkozólag ismét az idézettnél olvassuk: „Omnium suppliciorum gravissimum iudicantes in inscitia vitam transigere, captivorumque pueros sine educatione reliquere. — Ezenkivül Laertius azt bizonyitja Antisthenesről, hogy azért szokott az istenekhez legbuzgóbban imádkozni, miszerint az ellenségek gyermekei gyönyörüségben, és elpuhultságban neveltessenek, minden tudomány szigoru tenyitéke nélkül. — Ezsaias is, midőn a zsidók veszedelmének előokait és jeleit akarná kimutatni, arról panaszkodott, hogy nincs közöttük gyermeknevelő. „Ubi legis verba ponderans ubi doctor parvulorum?" (Col. 33.) Hol van — ugymond — a törvény magyarázó, hol a kisdedek tanitója? miként ha mondaná: Veszni kell azon országnak, melyben a gyermekek és ifjak nevelés hiányát szenvedik. — Legszomorubb amit erre vonatkozva Ozeas látnoknál olvasunk: Halljátok az Ur igéit Izraël fiai, mert törvénye van az Urnak az ég lakóival mert nincs igazság, nevelés, irgalom és tudomány a földön; az átok — mondja tovább a látnok — hamisság, gyilkosság, lopás és házasságtörés eláradtak, és a vér a vért illette, annak okáért sirni fog a föld, és megerőtlenül minden, ki csak azon lakik." — És valljon mi oka lehet e nagy bünök eláradásának, és a reámért csapásoknak? „Hallgatott — ugymond — az én népem, mivel hogy nem volt tudománya." — Ime, ha az emberek másként gondolkodnának is, az Istennek rendeletei szerint kellene mégis a nevelés, és tudományoknak forogni a földön, mert sirni fog a föld, és megerőtlenül minden, ki azon lakik, ha nincsen tudománya.

Nem is tudom, mi lehetne az emberi társadalomban akár szükségesebb, akár gyönyörüségesebb, akár hasznosabb mint a tudományok? — Ugyan fennállhat-e csak egy kisrendü háznak is boldogsága, ha a gazda, az asszony, a szolga nem ismerik kötelességeiket, hanem szanaszét inkább egymásba botlanak s ekkép rendetlenkednek, hogysem tisztjeik lelkiismeretes betöltéséhez látnának? Hát egy nagy társadalom boldogságát, sőt hoszszas fennállását képzelhetjük-e ott, ahol a nép nem ismeri s talán nem is érzi hivatását és tartozását, nemkülönben a szent kötelességet, mely őt hazája, királya és a közjó iránt engedelmességre, hódolat és munkásságra ösztönzi. Van-e ezeknél az emberiség békéjére, és erkölcsökbeni előhaladására valami szükségesebb? — Ugy de mindezeket teljes tökéletességben magunkkal a világra nem hozzuk. Ezeknek teljes tökéletességbeni birtoklására nagy tapasztalás, fáradságos tanulás, és kinek-kinek állapotjához mért nevelés kivántatik.

Mert valamint számtalanszor történik, hogy az unokák külső vonásaikban nem ütnek atyjok, és anyjokra, hanem nagy — sőt néha szépapjok és anyjokra: ugy a polgári társaságban is hányszor szivárognak ki előre nem látott körülményekből oly viszontagságok, melyeknek helyreütésére nemcsak a jelen vagy következő század elégtelen, hanem sokszor az elődök vonásai szükségesek arra, hogy a bomló helyzet illő helyzetté változzék által. Ezeket pedig honnan fogják egybegyüjteni összeszedni, hacsak nem a régi oklevelekből, levéltárakból a gyérülő hajdani derék könyvekből, azaz a szorosabb értemény-ben vett tudományokból?

Mi gyönyörüségesebb a tudományoknál? Itt csak azokhoz lehet szólanunk, kik a parnassus avatottjai levén, csak egyedül maguk érezhetik, mily édes egy élvezet az észnek országában polgárkodni. De minthogy könynyebb a nagy tetteket csudálni, mint követni; segitsük fel egynehány példával a várakozást:

Krisippos oly nagy gyönyörüséget talált a tanulásban, hogy annak édességeibe merülve nem ritkán feledkezett meg az étel és italról.

Solon halálos ágyán végső szendergése között észrevevén, hogy látogató barátai csak susogva beszélgetnek körülötte, neki erőltette magát és igy szóllott hozzájok: Barátaim, ha tudtok olyasmit közölni, amiből egyik a másiktól tanulhat, beszéljetek hangosabban, hogy azzal is többet tudva halljak meg.

A hirneves Brutus élete utóéjszakáján Plátont, az athenaei bölcselőt legnagyobb figyelémmel olvasgatta.

És Archimedes a syracusai kitünő menynyiségtudós nem hallja az ostrom zaját, a győztes ellenség örömrivalgását, a kardra hányt kisdedek nyögését az anyák kétségbeesett jaját, az égő födelek ropogását, szóval mit sem lát, mit sem hall, csakhogy kedves tudományával foglalkodhassék, és abban elmerüljön; miglen egy győztes katona nem hajtva a „Noli turbare circulosra" — az általa nem ismert bölcset az egész világnak kipótolhatlan kárára agyonszurta. — Emellett azonban a tudományokba való mélyedés csak a müvelt lelkek tulajdona, mely annál igézőbb, minél piaczibb.

Van-e valami hasznosabb mint a tudomány?

Mivelt fő, s jó sziv legdrágább nemzeti kincsek.

Tőlök függ népek léte, hatalma, neve.

Igy a költér. S ezeknek főemeltyüje az iskola, és nevelés, tudomány és müveltség, az embernek valódi emberré képzése, az Alkotónak hasonmásává való tétele. A szülők engedelmes fiakat, a hon munkás, derék polgárokat, egykor értelmes és szeretetteli atyákat, a király hü alattvalókat, a menny jámbor lelkeket a tudománynyal egybekapcsolt neveléstől várnak. Mert az államnak nagyobb és hasznosabb áldozatot nem lehet nyujtani az ifjuság oktatásánál.

Az országos időknek két neme van: békés, és háborus. Mindkettőben leghasznosabb a tudomány. Békében a jó kormány alatt virágoznak a tudományok, kereskedések, gyümölcsöznek a szomszéd nemzetekkel kötött alkuk, növekszik az ország ereje. Ámde minderre okosság kell a kormányban, tudomány és munkásság, tapasztalás és életbölcsesség a végrehajtókban: hacsak azt nem mondanók a pajzán politikusokkal, hogy lehet a kormány élén akár milyen, csak a körülötte lévők legyenek gátravalók. — Tehát a körülötte levőkbe csakugyan szükséges a tudomány. Azonban valamint az étkezést nem engedhetjük át másnak, ugy, hogy mégis mi lakjunk jól, ugy a kormánynak más szemével látni, más tollával, nyelvével parancsolni, és más eszével okoskodni a közjóra nézve nem igen egészséges.

Legalább Manlius Torquatus a római választók által polgármesterré, és a világot igazgató főconsullá tétetvén, e roppant méltóságtól fájós szemeinek gyengeségével mentegette magát, holott ebből épen nem következik, hogy aki jól nem lát, jó tanácsokat és czélszerü parancsolatokat ne adhasson; sőt hogy az egészen vak is talpraeseit rendeleteket ne tehessen, mint ezt Tiresiasról a költeményekből, Appiusról pedig a történelemből tanultuk. — Manlius Torquatus mégis azt felelé, hogy ha más szemével fogja a közjót előmozditó dolgokat nézni, következik, miszerint más értelmével is itéljen. Ime mit nem tesz az igazi bölcsesség, és az érett tudomány.

Tudjuk, hogy minden akár kisebb, akár nagyobb tartomány, vagy város, társaság vagy község csak két eszköz által tartatik fenn, t. i. földmivelés- és kereskedéssel; két más eszköz által ékesittetik, t. i. festészet és szobrászat által; végül két más által vidámittatik, ugymint a zene és szinjáték által.

A földmüvelésnek fáradságos munkával, s verejtékkel szolgáltatja a szántó-vető mindazt, mit a határ terembet, amit pedig az nem ád, azt távolról idegen éghajlatok alól szintén az iparüzés szokta beszerezni. Ugy de mindezek lehetnek-e foganatosak, és biztos gyarapodásnak, több égi, földi és vizi ismeret, sok kisértést kiállott tapasztalás, szóval tudomány nélkül, hacsak többre nem becsüljük, a földet müvelni, mintsem az értelmet, vagy barmot nevelni inkább, hogysem embert? — De hiszen a kérkedés is — ha csekély — kevésnek vonja magára figyelmét, és ugyszólván csak hasztalan birkózik önerőtlenségével; ha azonban nagy kiterjedésü, gazdag ágazatu, és bőséges jövedelmü akkor annyi veszedelemmel, nyughatatlansággal, bizonytalan reménységgel, és tünődő számvetéssel van öszszekötve, hogy méltán mondhatta egy spártai: Nem igen kivánatos előttem a szerencse, melyet rudalló kötelekén kell ide s tova rángatni. Ellenkezőleg a tudomány oly kincseket gyüjt, melyeket sem a moly meg nem rág, sem a rozsda meg nem émészt, sem a tolvajok el nem lopnak, sem a tüz el nem éget, sem a hajótörésben el nem sülyed.

A festészet és szobrászat azonfölül, hogy minden remeklésével sem mehet a külső mutatványnál tovább, magában hordja mind a kettő önönmulandóságát is. Mutasson valaki Zeuxis, vagy Parrhasius hajdan világcsodálta müremekeiből csak egyetlen egyet is! Avagy melyik Apelles, Protogenes, melyik Phidias vagy Praxiteles, rajzolt, metszett, Homeros ecsetével, vagy vésőjével?

Nemde mindezek minden csodaműveikkel együtt az egész világ emlékezetéből kivesztek volna réges régen, ha dicsőségeiket a muzsák, a tudományok nem örökitenék, és vagy műgonddal nem őriznék? Demetrius Phalaereusnak Athenae egy év alatt 360 érczoszlopot emelt, de ő azokat egytől egyig mind túlélte (értve azon művekben, melyekben tettei leirva vannak); amely dicső emlékeket pedig a tudományok emeltek neki, azok fellül élték minden érczoszlopait.

Jövőre átmegyünk a zene, és szinjátékra s annak hasznos eredményeire.

SZERÉNYI LAJOS.

(Folytatása köv.)

Apró hűbériségek.

I.

Körülbelül 7 éve annak, hogy az országgyülés 1861-ben szétoszlattatott. Mielőtt azonban szétoszlottak, — ha jól emlékezem egy nyilatkozatot igtattak a jegyzőkönyvbe mely szerint mihelyt az országgyülés törvényhozásképes lesz főbb teendői egyikének ismeri a hűbériség maradványainak megszüntetését.

Ez jól számitott nyilatkozat volt s megtette kellő hatását a nemzet azon osztályára melyre a hűbériségek maradványai teherként és boszantólag nehezültek. Oly mézes madzag volt ez, melyet ha most mondott volna el valamely képviselő, beszédjét az ellenzék azonnal „hazafelé beszédnek“ keresztelték volna.

Tán ama nyilatkozat is csak „hazafelé“ nyilatkozat volt.

Az országgyülés 1865-ben megnyilt, eleinte kissé nehezen ment a törvényhozás s még más egyéb dolgok megkezdése. Hanem végre is örökké csak nem gondolkozhattak. Megszokták a nehézségeket, s mikor aztán neki feküdtek ki se fogytak belőle; ugy, hogy még a királyi felség se győzte volna, ha mind alá akarta volna irni, mik a ház asztalára törvényjavaslatkép tétettek.

Közben közben oly gyönyörü beszédeket hallottunk! Egyik képviselő a másikat iparkodott felülmulni az ékesszólásban, s mondhatom, hogy ebbeli szándékát mindannyinak nagyrabecsülöm. Mindegyikét egy-egy aranyszáju Jánossal lehetett volna kikölcsönöznünk, különösen oly, magunkhoz hasonló nemzetnek mely mint mi a czifra beszéd és a hegedü szóban annyira gyönyörködni tud.

Azonban akármennyire belemerült az országgyülési testület a törvényhozásba s a „szépen szóló szép szavakba“ annyira még se feledkezett meg m a g á r ó l, hogy legalább a regále megszüntetése tárgyában egy törvényjavaslatot készitett.

És ezen nagyon is indokolt óvatosságnak köszönhetjük, hogy mindeddig s hihetőleg jövőre is tudnunk kellend, hogy ki a f ö l d e s u r a valamely községnek.

Tudja meg az idegen is, ha Magyarországba jön és a vendéglőkben vagy korcsmákban szerencsétlenségére megszorul, miszerint Magyarország nem oly u r a t l a n portéka. Vannak itt kik meghatározzák azt mily ital vagy ételt és mily áron kaphat. Ha nem tetszik neki ne jöjjön Magyarországba, vagy ha a korcsmázó közönségnek nem tetszik az egyetlen vagy monopolizált vendég fogadókban az étel és ital menjen a [illegible] vendéglőbe s igyék vizet. Ettől legalább nem kell fogyasztási adót fizetni.

Miért is szüntetné meg az országgyülés a regálét hisz tagjai csekély kivétellel mind regále tulajdonosok. A katonának sem azért adják a fegyvert kezébe, hogy azzal magának ártson — kiveheti rosz néven ha az országgyülési testület, törvényhozási jogát illetőleg szintén ezen véleményben van.

S én ezen semmit se csodálkozom, csak azt csodálom, ha ezen valaki csodálkozni tud. —

A japaniakról azt i r j á k , miszerint [illegible] képesek hasukat felmetszeni; én azonban azt hiszem, hogy a gyakorlatban [illegible] ily együgyü frater akad. Hogyan [illegible], hogy ami regale tulajdonos [illegible] melyet szabad elvünek i r j á k, a hűbériségnek eme elhizott hasát felvágja, csupa szabadelvüségből. — Azt csak megengedi minden magyar hazafi, hogy képviselőink tulnagy része, ha nem is óvatossabbak, de semmi esetre se japaniak. Ezt bebizonyitattom Nagy Ivánnal.

Egyéb iránt a mi országgyülésünknek ugyis van oly ministeriuma mely őt szabadelvüségben már azon legujabb rendelettel felülmulta, mely nem rég a saját termesztett stb. borok s szeszes italok merésére vonatkozik — mely ama japanias regale micsodát le lohasztja és végre is felmetszésére késztéti a regale tulajdonos országgyülést.

Mi tehát nem, panaszkodunk a felett se nem csodálkozunk, hogy a hűbériségek s különösen a regale el nem törültettek.

Csak azon gyerekes együgyüségünkön boszankodunk, melyben hittünk a s z é p s z ó n a k s hittük azt, hogy azon osztály mely 1848-ba annyira megeröltette magát a hűbériség tárgyában ezen megeröltetésből már kipihente magát.

P. P.

Nagym. s főt. Szenczy Ferencz szombathelyi Püspök urnak bérmálási körutja.

Ő nméltósága aug. 22-én indult Székhelyéről Körmendre, és itt elkezdve a bérmálás szentségét kiosztandó, hogy a hiveket megerősitse a szentlélek erősitő kegyelme által mint apostol fáradozott még a következő fárákban: Csákány, Őri-Szent-Péter, Mura-Szombat, Turnisha, Cserencsóz, A.-Lendva, Kerka-szent-Miklós, Páka, Bánok-szent-György, Letenye, Szepetnek és végre Szent-Mártonban. 18 napi távolléte alatt mindenfelé papjai és hivei közé áldását és leirhatlan atyai szeretetét vitte; nagy örömét találta fiai vallásosságában, azért a fogadtatás is minden fárában vallásos szinezetü volt; mert jó előre köröztette atyai szándékát, hogy mozsarazás, banderium elöllovaglása — és egyéb feltünő solemmitásokban jó kedvét nem fogja találni: a nagy apostoli férfiu valamint székhelyén szent csendességben, és nagyszerü püspöki lakában a legkisebb szobában lakik: künn is az egyszerüségben és csendességben hiv maradt magához. Ebédek alatt két remek beszédet hallottam: egyiket Bánok-szent-Györgyön, Nagy István söjtöri plébános mondotta, melyben kifejtette, mikép ő nméltósága a mult évtized közepe táján Bécsben a püspöki conferenczia alatt a magyar egyház önállósága mellett kiválóan küzdött, midőn az ellenséges szándék a magyarországi primásságot megszüntetni, és a magyar egyházat a bécsi primatia alá helyezni kivánta. Erre ő nmltósága röviden válaszolni is kegyèskedett, kijelentvén, hogy jelenleg veszedelmesebb ellenség ellen kell küzdenünk, akkor ellenünk ellen, mely nyilt és külön volt tőlünk, most a magyar egyház a jelen politikai ügyváltozások folytán saját keblében hordja ellenét, s küzdeni kell saját fiai, hivei ellen, azért, hogy a bizonyos győzelem annál fényesebb legyen, felhivta az alpapságot, miszerint a püspöki karral a magyar egyház érdekében összetartson.

A másik kitünő beszédet jeles publiczistánk, s letenyei kerületi országgyülési képviselő Királyi Pál ur mondotta.

Ő nméltósága szept. 9-én este Szepetneken tartott egy napi nyugvás után székhelyére visszament.

Királyi Pál asztali beszédje.

(Szepetneken szept. 8-án tartott püspöki diszebéd alkalmával.)

„Az Ur lelke én rajtam, mivel hogy felkent engem az Ur; a szelideknek hirt vinni küldött engem; hogy megorvosoljam a töredelmes sziveket, és a foglyoknak szabadulást hirdessek; hogy Sion kesergőinek szerezzek és adjak koronát a hamuért, örömnek olaját a keservért, dicsőség palástját a gyötrelemért, hogy abban neveltessenek az igazság erősei, az Ur ültetvényének az ő dicsőitésére.“

Midőn a messze őskorban, hol a tévelygések és botlások sötét zürzavarában az alkotó jószellemekről gondoskodott, kik mint fénylő lámpa kalauzolják a zarándok észt, vagy mint tüznyelvek nyilvánitsák a teremtő akaratát; — ama mélyen beeső őskorban, midőn a látnok most idéztem szavait feljegyzé, tudta-e, hogy szavai a nemzedékek nemzedékei számára, minden korra, minden időre szólnak!

Létünknek azon az öt érzékre ható világi próbája, hogy az anyag sömre, terimére nagy, mig az azt mozgató, éltető lélek csak is a hit felfogásának lehet tárgya, könnyen elképzelhetővé teszi, hogy a világ minden küzdelmében inkább sietett az érzéki felé, s hogy a szellem tökéletesitése, a lelki jónak gyüjtése csakis hivatott kivételeknek volt törekvése.

A czél pedig, melyre csak kivételek törekeszenek s maga az emberiség nagy tömege vagy mint közönyös néző, vagy néha mint ellenható erő, ezen küzdelem körén kivül áll, — azon czél mondom, bár az összes emberiség tökéletesedésének közös czélja legyen, csak rendkivüli, csak isteni erő közbejötte által közelithető meg.

És ez erő nem késhetett, miután Isten boldogságra teremtő népét; s hogy ez az erő ember alakjában jelenik meg, s hogy az a világ oktatása és vezetésére mindenkoron jelen lesz, a szent könyv jós férfia háromezer évvel ezelőtt megirta, — e szavakban: „Az ur lelke én rajtam, mivel hogy felkent engem az Ur.“

Benső illetődéssel fordulok a felkent férfiuhoz, ki szent vallásunk apostoli tisztét végzendő, köztünk, hivei közt megjelent.

Minden korban, minden nép közt ünnep volt a nap, melyen az apostol utódja a hivők sorai közé lépett, hogy részesitse azokat a vallás áldásában!

De ezen alkalom sehol őszintébb, hálásabb ünnep nem lehet, mint nálunk ezer esztendős magyar népnél.

A revelatis isteni jótéteményében más népek nálunknál jóval elébb részesitettek; azon világosság, mely elüzte az ősrégi sötétséget, s a pogány kor isteneinek legióit a hagyományok könyvébe zárta, másutt korábban derült fel, mint hazánkban s fajunk közt; és mégis — mig ott a félremagyarázott felebaráti szeretet börtönöket épitett, hogy a gondolatot annak békóiba verje, s a tulhajtott hitbuzgóság máglyákat gyujtott, hogy minden elmét a meggyőződés ugyanazon keretébe erőszakoljon; az alatt nálunk s köztünk egy perczre se zavartatott meg a jó egyetértés, az erős bizalom egyház és állam között. Nálunk az infula és a kard nemcsak mint jó barátok együtt teljesiték minden időben kötelességeiket, — de a kereszt árnya alatt mint testvérek küzdöttek és áldoztak a közös czélért, s mint azon egy hazának hü fiai egymást segitve munkálkodtak a haza javán ha béke vala, és karöltve keltek sikra, ha a haza oltalmazást várt.

Igen, nálunk egyetértés volt, mert a pap Isten felkentjének [illegible] teljesité hivei közt a vallásiakban — [illegible] polgár feladatát végzé a világiakban, a kettőt egymással összetéveszteni mindig vonakodott. Hazánkban az egyház nem külön állam, hanem a nemzeti nagy testnek első tagja, a s t a t u s n a k első és legidősebb fia; — és e szép kiváltságával miként élt az ezzel járó nagy kötelességeket miként teljesité, ott van Sajó, Várna, Mohács s ott vannak a köznevelést ma is majd egyedül biztositó gazdag alapitványaik, — s végül ott van maga — nagyszerü történelmünk egész hosszu sora; — sok gyöngysort, boglárt, értékes lánczokat lehet annak fényes adataiból összefüzni, de egyet se, hogy az összefoglaló gyémánt csatot nem magyar egyházunk hazafias főpapjai képeznék.

Polgári önelégültséggel hajlom meg e magasztos emlék előtt, s ha hozzá gondolom, hogy az idők változása az emberekkel a szerepeket is megváltoztatá, s hogy ez által épen a c l e r u s az, melyre a megpróbáltatás legnehezebb napjai elkövetkeztek, — és ha más oldalról a magatartást nézem, melylyel hazám ez ősi oszlopa a rámért viszontagságos látogatásokat fogadja és viszonozza, nem álhatom meg, hogy a meggyőződés egész erejével, az érzelem teljes melegével ne üdvözöljem a férfiut, az Ur felkentjét, ki nagy és jeles, midőn az Ur kertjét müveli, s ezreket készit el a felvilágosodás malasztjának befogadására, — kit mint embert — áldanak és magasztalnak, mert az ajkákról lehangzó Isten nevébeni áldást a kezek jótékony alamizsnálkodása teszi rögtön fogékonynyá; ki mint polgár hü, áldozatkész és erélyes, mint magyar! mondva van, — mintaképe a magyar főpapnak, — és mint törvényhozó! kitartó, igazságos és bölcs, ki a találmányok és felfedezések mai korát nem a középkor csiszolatlan szemüvegén át nézi, s az időnek követeléseit nem az öröklött kiváltságok merev betüi szerint mérlegeli — hanem mint az Ur felkentje szigoru és kérlelhetlen behajtója annak, ami az oltáré öröktől örökre, — s mint a haza nagyja engedékeny és áldozatkész közreműködő abban, mit a haladás, jólét, emberi tökéletesedés s polgári és politikai gyarapodás elodázhatlanul követelnek.

Hol nemzeti létünk felett ily őrszellemek virrasztanak, hol jövőnk szent templomának kulcsát ily választottak kezei tartják, ott minden félreértés csak pillanatnyi, minden meghasonlás csak a kölcsönös becsülés ujzője lehet. Várhat reánk baleset, csapás, a szerencsétlenség látogatása, de ez csak tüz lesz, melyből a kölcsönös szeretet szin aranya annál tisztábban kerül ki. Hiszem, hogy azon mozgalom is, mely napjainkban katholikus magyar egyházunkra mint felleg vonult fel, nem sokára — mint áldásos eső száll arra vissza; azért biztositék ama koszoru, mely egyházi ügyeinket körülfonja; ama hazafiság, melynek martyrjai vannak. A főpapot, kit nemes szive, lángelméje, kitünő érdemeiért régóta az e téren cselekvők közt az első sorban tisztelnek Szombathely egyházmegye püspökét, a király hü tanácsosát, Szenczy Ferencz ő nagyméltóságát Isten, a mi jó teremtőnk az egyház és a haza javára sokáig éltesse!

Heti szemle.

Szeptember 17-én, 1868.

— Egy angolhoni vasutvonalon aug. 21-én borzasztó szerencsétlenség történt. Két vonat összeütközvén, az egyiken fütni való petroleum meggyult s roppant pusztitást vitt véghez. A mozdony tönkre ment, 23 egyén meghalt s temérdek megsebesült. — Birch-Pfeiffer Sarolta szinműirónő Berlinben, aug. 26-án meghalt. — Baden-Badenben egy fürdővendégtől 120 ezer frank értékü pénzt és egy drága gyöngy ékszert vittek el. — A pesti viz vezetékhez szükségelt csövek már utban vannak Angolországból, honnan Cochrane gyára vállalkozott azok szállitására 367.000 frtért, — mig egy magyar gyár 707.000 frtot kért. — A budai szőllőkben a szüretek e hó 15-én kezdődtek el. — Budán egy ifju pár esküvője alkalmával a menyasszonynak szülői ezüst-, nagy szülői pedig aranylakodalmukat ülték meg. Igy hármas mennyegző volt egyszerre. — A pénzügyministerium rendelete szerint uj adókönyvecskét fognak kiadni magyar nyelven. — Egy ügyvéd a hétszemélyes táblához benyujtott folyamodásában azzal vádol egy orvost, hogy ez őt megrontotta s azóta nem mer gondolkozni, mert minden gondolatát kitalálja, a ki csak rá néz. — Egy nagy-sebeni polgárnak fia születvén Napoleon napján, a francziák császárát kérte fel keresztapául távirati uton, ki azt el is fogadta. — A Vesuv ismét háborgatni kezdi környékét kitöréseivel. — Acsán szept. 7-dikén 40 ház lett a lángok martalékává. — Egy nő nem rég gyermekét Budán a Dunába dobta. Nemsokára elfogták s be is vallá bünét. — A mult hetekben a Bánfi-Hunyadhoz más fél órára eső Gyerő Vásárhely községben hó esett. — A kultusminiszterium több hivatalnoka utazik Németország és Svaiczban, hogy a tanitóképezdék s népiskolák berendezését tanulmányozzák. — Az orosz kormány legközelebb 50 ezer fegyvert szállitott Moldvába. — Az Aszódon feltalált holttestet valóban Beniczky Lajosénak vallják, egy kukoriczát lopó fiu fedezte fel. — Vukovics Sebő volt igazságügy miniszter hazaérkezett számkivetéséből. — A zágrábi országgyülési teremben magyar czimer függesztetett a horvát helyébe. — A budai várban szept. 22-re várják az udvar leérkezitét. — A hárkányi szintársulat egész nyári idény alatt 26 krajczárt keresett. — Jászberényben ismét földrengések észleltetnek.

Zala-megyei hirek.

— V i z b e f u l á s. Domboruban két testvér fürdeni indult a Mura vizében, egyik hideglelős volt s előre szaladt, mire a másik oda ért, már a vizben eltünt s csak ruháit találta meg. Néhány nap mulva a hullát Légrádon kifogták.

— L a k a t o s S á n d o r táncztanitó ur N.-Kanizsára megérkezvén október hónapban kezdi meg tánczatanitási működését, Blümlein ur házában; — Ajánljuk a müvészet pártoló közönség figyelmébe.

— A k e s z t h e l y i r. kath. Esperességhez tartozó tantestület értekezlete Karmacson 1868-ik év Szent-Mihály hó elsején. *) Egyik félreismerhetlen, de egyszersmind komoly jelensége politikai átalakulásunknak azon izgatottság s felhevültség, melyet a nm. vallás és közoktatási m. kir. miniszter urnak a népnevelés és a néptanitók szervezetére vonatkozó törvényjavaslata előidézett.

Ezen fontos ügy tárgyalásánál az előterjesztett szerkezetet már is több helyütt sokféleképp indokolták, magyarázták.

E szerint nagyon helyén találjuk, ha azok, kik saját személyöket és jövőjöket a kilátásba helyezett reformba érdekelve találják, a népnevelészet előhaladása és felemelkedése, — ugy nemkülönben az ezzel egyjelentőségü tanitói szervezet sikeres létesithetésének tekintetéből, minden pártszineztet mellőzésével, magoknak meggyőződést szereznek arról: „mi helyes és mi nem?“

Ha széttekintünk népnevelészeti irodalmunkban, fájdalommal kell tapasztalnunk azt, hogy annak fejlődése és történelme máig sincs megirva!

*) A tanácskozmányi jegyzőkönyv nagos Botka Mihály, mint az értekezleten elnökölt országgyülési képviselő urnak átadatott.

A nmltgu közoktatási miniszter ur által a képviselőház asztalára letett „törvényjavaslat" annál nagyobb elismerésre talált, mert hiányt, egy nagyon érezhető hiányt pótolt; a mennyiben t. i. országos tárgyalás alá kerülendvén — törvénynyé szentesittetik, oly törvénynyé szentesittetik, mely annyi sanyarú évet leélt népnevelők sorsának jobbra fordultát, s nehéz feladatuk nagyságához mérten keserü multjoknak oly jutalmát szabja meg, mely az elv dicsőségéhez méltó.

A tanitói kar szelleme, mely mindekkoráig soha sem tévesztő el utját; s ha sujtó anyagi körülmények miatt jó szándokának kivitelében hátráltatott is, előrehalad; — kell tehát, hogy mint elveik s küzdelmeiknek ernyedetlen szorgalmu bajnokai, a kiállott harczok és vivmányokért — habár a magas államkormány pénzügyi viszonyainak, illetőleg kiadásainak másutt leendő meggazdálkodásával is, — a kor kivánalmai szerint illőleg dijjaztassanak.

Amde az ut, a mi meggyőződésünk szerint — melyen a néptanitók biztos jobbléte kell vala hogy megállapittassék.

A néptanitók multjának nincs még dicső napja, jövőre vár az, s ezen jövőnek megalapitásában a magas kormány s a nagytekintetü képviselőház kell hogy hivatva legyen! akként miként azt az idő, s a népnevelési ügy, mely előttünk szent, parancsolja.

És éppen itt, hol a népnevelészet a nevelők közös érdekeinek körvonalozásáról van szó, lehetlen hallgatással mellőzni nagos Bottka Mihály karmacsi földbirtokos és országgyülési képviselő ur — mint a tantestületnek mai napi tanácskozmányára felkért elnöknek — az egybegyült néptanitók irányában tanusitott több rendbeli jóakaratát és érdekeltségét, — lehetlen hallgatással mellőznünk a nagyszerü asztalteritéket, mely a tanácskozmány bevégeztével a tantestület oly meglepőleg fogadta; — s valóban ha a tisztelt nagy hazafinak mái felléptét mint hazafisága bizonyitását vesszük tekintetbe, méltó köszönettel lehetünk szivességeért.

Elnök ő nsga gazdai szerepet vivén, az első helyet a tanácskozmányra szintén meghivott — s a hazai lapokból ismert Szentkirályi Aurél urnak jelölte ki, mellette balról ő nsga s ugy rendben a tantestület foglalva helyet.

A minden tekintetben fényes lakomát, az ilyen alkalmakról elmaradhatlan, toasztok méginkább nevelék.

Először is Szentkirályi ur emelt poharat elnök ő nsgáért. — A felköszöntés oly elragadó volt, hogy a porhüvelyen csak kissé felülemelkedett lelket is mélyen hatotta volna meg. — Itt a költő és szónok egyszerre remekelt. — „Ha egyik erő — mondá szép beszédében — azért társul a másikhoz, hogy egy jó czélt annál sikeresebben segitsen czélhoz jutni: akkor a szövetkezés nem csak tiszteletre méltó, hanem a társadalmi előhaladásra szükséges, de ha egyik erő azért keresi a másikat, hogy azt elnyelje, akkor jobb ha Caesar balra, Brutus jobbra megy, s a helyett, hogy kart karba fonnának, inkább szembe állnak, megütköznek egymással.

Mi is az egyesülés hivei vagyunk politikában, tudományban, müvészetben, mert szétszórt erőkkel sohasem jutna diadalra semmi nagy, semmi nemes, és semmi szép; de csak oly erők egyesülését szerethetjük, melyek együvé valók s nem idézik elő az összeférhetlen elemek átkát: a vegybomlást.

Nem mulaszthatom el tehát, hogy — mint a tantestület hü érzelmeinek tolmácsa — nagyságod iránt, ki törvényes jogaink s féltett alkotmányunk helyreállitásáért annyi határozottsággal küzde, mennyi egy jellem szilárdságával összeforrt, — hazaszeretetet példányként tár elénkbe; s ki es által a szellemi, mint az anyagi előhaladást közössé tenni óhajtotta: lehetlen nagyságod irányában a bizalmat és tiszteletet nyilván ki nem fejezni" stb. stb.

Az eldörgött „éljenek" után ő nsga meleg szavakban nyilvánitá köszönetét, s a tantestületet ismételten arról biztositotta, hogy minden törekvését jobblétük előmozditására fogja irányozni.

Kitünő volt még Szentkirályi urnak azon három rendbeli pohár köszöntése, melyek elsőjét nagy hazánkfia Deák Ferenczre „nunc venio ad fortissimum virum" jeligével, — másodikát b. Eötvös József közoktatási miniszter ő nmltóságára, — s harmadikát a szellemdús Bottka Mihálynő szül. Hertelendy Paulin ő nagyságára mondotta.

E kedves urnő örömtől sugárzó arczczal fogadá az őt megtisztelő toasztot; — szónok költőien találólag fejezé ki magát, midőn hevétől elragadtatva e hasonlatot tevé: „ügy fénylik lelked, mint a napvilága fénylett midőn fogyatkozás még nem szennyezte be."

Oly tiszta lélek, oly nemes szivjóság, mint övé nem is hozhat borulatot a fenséges arczszinre.

A többi felköszöntések „a haza — képviselőház, és tantestületre" szintén találók és talpraesettek voltak.

Lakoma végeztével aláirás nyittatott egy szerencsétlen kartársunk Vass Károly felsegélésere. — Itt is ngos elnök ur volt első, ki igen szép jelét adá nemes jószivüségének. — Ezt követé a tantestület minden egyes tagja, tehetségükhöz mért részvétes szép adakozással.

Kitünő figyelmet érdemel még az ezen alkalommal megalakult „tanitói egylet" erről azonban más alkalommal.

Estéli 9 órakor a tantestület dalárdává alakulván — szeretett elnökét hála-elismerés jeléül serenadével tisztelte meg. — A „szózat" négy versszakának eléneklése után — mely alatt ő nsga a parkban igen becses megjelenésével bennünket szerencséltetvén — Szentkirályi ur bizalmas felkérésünkre meghatóan szavalta el rögtönzött „bucsu" költeményét, melyet a „Hymnus" két versszaka követett; s ő nsga, mély elismerésének nyilvánitásával, forró kézszoritások közt visszatért lakosztályába.

Vajha nemes törekvése mielőbb tüzné ki a diadal lobogóját azon révfokon, mely felé kartársaink hő vágyai vonják kebleik legszentebb érzelmeit.

EGYED JÓZSEF, egyleti elnök. DOBROVICS IMRE, egyleti titkár.

Jegyzette BRÄUTIGAM FERENCZ, egyleti jegyző.

— A nagy-kanizsai főgymnasium épitése erősen haladván, a beiratások október elején megtörténnek.

— Alsó-Lendván a rédiczi határban — mint a V. L. irja — egy római urnára bukkant, melyben nemcsak pénzek, de arany s ezüst gyürük, karpereczek, melltü s lánczok találtattak.

— Zsidóhitre tért egy Nagy-Kanizsán tartózkodó rom. kath. morva leány az utóbbi időben. Felkereste a helybeli főrabbit, hitükrei áttérés végett, de ez elutasitotta magától, ezután folyamodványt adott be a tanácshoz, ez a Szent Ferenczrendü plébánosi helyetteshez küldötte, ki szinte megvonta beleegyezését, igy Bécsbe ment s ott áttérve az uj évi szertartásokat már az itteni zsinagógában teljesité.

— Itélet. Zalamegye tek. törvényszéke f. évi aug. 22-én tartott ülésében kimondotta itéletét Fuchs Albin szentiváni vasuti állomásfőnök Mátyás Zsigmond és Steiner Ferencz mozdonyvezetőkre, mely szerint néhai Szép László megyei törvényszéki ülnök a szentiváni vasuti állomáson 1866. év telén a hivatalnoki személyzet vétkes mulasztása folytáni sulyos testi sértéséből eredt szerencsétlen elhalálozása miatt özvegyének haláláig évenkinti 1200 frt és fiának nevelésére 24 éves koráig évenkint 1000 frt lefizetésére itéltettek. Vagyontalanságuk esetében az özvegynő s fiának joga fenmarad a déli vasuttársaság elleni követelésre.

— Rablás. Balaton-Füreden szept. 14-én fényes nappal raboltak Teasdaléknál a somogymegyei Juhász-féle jómadarak. A pandurokra három lőtt, egy mindig töltött. A pandurok közül többen sebesültek meg. Valóban szégyen, hogy lapjaink folytonosan rablásokról kénytelenek irni!

Somogy-megyei hirek.

— A csurgói dalárda küldöttsége a elnök 18 működő- és 2 pártoló taggal ma Szombaton ment keresztul Nagy-Kanizsán a debreczeni országos dalárünnepélyre utazandó.

— Diszalbum. F. szept. 22-én fogja a belső somogyi helv. hitv. egyházmegye tekintélyes küldöttsége átadni nt. Beleváry Ferencz alesperes urnak azon disz albumot, mely izléstelјesen Wajdits József könyvkötészetében készült el.

— Dombovár Kaposvár-Zákányi szárnyvonal előmunkálatairól készitett mérnöki tervrajz a bizottságnak már átadatott.

— Kaposvárott f. hó 15-én tartatott a pesti izr. nagy congressusra küldendő képviselőválasztásárai előintézkedési ülés.

Sopron-megyei hirek.

— Czáfolat. A „Zala-Somogyi Közlöny" Julius 11-ki 28-dik számában valami névtelen a soproni ev. főtanodára vonatkozólag oly közleményt ád, melyet válasz nélkül hagyni hivatalos állomásomnál fogva nem lehet. Hogy válaszom ily későn jön, annak egyszerü oka az, hogy a szünidőkben Soprontól távol lévén s az emlitett közlönyt nem olvashatván az érdeklett czikkről csak később nyertem tudomást.

A czikk legközelebb a soproni ev. főtanodában tartott érettségi vizsgák ellen kell ki e szavakban: „Az éretségi vizsgák az ev. főtanodában Jun. 27—29-én csakugyan megtartattak s a valóban érettlenek között is számosan decláráltattak éretteknek." A közlő szerint tehát, vilagosan mondva, többeket kellett volna éretleneknek declárálni, vagy is, más szóval, megbuktatni.

De kár, hogy a névtelen közlő nem merült fel még a boldog emlékü Bach-Thun féle korszakban! Thun miniszter ur ő excellentiája ezen ismeretlen capacitásban oly iskolai inspectorra tett volna szert, ki azon időben is ritkitotta volna párját, midőn fordultak elő oly esetek, hogy a nagysagos cs. kir. inspector ur, a ki — lucus a non lucendo — soha feléje sem nézett az iskolának, közvetlen az érettségi vizsga előtt nem ismervén még a maturandusok névjegyzékét sem, már előre meg akarta határozni hogy mennyi perczentnek kell buknia. A névtelen is csak ugy ismerheti ifjainkat, mint az olyanféle inspector, s mégis kevesli a bukottak számát.

Érdekes volna tudni, hogy hát hány perczentet buktatna meg, ha módjában állana, midőn keveseli a nálunk megbukottak számát.

En megvallom, igazgató létemre, nem vagyok büszke idei érettségi vizsgáink eredményére; mert ha bár számos kitünő ifjut érdemük szerint kitünő bizonyitványokkal bocsáthattunk el intézetünktől, de fájdalom, ismétlésre is kellett utasitanunk annyit, a mennyit aránylag már régen nem. Ugyanis 73 nyolczadik osztálybeli tanulónk jelentkezett vizsgára; egy közülök időközben a k. póstahivatalnál nyert alkalmazást, négy meg az igazgatóság figyelmeztetésére önkényt halasztotta a vizsgát későbbi időre, ugy hogy a vizsgán csak 68 jelent meg, kik közül 27 nyert kitünő s dicséretes, 13 jó jegyü bizonyitványt, 20 egyszerüen érettnek nyilvánittatott, nyolcz pedig megbukott, ugy, hogy három csak egy év, 5 pedig negyed év mulva tehet uj vizsgát.

Névtelenünket ez nem elégiti ki. Ő, ugylátszik, a bukott tanulók száma után itéli meg a tanintézetek életre valóságát. Már pedig bocsásson meg, hogy mint tanár szintoly kevéssé oszthatom ezt a nézetét, a mint az állami közéletben nem ismerhetem el a jövendő s a közjólét mérvéül a sok halálos itéletet!

Egyébiránt ugy látszik, hogy névtelenünk a maga czikkét már a korholt érettségi vizsgák előtt gyártotta, különben tudnia kellett volna, hogy az érettségi vizsgák Junius 27-től Julius 1-ig tartattak.

Szegény tanodánk érettségi vizsgái, ugy látszik, csak kedves alkalmul szolgáltak a nevelési ügy ezen avatott bajnokának, hogy derekasan megleczkézze a minisztériumot, mely „a külországi lapok figyelmeztetésére sem intézkedik, hogy megszüntetnének azon visszaélések melyek nálunk Magyarországon — fájdalom — történnek s tudományos haladásunk nagy kárára vannak. Brünből s más helyekből ide jönnek a bukottak s lelki szegények, s itt csakhamar a mi hirnevünk s tekintetünk rovására megérnek." — Itt, megvallom, nem tudom Sopront tekinti-e a czikkező Magyarországnak vagy csakugyan egész Magyarországot érti-e? A mi Sopront illeti, mi tagadás benne, jönnek bizony hozzánk Brünből is, messzebb vidékekről is, söt jönnek néha-néha bukottak, ha ugy tetszik, lelki szegények is, és mi tanárok csak örvendünk, ha sikerül a bukottakat felemelni, a lelki szegényeket lelki kincsekkel lehetőleg gazdagitani; ha fáradozásunk sikertelen, az illetők nálunk is — megbuknak. Csak ezen kellő szigorral párosult humanus eljárásnak köszönhetjük, hogy intézetünknek van jó hire, neve s kelete, nemcsak a pesti s bécsi, hanem a külországi egyetemek előtt is, mely jó hirt, nevet, nem fognak lerontbatni ilyetén névtelen czikkek, mindaddig, mig a tanodánkból kikerült ifjak tudományos képzettsége s tiszta erkölcsi jelleme tanuságot tesz a tanoda életrevalósága mellett!

A névtelen azon észrevételére: „hogy minden nem ingyen történik," ha tudniillik ezen élcz is nem Magyarországra, hanem a soproni ev. főtanodára tüzetesen vonatkozó czélzás, az a megjegyzésem, hogy bizony evangyelmi szegénységünknél fogva nálunk csakugyan nem történik ingyen sem a tanitás, sem a privátvizsga, hanem jár érte az egyházkerület által meghatározott dij, melyen fölül mi sem követeltetik, nem követeltethetik. Ha a közlő valami aljas vesztegetést ért alatta, azt mint aljas rágalmat határozottan visszautasitom.

A czikkező különben ugy szólal fel, mintha Magyarhon tanintézeteit a legalaposabban ismerné. Nem tudhatom, hogy mennyire terjed ismerete más tanintézetekot illetőleg; de annyit bátran mondhatok, hogy ha a többi tanintézeteket is ugy ismeri, mint a soproni evang. főtanodát, akkor csak alkalmazza önmagára saját czikkének elmés végszavait, hogy tudniillik „csak annyiban ismeri, mint igen sok választó kerület követjének beszédjét."

MÜLLNER.

— Az Eszterházink pinczéjében levő s 1757-ik évben készült hires ezerakós hordót mult hónap első heteiben szállitották át Vasvárra. (A Wolf testvérek soproni borkereskedő) czége bérelte ki 20 esztendőre évenkint 80 ftért. Ez óriási hordó négyes talapzaton nyugszik, 63 db. dongája, és 24 vasabroncsa van, 13 láb magas, 15 láb és 2 hüvelyk hossza, talapvastagsága 5 hüvelyk. Kiigazitása és felállitása körülbelöl 400 frtjába került a Wolf czégnek.

— Sopronmegyébe e hó 11-én tartott közgyülésén az ujonczozás tárgyában kibocsátott miniszteri rendelet foganatositása hosszas vita után egy szavazattöbbséggel elhatároztatott.

Vas-megyei hirek.

* Amerikai varró gépek, szép választékban vannak Eggenberger féle házban, néhány nap óta már 80 dbot eladott tulajdonosa, s a mig megmaradottakat is csak hamar elfogja adhatni annyival is inkább, mert részletes lefizetés mellett is oda adja. — Szeretnénk tudni, hogy a pár évvel ezelőtt Zala-Egerszegen létrejött varró gép intézet minő virágzásnak örvend.

* Műkedvelői szini előadást rendeznek Németh-Gencs és környékebeli fiatalság a létesitendő gencsi olvasó kör alap javára, az előadások Gyöngyös-Apáthiban adatnak, s a héten még megkezdetnek.

* A német szintársulat 16-án Cotté Herman szinész javára „Angolosan czimü vigjátékot adta az előadás igen sikerült, különösen Treuman kisasszony Adelt a fiatal özvegyet jelesen személyesité, s az üldözött nő menekülési vágyát élénk szinben festé szép termete, szabályos vonásai, s gyönyörü hajzata igen nagy mérvben járultak a sikerült szerepléshez, s voltak tényező okai a taps viharnak. — Gibbon Eduárdot ki személyesithette volna jobban más mint Karschin ur, a német nyelv angolos kiejtéseit meglepőleg utánzá. — Dorfmeister kisasszony is, kedves kis szobaczicus volt. — Johnt, Bellar, — Ippelbergert Leibig, Billig vendéglőst Cotté urak adták, mindannyian jeles összhangzással.

* Nagyszerü zsidó congressus tartatott a megyeház nagy termében követ választás és más saját ügyeik végett, — az egész megyéből sokan megjelentek, — a tanácskozás megkezdetett magyarul, — de csakhamar németre fordult át, s azt végezték, hogy majd más kor végeznek.

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, szept. 18-án. Az izraeliták uj évi ünnepeink miatt gabna heti vásárunk igen csekély volt, feljegyzésre csakis a szerdai heti vásári árakat találjuk méltóknak, mely következőleg volt:

Piaczi heti-vásári Kelettárak.

NAGY-KANIZSÁN, szeptember 16-án.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 3 frt 50 kr. 85—86 fnt 4 fr. 15 kr. 87—88 fts. 4 frt 40—45 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 50 kr. 79—82 fnt. 3 ft. — kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 65 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 90 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 20 kr. 67—68 fns. 2. frt. 50 kr. Kukoricza 2 frt 60 kr. 2 frt 70 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 82 kr. Zab 44—45 fns. 1 frt. 45 kr. 46—47 fns 1 frt 65 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 35 kr. 68—70 fts 2 frt. 40 kr. Paszuly fehér 3 frt 80 kr. Paszuly, tarka 2 frt. 80 kr. Gubó elsőrendü 12 forint 18 krajczár.

Bécsi pénzárfolyam, sept. 18.

5% metaliques 57.30; 5% nemz. kölcsön 61.80; 1860-ki álladalmi kölcsön 81.90; bankrészvények 7.16; hitelintézeti részvények 208.20; London 115.45; ezüst ágio 113.—; arany darabja 5.49 kr.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra 22 percz.
„	„	estve	9 órakor.
„	Bécs	reggel	7 óra 15 percz.
„	„	estve	7 óra 45 „
„	Triest	d. u.	1 óra 50 „
„	„	estve	9 óra 23 „
„	Barcs	reggel	8 óra 50 „
„	„	délután	9 óra — „
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 órá 6 „
„	„	d. u.	1 óra 20 „
„	Bécs	reggel	8 óra 20 „
„	„	estve	7 óra 30 „
„	Triest	reggel	5 óra 25 „
„	„	délben	12 óra 52 „
„	Barcs	d. u.	1 óra 44 „
„	„	este	7 óra 20 „

Heti naptár.

szeptemb. 20-tól 26-ig 1868.

Hó- és hetinap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold
Kath. Ev. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI. 33—24.				
20	Vasárnap	0 16 Eustach	0 15 Faust	
21	Hétfő	Máté ev.	Máté ev.	
22	Kedd	Móricz vért.	Mór	
23	Szerd.	Thekla, Lin.	Thekla	
24	Csütörtök	Gellért pk. vt.	Gellért	
25	Péntek	Kleofás vért.	Farkas	
26	Szombat	Cziprián	Nilus	

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K :

DANIELISZ JÁNOS,

női szabó-mester

Pesten magyar utcza 5 sz. a. a hatvani utczától 2. ház

ajánlja a t. cz. hölgyközönségnek ujonnan berendezett

DIVAT-TERMÉT

az őszi és téli idényre a legujabb divat szerinti elkészitésekkel következő árjegyzékkel; u. m.:

Egy utczai rövid ruha gyapjuszövetből . .	12—18 frtig.
Egy ruha Alexandra-szövetből	18—22 „
„ „ Smirna szövetből	20—24 „
„ „ Hellas a soie szövetből . . .	22—26 „
„ „ Avalon Risch „	23—28 „
„ „ Velour a soie „	24—29 „
„ „ Velour a soie selyemszövéssel .	26—35 „
„ „ Jilkmohair szövetből	29—40 „
„ „ Fullárés könnyű Nultusarselyemből	35—45 „
„ „ Bármily szinü selyemből . . .	46—100 „
„ „ Ripsz selyemből	65—120 „
Egy felöltő posztóból	10—25 „
„ finomabb felöltő szinte posztóból . .	27—60 „
„ felöltő, guba vagy boglyas bármily szinü szövetből	18—70 „
„ selyembársony felöltő diszesen kiállitva	40—80 „

Nemkülönben minden néven nevezendő női öltönyök, az illető parancsa szerint diszesen elkészitve jutányos ár mellett a szükség esetében 8 óra alatt elkészittetnek.

Kelmék nélküli készitéseket is igen jutányosan számitok fel s végre derekas ruhák csakis megrendelés utján készittetnek, — vidéki tisztelt hölgyek kivánságára szövetmintákkal a szin meghatározásával posta utján rögtön szolgálhatok.

A vidéki megrendeléseknél a derék és szoknya eleje s hossza megküldését kérem.

Bátor vagyok üzletemet a t. cz. hölgy-közönségnek kegyes pártfogásába azon kéréssel ajánlani, miszerint becses megrendeléseikkel a jövőben is szerencséltetni sziveskedjenek.

(151—6.1)

Hirdetmény!

A nagy-kanizsai leszámitoló társulat igazgató tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Ő császári s királyi Felsége folyó évi Augusztus 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával a társulat czégjének — **nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbankra** leendő átváltoztatását megengedvén, ezentul a társaság kizárólag e czéget fogja használni.

Egyuttal a részvényes uraknak tudtul adatik, hogy az igazgató tanács az alapszabályok 9 §. értelmében minden részvény után 10 %, vagyis 20 o. é. frtnak lefizetését elrendelte, mely folyó évi oktober 4—6-ka között a társulati pénztárnál az ideiglenes elismervény felmutatása mellett annál bizonyosabban teljesitendő, mivel különben az alapszabályok 9 §. fog alkalmazásba vétetni.

Végre köztudomásra hozatik, hogy a folyó évi april 19-én tartott közgyülésből felterjesztett módositott alapszabályok a főméltóságu m. k. földmivelés, ipar és kereskedelmi minisztériumtól több pótlás miatt vissza küldetvén, ezek feletti tanácskozás végett az igazgató tanács a 21-ik §. értelmében egy rendkivüli közgyülés tartását határozta el, és ezt f. évi oktober hó 11-ik napjának reggeli 9 órájára a társulat helyiségébe kitüzvén, arra minden részvényes társurat az alapszabályok 17 és 18-ik §-árai figyelmeztetés mellett tisztelettel meghivja. Az idézett társulati alapszabályi §§-ok ekképen szólnak:

17-ik §. A közgyülés áll mindazon részvényesekből, kik legalább két részvény tulajdonosai és mint ilyenek a közgyülés összejövetele előtt a társulati részvény-könyvbe bevezettettek, és mely részvények, ugy azoknak még le nem járt szelvényei legalább 8 nappal a közgyülés előtt a társulat pénztárába elismervény mellett letéteményeztettek.

18-ik §. A közgyülés mindenik tagja szavazásra jogositott, és ha egyébként a 17. §. föltételei teljesitvék, két részvény után egy szavazat, tiz részvény után kettő, husz részvény után három, harmincz részvény után négy, negyven s ennél bármily magasságu részvény után öt szavazat esik ugy mindazon által, hogy a 19-ik §. szerint meghatalmazás mellett átruházott képviselés hozzátudásával egy részvényes se birjon ötnél több szavazattal.

Kelt N.-Kanizsán, 1868 évi szeptember hó 3-án.

Az igazgató tanács.

151—3,3)

Van-e olcsobb valami?

és mindamellett jó portéka.

1 ft. 50 kr. Cabinet óra, pontosan járónak ismeretes, biztositék mellett, ugyanazon óra ébresztővel 1 frt 90 kr. ébresztő és ütő szerkezettel 3 ft 60.

6 ft. Pompás nagy ingaórák (pendulé) üveg alá boritva, ütő szerkezettel és üveg festéssel diszitve.

40 kr. A római kérdés, mulattató diplomatajáték.

30 kr. Szabályozott napórák, compassal egybekötve.

1 ft. 80 kr. Arany gyűrük valódi gyöngyök és gránátokkal kirakva mindenféle nagyságban.

2 ft 50 kr. Ugyanazon gyűrük valódi türkis és gyöngyökkel kirakva.

1 ft. 50 kr. Uj aranyból való gyűrük brilliáns kövekkel, még a szakembert is megcsalhatni vele, mert eleven tüzöket sohasem vesztik el.

1 ft. Egy pár férfi inggomb ily kövekkel. 1 ft 50 kr egy pár kézelő-gomb. 3 ft 50 kr, egy garnitura mellték és fülbevalókból ily kövekkel.

1 ft. 50 ft. Talmi arany óralánc, férfiaknak zománczczal 2 ft 50 kr. Talmi arany lánc hölgyeknek 1 frt. Gyönyörű Talmi arany hölgy-nyakláncok keresztecskékkel.

50 kr. 80 kr, 1 ft. a legfinomabb Talmi arany medaillonok felnyithatók.

3 ft. dombornemű gépek egész nevek és adresekkel vésve, melynek segitségével az ember maga készithet magának látogatójegyet.

2 ft. 50 kr. Általános borotválló szerszám, és pedig finom, zárva járó fa-casetté, mely tartalmaz: tükröt, homorúan köszörült angol borotva. Ecset szappandoboz és Windsorszappan.

45 kr. szivartartó valódi tajtból.

4 ft. 20 kr. Pompás iróasztal-garnitura bronszutetből, 10 darabból áll.

45 kr. Legjobb fogpor. Ezen fogportól a fogak 3 nap alatt megtisztulnak, megfehérednek és simává lesznek, a fogkő, a rozsdásság, valamint mindenféle savanyu, lehetőleg rövideden elenyésznek.

60 kr. Ephen göndöritő hajkenőcs, mi a hajzatot fürtbe szedi.

40 kr. Butor-politura, melylyal bárkiujján politirozhatI0 perc alatt egy garnitura butort.

15 kr. Valódi magyar bajuszpödrő.

2 ft. 18 darab valódi glycerin-szappan.

70 kr. 100 angol erős levélpapir 100boritékkal dobozban, szines monogrammal 50 krajcárral drágább.

50 kr. 1 ft, 2 ft a legujabb pátens üti palaczkok ivó pohárral egybekötve.

50 kr. Csókolj meg ízibe illatszer felségüs illatu, zsebkendőre.

80 kr. 100 drb angol pátens látogatójegy.

3 ft. a legdivatosb és legelegánsabb tavaszi hölgykalapok, már diszitve.

30 kr. Valósággal igazi kölnivíz palaczkkal.

1 ft. 20 kr. Gépies emberkék, kik maguktól zenélnek és fejökkel bólintgatnak.

Semmi chinaezüst többé, mert a valódi ezüst olcsóbb, 12 evőeszközt 13 próbás ezüstből, fémjelezve 12 ft 1 text nagy evőeszköz, 24 db 30 frt.

Minden áru a legjobb minőség biztositása mellett adatik el.

Árjegyzék-tabellák sok 1000 uj, czélszerű tárgyról való rajzokkal ingyen járnak. (125—6,5)

Megrendelések pontosan és rendesen teljesittetnek.

Minden, bárki által bárhol hirdetett eredeti árakon és dijtalanul szereztetik meg, valamennyi fentnevezett czikkek egyes egyedül kaphatók: **Industrie Halle, Bécsben, Praterstrasse 18.**

Ház eladás.

Elhalt Czer József után maradt, a Nagy-Kanizsán, a pécsi utczában fekvő 393 sz. ház eladó. Értekezni lehet a házban lakó örökösökkel.

(160—1)

100 darab
mustra birka,

anya és ürü eladásra készen áll.

Beleznán **Horváth Gyula** urnál.

(159—3,1)

FELHIVÁS.

Az alulirott igazgatóság tisztelettel jelenti a hazai t. közönségnek, hogy a m. kir. keresk. ministerium f. évi jun. 12-én 7661. sz. a. kelt engedély folytán a

„Magy. kölcsönös biztositó-bank“

működését megkezdette.

Mindfogva az intézet mind helybeli, mind vidéki pártolóit tisztelettel felhivja, hogy a **biztossági alap** képzésében mint alapitók résztvenni sziveskedjenek.

Jelentkezéseket a széléből elfogadnak legközelebb

Pesten az **„Angol-magyar bank“** (főut 1. sz.)

s a fennsimzett intézet ideiglenes irodája (régi posta-utcza 10. sz. II. emelet.)

Budán az ottani **„takarékpénztár“** (lánczhid-tér.)

Vidéken pedig az intézet ügyvivői.

Hol ügyvivőségek nem léteznek, a jelentkezések a fentemlitett intézetek bármelyikéhez irásban intézendők.

Alapitó lehet mindenki, ki ez intézet bizt. alapjára egy vagy több 100 ftos jegyet aláir, s ez összegből aláiráskor 10% s az ideigl. nyugta kézbesitésekor további 20%-ig lefizet; a többi 70%-a egy év lefolyása alatt 3 vagy több kisebb részletben fizetendő le.

Ezen összegek képezik az intézet biztonsági alapját, mely a benne részesülőknek azon kettős előnyt nyujtja, hogy mig az illetők kisorsolás utján tőkéjöket visszakapják, attól folyvást 6%-a kamatot huznak, az évenként tartandó kisorsolás alkalmával pedig [illegible] betételök egyszerre, a kisorsolás ideje szerint 25%-tól egész 100%-ig emelkedő felülfizetéssel adatik vissza.

Működését kiterjeszti ezen intézet a legelőnyösebb feltételek mellett:

1) a **tűzkár elleni biztositásokra**, minden ingó és ingatlan vagyonra nézve,

2) a **jégkár ellenire**, valamint

3) az **emberi élet** minden szokásban levő módozatok szerinti biztositására.

Az ezen üzletágakból évenkint maradó fölöslegek kezdetben az alapitók által az előre képzett biztonsági alapra tett befizetések törlesztésére szolgálnak; a törlesztés után pedig mint tartalékőke az összes résztvevők közös tulajdonát képezik, a kik betételök legkisebb koczkáztatása nélkül, nemcsak azok után járó kamatokat, hanem a díjtételekből maradó további fölöslegeket élvezik azon [illegible] rendszerben, s hogy az intézet rendelkezés alatti tőkéit [illegible] joggal kölcsönkép használják, s így szükség idején [illegible] jutnak.

Az intézet szervezete a legszabadelvűbb, amennyiben az [illegible] befolyása és ellenőrködése alatt áll.

Mindezen a t. közönség részvétébe és pártolásába azon [illegible] ajánljuk, hogy bármi további felvilágositással ugy az [illegible], mint vidéki ügyvivői a legnagyobb készséggel fognak [illegible].

Pest, 1868, szeptember 4-én.

A „MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSITÓ-BANK“ igazgatósága.

(155—1,3)

Az ipar és kereskedelmi AKADEMIA

Grácz ban,

egy Steierország kereskedői és iparosai által alapitott magasabb kereskedelmi és képző-intézet, fenállitásának 6. évfolyamában ujolag megnyilik október 1-jén.

Czélja az intézetnek: jeles kereskedőket képezni, mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati téren.

Szervezete: Az intézet 2 szakból áll: a **kereskedelmi** és a **kereskedelmi ipar-tanodából**, mindegyik 3 évi folyammal; az utóbbi **vegytani- és géptani-irányzal** bir. A szaktantárgyakon kivül adatik az olasz, franczia és angol nyelvből. A **gyakorlati kiképzés** végett a tanuló rendelkezése alatt állanak: egy kereskedelmi **mintairoda**, egy vegytani **műterem**, úgyszintén egy **géptani műhely**; szabad választás szerint bármely szakban és irányban tanulhatni.

Felvételi kellékek: 14 éves életkor és oly ismeret, a mi egy alreáltanodát vagy algymnasiumot végzett tanulótól megkivánható. — Kik ez ismeretekkel nem birnak, azokra nézve van egy **előkészitő-iskola.**

Táp és lakás: Idegen tanulók beszállásolására és élelmezésére van 3, az intézet 3 tanárja által vezetett és csakis ez intézeti tanulók számára berendezett **élelmezési- és nevelési-intézet**, és pedig:

Davidovarky Ferencz, Schiessstattstrasse N. 336.
Kuhn Alajos, 1., Mandell-Verbindungsstrasse Nr. 64/13.
Wallhöfer György, Schiessstattgasse Nr. 340/2.

Az igazgatóságtól nyerhető utasitás oly köztiszteletben álló családokhoz, hol vidéki tanulók gondos felvigyázatot, ellátást kaphatnak.

Minden, bármely kérdésre a legnagyobb készséggel bővebb magyarázatot nyujt

a kereskedelmi

ÉS IPAR-AKADEMIA IGAZGATÓSÁGA

Gráczban, Neutherplatz Nr. 5.

(152—3,3)

Különleges hathatósága, az

ANATHERIN-SZÁJVIZ-nek

dr. Popp J. G. gyakorló orvostól Bécsben,

előadva Jane Gyula gyakorló orvos stb. által *dr. professor* **Oppolzer Rector**, *magnif. kir. udvari tanácsos, dr.* **Kletzinski**, *dr.* **Braunts**, *dr.* **Heller stb.** által rendelve a cs. k. kórodában, Bécsben.

A fogak tisztitására szolgál egyáltalában.

Vegytani tulajdonságainál fogva feloldja a nyálkát a fogak közt és fogakon.

Különösen ajánlható annak használata az evés után, mert a fogak közt visszamaradt husrészecskék a rothadásbani átmenetkor a fog anyagát veszélyeztetik s a szájból az oly kellemetlen büzt terjesztik.

Még azon esetben is, hogy ha a borkő a fogakon lelepedni kezd, nagy elönynyel alkalmazható; a megkeményedést gátolja s az ellen nagyban működik. Még akkor is: hogy ha a fognak legkisebb pontja csorbitva van, s szabadon álló fog a csontszú által megtámadtatik, okvetlen elvész s az egészséges fogakat is megrongálja.

A fogaknak szép és természetes szinét visszaadja, mivelhogy azoknak minden idegenszerü burokjait vegyészileg szétoszlja s leöbliti.

Különös haszonnal jár a műfogak tisztántartásánál, fentartja azokat eredeti szinükben, fényükben, s a borkő lerakodását gátolja, s az oly kellemetlen büztől megóvja.

Enyhiti nemcsak azon fájdalmakat, melyek az üres és üszkös fogaktól származnak, hanem azok továbbterjedését is meggátolja.

Hathatósnak bizonyult be továbbá az **anatherin-szájviz a fogban rothadása ellen**, biztos szer azon fájdalmak eltávolitására, melyek az üres fogaktól erednek, valamint csózos fogfájdalmak ellen.

Az **anatherin-szájviz** csillapitja könnyen, biztosan, anélkül, hogy valamely káros következéstől tartania kellene a fájdalmat a legrövidebb idő alatt.

Megbecsülhetlen legkiváltkép az anatherin-szájviz a **lélekzet kellemes illatbani tartására**, ugyszinte a **meglepő kellemetlen bűzü lélekzet szaglására s annak eltávolitására**, melyre nézve elégséges, hogyha száj e vizzel naponkint többször kiöblittetik.

Nem elégé ajánlható az, taplós foghusnál. Az **anatherin-szájvizet** alig 4 héten át utasitás szerint használva a beteg foghusról a halaványság elenyészik, és kellemes piros szin lép helyébe.

Épen ugy jelesnek bizonyult be az anatherin-szájviz ingón fekvő foghusnál, és oly haj melyben számtalan sérülések szenvedni szoktak, valamint oly esetekben, hogy ha az előrehaladott korban a foghus elenyészése kezdődik.

Biztos szer az anatherin szájviz könnyen vérző foghusnál, mely a fogedények gyengeségében keresendő. Még pedig az esetben keményebb fogkefe használandó, miután a foghust karczolja, mely által tettlegesség idéztetik elő.

Az **„Anatherin-szájviz,“** valamint az **„Anatherin-fogpászta“** kapható: **Nagy-Kanizsán** Belus József gyógyszerész; Rosenberg; Rosenfeld A.; Wajdits J.; Wellisch; Fesselhoffer és Schwarz A. urak kereskedéseiben. **Pápán** Tschepon J.; Stampfl G. és Löwy I. uraknál. **Keszthelyen** Singer M. **Zala-Egerszegen** Antal F. gyógyszerész és Handler H. **Kaproncán** Weril gyógyszerész. **Varasdon** Halter gyógyszerész. **Szt.-Györgyön** Nöthig. **Sümegen** Dorner Kajet. és Stamborszky L. gyógyszerész uraknál.

Wichtig

für BIERBRÄUEREIBESITZER.

Nur was ächt ist, bewährt sich.

Schaal, sauber und trübe gewordene Lager, sowie auch nue Schenkbiere werden längstens in 24 Stunden durch ein unschädliches Mittel unter Garantie, glanzhell, fein moussirend und schmackhaft wieder hergestellt. Bei Bestellung bitte um genaue Angabe der Zahl der Fässer und des Mass-Inhalts jedes einzelnen Fasses. Versendungen nehme der Kürze wegen nach.

Einsendungen von einer Flasche des kranken Bieres wäre gewünscht, Mustersendung sowie Briefe bitte zu franciren. Nähere Auskunft ertheilte

Aug. Siegerist,
Mengen (Württemberg.)

Ämtliche Urkunde.

Dem Kaufmann und Fabrikanten, Herrn August Siegerist von hier, wird hiemit bezeugt, das derselbe der unterzeichneten Stelle über 10,895 Stück Zeugnisse, authentische Schriftstücke, von Anbeginn seines Geschäfts bis heute vorgelegt hat.

Mengen, 1. April 1867.

Stadtschultheissen Amt:

131-12,12) Kopp.

Preis-Medaille der Pariser Welt-Ausstellung 1867 für sämmtliche Artikel.

Die chemisch-rationelle Weinveredlung

für rothe und weisse Weine für alle Länder.

C. Kraus & Comp. in Mainz,

Dampf-Alcohol-fabr-Anstalt. (149—3,6)

Gebrauchsanweisungen und Preiscourante france gegen franco.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 39. szám, szeptember 26. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 6 frt. — kr.
Fél évre - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren“
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS.

Lapunk ez évi utolsó évnegyedi előfizetése **megtételére van** szerencsénk tisztelettel felhivni **t. olvasó** közönségünket. A téli idény **alatt több** idő fordítható az ujságok olvasására, **ennélfogva** felkérjük lapunk pártolóit, **hogy körükben ajánlani** sziveskedjenek e lapot, melynek a bekövetkező követválasztások **alkalmával** szép és nagyfontosságu szerep jut. Iparkodni fogunk a kerületi követjelöltek s választások felől kimeritő s avatott, részrehajlatlan tudósitásokat hozni. Uj előfizetőinknek idei műmellékletünkkel 40 kr. fölülfizetés mellett kedveskedünk.

Előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kiadó hivatal.

Mivel az ember nevelés által válik emberré, mutattassanak ki annak előnyei egyesekre ugy, mint egész nemzetekre.

— *Erkölcstani pályamű.* —

(Folytatás.)

A zene, ha alkalmi érteményben megengedjük is, hogy sok esetben vidámitja, és mintegy felvillanyozza az elmét (amint Aristoxenus is zenének nevezi az emberi lelket); de mégis tagadhatlan, hogy eddigelé egy nemzet sem lett az ég alatt zenészete által naggyá, vagy boldoggá, sőt Aristoteles a zenészeket dionysiacos technitásoknak nevezi. Midőn némelyek bámulnák Ismeniast, mivel jeles sipos volt, Antisthenes a jeles athenaei bölcsész azt mondá, hogy biz ő haszontalan ember; mert ha jóravaló lenne, akkor nem volna jeles sipos. Nem hitte t. i. hogy derék ember válhatnék abból, aki haszontalan mesterségekre annyi időt fordit. És való, ami való; nem sok kitünő elmét találunk, amelynek dicséretében a zenélés is helyet foglalna. Augustus császár ugyan, és Nero ebben hiresek voltak, de az első — midőn többen mondanák, hogy nem ő hozzá illik; abban hagyta; a másik ellenben folytatta, de saját gyalázatára. — Nagy Sándor országlása kezdetén bizonyos vig gyülekezeten a többi jelenlevőkkel mulatni kivánván, elkezdett czitorázni és énekelni. Nevelője Antigonus miután ezt tudomásul vevé, kikapta kezéből a lantot, s a földhöz vágva széttörte ily megdorgálással: Neked már uralkodnod kell, nem zenélned. — A nagy és jeles Themistocles kérdeztetvén egy mulatságban, ha nem lenne-e kedve sipolni, igy felelt: Nem sipolni tanultam, hanem kis országokból nagyokat formálni. — Szóval mindezen felhozottakból a zenére vonatkozólag nem mondhatunk más sententiát, minthogy „a zene mulatságra való, nem pedig az ország javára.“

Végre a szinjátékról mit mondjunk, hogy balitéleteknek ki ne tegyük magunkat?

A szinjáték magában véve tisztességes, sőt gyakran hasznos időtöltéssel üditi a társas gyülekezetet, ha diszes, okos, és jó rendben történnek, s helyesen játszatnak a megrovásra nem számolhatólag kiszemelt szinművek. Szükséges itt különösen az, hogy legyenek maguk az előadók tisztességes, minden trágárságtól ment, és tiszta magaviseletüek. Legyenek a fölvett művekben, ha azok igazán művek, a két értelmü pajzán kifejezések, az erkölcsvesztegető pajkosság, s a testnek illetlen mozdulatai távol. A közönséges társaságokban uralkodó hibák elmés ötletekkel gunyoltassanak. A diszes és erkölcsös viseletek viszont mint az igazság mértékletesség, e közjó előmozditására vonatkozó buzgalom, a hűség, kegyelet, könyör, kellemes és vonzó szinben adassanak elő. Mutassa a játék vége azt, hogy a jó erkölcs kimerithetlen kutfeje a vigasztalás, és belső örömnek, — a bün ellenben azon mérges gyökér, melyből e nyomor, becsületvesztés, kárvallás, szégyen, lelki nyughatatlanság s több effele ártalmas növények csiráznak. Azonfelül kivántatik, hogy a szindarab olyan legyen, melyben a fordulatok, nézetek, vélemények élesitsék az elmét, megismertessék a világ állapotát, ébreszszék fel a szükséges óvakodást, nemesitsék az érzelmeket, miveljék a nyelvet és a jó izlést, növeljék a nemzeti csinosodást. — Ha mindezen részünkről nélkülözhetleneknek beismert kellékek a szinművekben megvannak; akkor a szinházat valódi erkölcstanodának tekintenők, szorgalmasan látogatnók, becsülnők, és haladását utolsó fillérünkkel is segitenők. Most azonban még midőn ily nemü játékaink nagy részt alig egyebek, mint oly társaság, melyben a nyerés igen ritka, a vesztés pedig csaknem mindennapi, hol minden kéz azon működik, hogy az ifjuságnak ugyis minden legkisebb melegre könnyen fellobbanó szivét holmi tündéries és kisértő igézetekkel gyujtogassa, kénytelenek vagyunk Platon, Aristoteles és több erkölcsi philosophusok eléggé ismeretes elvének hódolni.

Minthogy azonban e megrögzött kaczérság azon nyavalyák egyike, melyekből a beteg maga sem akar kigyógyulni, és a római bölcs, Seneca szerint: „Inter causas malorum nostrorum est, quod vivimus ad exemplum: nec ratione componimur sed consvetudine abducimur. Quod si pauci facerent, nollemus imitari: cum plures facere coeperunt quasi honestius sit qui frequentius sequimur, et recti apud nos locum tenet error ubi publicus factus est,“ — csak azt mondjuk, ha a legajánlatosabb becscsel is birnának a szinjátékok, azt se tulajdon erejöknek, hanem a tudományoknak köszönhetnék, mert minden kül- és belérdemet csak az elmés költészetnek, a hódító szónoklatnak szépészetnek, az ó és uj történeteknek, azaz a muzsáknak kegyétől nyertek. Ezek után tagadhatlan dolog az, hogy az emberi társadalomban leghasznosabbak béke idején a tudományok.

De épen olyan a háborus időkben is. A nagy Agamemnon, Trója ostromának szerencsés kimenetelére nem tiz Ajaxot, se nem tiz Achillest; hanem tiz bölcs Nestort kivánt. És valóban! Ámbár: Mars mord dühe amit ér, vág.

Ront, dönt, tör, bont, dúl, sujt, öl; (Kisf) mindazonáltal ha bölcs, és tudományos rend, ha nevelt és okos igazgatás áll a hadak élén; akkor a háboruk szépitik a történet lapjait, kevesitik a nyomort, elüzik az igazságtalanságokat, és a nemzetek törvényes jogait oltalmazzák. Ilyenkor boldogitó a háboru, és a vitézkedők mindannyian bajnokok. Ugyanis nem többet használ-e a csatamezőn olyan egy maroknyi, de lelkesült sereg, melyet egy Zrinyi, egy Regulus, vagy egy Leonidas vezényel, és tizenkét ezer olyan athaenei fegyveres, kikkel a tanult Miltoadas győzedelmeskedik, mint egy-két millió oly perzsa vagy török, melyet azok Xerxessel, és a gyáva basával együtt viszszavernek?

A lacedaemonok, nem a vezérek hatalmától, hanem Tyrteus poétának hadiénekeitől lelkesedve győzelmeskednek ellenségeiken. Architas a tarentumi bölcsész hatszor vezérelte dicséretesen a haza seregeit. És valjon miért? Épen azért, mert szigorun megtartotta azt, amit a derék emberről önmaga állitott, hogy t. i. derék ember az, aki nagy dolgokkal és idővel helyesen él, aki mind a boldogságot becsülni, mind a boldogtalanságot el tudja türni, ki mind a jóállapotban méltónak mutatja magát szerencséjére, mind a szerencse változását férfiasan tudja elviselni; szóval aki minden körülmény között ugy viseli magát, amint kell, s nem csak maga intézi el igy életét, hanem másokat, akik tőle függnek, vagy társaivá leszen. — Melissus (nem vitéz, hanem philosophus) a tengeri erőt több izben diadallal kormányozta. Sokrates a leghiresebb görög bölcsész háromszor táborozott. Platon és Xenophon több izben tettek a hazának hasznos szolgálatot háborus időkben. De hol vannak a görög Periclesek, Themistoklesek, Epaminondasok? hol a római Scipiók, Tábiusok, Lucullusok, Marcellusok, a nagy Juliusok, és mások, kik épen azért lehettek nagyokká, katonák és hires vezérek, mert tudományosak voltak? — —

SZERÉNYI LAJOS.

(Folytatása köv.)

Borszüret.

Maholnap beköszönt a szüret, még pedig hol a jég s a folytonos esőzés tönkre nem tette, jó szüretet várhatunk; megérdemli tehát, hogy néhány sorban foglalkozzunk vele.

Magyarország azon vidékein, hol szőlőhegyek vannak, zajos mulatsággal tartják meg a szüretet. A közelebb lefolyt évek alatt sokat vesztett ugyan élénkségéből, mégis ezen idény a legélvezetesebb mulatságok közé tartozik.

Némely vidéken, hol ily időben keresztül utazunk, azt gondolnók, országos ünnepet tartanak. A tehetősb gazdáknál az egész szüret folyama alatt dörgetik a mozsarakat, másoknál folytonos puskaropogás, röppentyüzés, ujongás stb. közt ülik meg, magától értetődik, hogy ily esetben a zene el nem marad.

Sokan inkább e rövid élvezetért tartnak szőlőbirtokot, - korántsem gazdasági szempontból, ugy mondják, hogy a szőlőbirtok mellett tőkepénzt kell letenni, melynek kamataival munkálni lehessen; majdnem igazuk van, mert nem tudják boraikat értékesiteni: — a szüretelés csak mellékes, ezt elvégzi a vinczellér a maga régi módja szerint. A gondtalan szüretelésben rejlik az ok, hogy a bor nem leend oly minőségü, mint milyenné kellő felügyelet s eszélyes kezelés által lehetne tenni. Ez az oka, hogy tőkét kell a szükséges munkáltatásra tartani, holott a szőlőnek kellene azt nevelni. —

Szőllősgazdáink még mindig nem igen választják a fajt, törekvésünk minél több hordót elnémitani, a pinczét minél inkább zsufolttá tenni; aki ezt elérte, büszkén nevezi magát a legjobb gazdának. Már pedig az ily gondolkodás s eljárás mennyire tékozlása a természet ezen adományának, beláthatjuk, ha külföldre vetjük szemeinket.

Tekintsük meg a rajna-mellékieket. E vidéken, hogy szőlőtőt nevelhessenek, elébb a talajt sok helyütt maguknak kellett, ugyszólván — teremteni.

A hangyaszorgalom előtt nincsen fáradság, s ami bármi módon kivihető, nem ismer lehetetlenséget.

A vidéken, melyről szólunk, a most kincset termő hegyeknek több, mint fele, kopár szikla volt, melyen csak itt-ott tengett egy-egy árva fűszál. A föld eme mostoha részét a találékonyság s némileg a szükség paradicsommá varázsolta. Hogyan?

Hogy a sikamos sziklákra fölhághassanak, lépcsőket vágtak oldalába, melyen a járás biztos legyen. S ezután, mert itt semmiféle állatot teherhordásra alkalmazni nem lehet, a szorgalmas ember maga hordta fel hátán, puttonalaku kosarakban a termőföldet. Igy ültethettek szőlőt, s igy népesiték meg a sziklasivatagot.

Ennyit nekünk nem kell tennünk, a szükség nem kényszerit ily terhes munkára. Nálunk a talaj készen van, ennek készités módját nem, csak a borkezelést kell elsajátitanunk.

Miután ott az előbb terméketlen területek terméssel dusan fizették vissza a fáradságot, megelégedtek-e ennyivel? Épen nem. Ők még többet tettek s tesznek.

Szüretben, melyhez a mienk távulról sem igen hasonlit, nem szedik egy tömegbe a fürtöket faj és minőség-különség nélkül, nem elégesznek meg, hogy csak boruk legyen, főtörekvésük milyenségére irányul,

Tehát, hogyan szüretelnek az emlitett vidéken.

Először beszédik a legérettebb fürtöket s faj szerint szemenként megválasztják. Különválasztják a hibásokat. Éretlent nem szednek, bevárják kellő érettségét; ezért a szüret több izben tart, nem mint nálunk egyhuzamban. Minden faju szőlő egyszerre meg nem érik: igy tehát igen következetlen minden válogatás és idő megválasztás nélkül szüretelni. Minderre tekintettel kell lennünk ha azt akarjuk, hogy borainkban a belbecset föltalálhassuk, s hogy ne csak szőlő-mixturánk legyen, hanem a szó teljes értelmében jó borunk is.

Sokan kétségbevonják az ily eljárás nálunki behozatala lehetőségét, pedig mit sem lehetne könnyebben meghonositani. Meg kell kisérteni, a biztos siker követőkre fog találni. Nem hiszem, hogy legyen ügyes gazda, ki be nem látná az ezen kezelésmód előnyét, s nálunk is használhatását kétségbevonná.

Az ily eljárás (ha a fajok már künn a szőlőkertben osztályozva lesznek, s csak azok termeltetnek, melyek a birt talajban kellőleg megérnek, mert a gyümölcs minősége nem minden, de legtöbb esetben a talaj milyenségétől függ) borainkat hasonlitlanul értékesebbé teszi, s a vagyoni gyarapodásnak a szőlőművelés egyik főrugója leend.

Vessük csak egybe az igy kezelt borok értékét a magunkéival — mekkora a különbség.

A legjobb rajna-melléki boroki boutellieje 5—13 frt. alább 2—3—4 ft. Oly kezeléssel, mint nálunk az ily nagy árt meg se közelitné. Hogy mi is ennyire értékesithetnők-e borainkat, a kisérlet fogná megmutatni; de annyit állithatunk, hogy az ottani közép árral bizonyosan versenyezne. Lehet pedig, hogy hazánkban is tudnánk amazzal párhuzamba állithatót fölülmutatni.

Rajna mellékén, kinek 1—2 hold szőlőbirtoka van, elég arra, hogy urimód megéljen belőle, mig Magyarországban bajjal lehet tengeni.

Addig is mig e tárgyra visszatérnénk: Isten velünk! Vig szüretet, sok és jó bort, hogy vig kedélylyel dalolhassuk: „Bort megissza magyar ember, jól teszi" ....

KESZLER GYULA.

Kirándulásom.

A városi zaj tömkelegéből a csendes falusi élet gyönyöreit szomjazó lelkem vágyait követni még egyszer elhatározván, folyó hó 10-én — modo apostolorum — siettem a sopron-kanizsai vasut indulandó vonatához. A regg derült volt, mint az ártatlanság szeplőtlen mosolya, s igy elég befolyással ahhoz, hogy vidám kedélylyel lépjek a sir — akarom mondani vaggonba.

Elhelyezkedés után repülő képzeletemnek adtam át bútalan lelkemet, hogy elém varázsolják az erdő-, hegy-, völgyben változatos vidéket, hova érendő valék, s melyen mindenkor jól esik elmerengnem. — Gondolataim tova röppentése különben se volt nagy feladat, miután a robogó vaggon döczögése eléggé segitett azokat kirázni agyamból, a velem utazók nyelve és alakja iránt pedig épen nem érzék magamban annyi sünpathiát, hogy figyelmemet leköthették volna, sőt tekintetem is csak félve, óvatosan huzódott végig az exoticus társaságon. Hátat forditék tehát, hogy tovább füzhessem ábrándos gondolataim fonalát, midőn egyszerre veséig ható gyermeksirás riaszta fel költői álmodozásomból, s csakhamar az érdektelen prózaiságba csöppentem. — Alig irigylendő helyzetem egy h o s s z u óráig tartott még, s csak azután nyillott meg börtönöm ajtaja, melyen kiléphették a szent-iváni állomás udvarára, honnét nem kis boszankodással tekinték vissza elhagyott coupiém III-as számjegyére. — Itt kocsira ülve hajtaták tovább czélom felé. Rövid idő mulva már láthatám gróf Széchenyi János ur, a kitünő hazafi egervári urodalmának ódonszerü kastélyát a magas jegenyék közöl kiemelkedő négy toronynyal, melyek forogható F. Q. R. S. talányos betüjét legtöbben Senatus Populus Que Romanus-ra értelmezik. A valódi, a vár eredetéből kifolyó jelentőségük határozottan nem tudatik, de egy későbbi latin megfejtése [illegible] is fennmaradt, mint e b. lapok egyik számában [illegible] azon alkalommal, mikor Egervárt a hozzá tiz perczni távolságra fekvő hasonnevü [illegible] együtt bővebben ismertettem.

Minél közelebb jutottam e regényes fekvésü s egyéb tekintetben is megnyerő helyhez, annál hangosabban dobogtaták keblemet a hullámzó érzelmek, melyeket feledhetlen multam emlékei keltettek szivemben.

Boldogult deákkorom szünidőinek nagy részét Egerváron lehetvén szerencsés átmulatni, már mint gyermek megismerkedém virágos rétjei, a közel erdők, koszorus halmok, hegyek, patakok stb. megragadó szépsége s szelid kelleméivel, nem csoda hát, ha ez ujabb viszontlátás oly édes gyönyörbe ringatá lelkemet, mit csak ott érezünk, hol egykor napjaink gondtalanul, vidám öröm közt teltek el, s hol minden virág, — minden fűszálon boldogságunk arany álmait látjuk felénk mosolygani. — Néhány percz még, s andalgó némaságomat a „megérkeztünk", kevéssel később pedig az őszinte rokoni fogadtatás szeretetteljes szavai oszlaták el üdvözlő ajkaimról.

Nem mulasztám el már e nap délutáni óráiban udvarias tiszteletemet tenni jó kedélyü ismerőseimnél, kiknek társaságában este felé curiozumból megtekintém én is a dobbal, trombitával utczahosszat publicum csőditő comoediás-karaván kavicsnyeldelő, láb és kézficzamitó előadásait. — Másnap az ide csak egy órányira fekvő Zala-Egerszegre tettünk ki — vagy tán helyesebben berándulást nagybátyámmal, ki mint érdeklett gazdász, H. J. főerdész (ottani polgár) urat is rövid sétára felhiván, azonnal a gazdasági egylet-kert megtekintésére indultunk.

E kertet, mely több ezerre menő részint vad részint nemesitett csemetefát tartalmaz, a lehető rend és gondos beosztás a maga nemében kitünővé teszi. Lehetetlen volt csodálkozásomat s most méltó dicséretemet ki nem fejezni a szorgalom és ritka műgond felett, mely alig 3 év folytán ily meglepő eredményt képes felmutatni. Ez is egyik biztos jele és tanusága annak, hogy hazánkban sem hangzik el mindenütt sikertelenül a haladás intő szózata, s nem vagyunk egyformán közönyösek ott, hol a gazdászat, mint nemzeti jólétünk föltételező alapja forog kérdésben. Hasonló gondolatokkal foglalkozám, mig a kert bejárásához közel helyezett pad és asztalkához érve helyet foglalánk. Ez utóbbin, mintegy elmélkedésem befejezéseül a következő, gyermekies vonásokkal irt distichon tünt szemembe:

„Két jó van, mi felett sorsnak nincs semmi hatalma:

S z o r g a l o m és az e r é n y földön is, égben is áld."

Visszatértünk után még pár napot töltöttem Egerváron, melyeken fájdalom, — ami egyik fő óhajom volt — vadászni nem mehettem, miután Vasmegyében egy szigoru rendelet folytán, aki előbbi engedélye mellett egy ujabb, bizonyos feltételek mellett kieszközöltet is magával nem visz még vadászat alkalmával is, fegyvere-vesztes. Több üdvös intézkedésről hallottam e megyében, melyek nem kis dicséretére válnak, főleg, ha foganatositásuk — illetőleg keresztülvitelüket a hivatalos közegek erélyes eljárásukkal biztositandják.

Vadászat helyett tehát a legközelebbi szőlőhegyeket látogatám meg, mely alkalommal nem szoktam elmulasztani az echovali feleselgetést, mit — bizonyos távolban két fasor közt kiáltva — a templomfalai adnak vissza 8—9 szótagig például: „É l j e n a m a g y a r s z a b a d s á g!! a lehető tisztán és érthetően viszhangozza; vagy kilencz szótagot pl. É l j e n e k a z e g e r v á r i a k!

HAJGATÓ SÁNDOR.

Heti szemle.

Szeptember 25-én, 1868.

— Szumrák pestvárosi főmérnök egy uj nemzeti szinházra késztett tervet. — A nagyváradi rabbi megtiltotta a magyar feliratu sirkövek felállitását. — Az Aszódon talált hulla nem Beniczkyének bizonyult. — Budán a Gellérthegy alatt levő kőolaj gyárban nagy tüz volt, mely 6000 akó kőolajt tökéletesen elégetett. — A debreczeni most készült dalcsarnok 15 ezer embert képes befogadni. — A horvát országgyülés e hó 20-án tartotta első ülését. — Hatvan és Szolnok között összekötő vasutat épitenek. — Amerikában roppant földrengés volt, mely számos várost egészen elpusztitott, s 22,000 ember esett áldozatául. — Napoleon császár a merre megy, mindenütt ünnepélyek és mulatságok követik. — A főrendi ház f. hó 17-én tartotta első ülését. Jelenvolt összesen t i z e n h é t tag. — József nádor szobrának ünnepélyes leleplezése a jövő hó vége-felé várható. — Jókai Mór ismét egy uj, „Anya örökké" czimü regényen dolgozik, mely — mint mondják — nagyságra minden művét fogja felülmulni. — A budai közuti vasut szept. 1-től 15-ig 48,790 személyt szállitott, kiktől 6411 frt 35 kr. bevételt nyert. — Konstantinápolyban az egyptomi alkirály lakomája alkalmával a keleti nők arcza nem volt beburkolva. Ritka esemény a török társadalomban. — Angolországban a biróság közelebb kárpótlásra itélt egy vasuttársaságot, mert vonata a kiszabott időről elkésett, s azáltal kárt okozott egy utazónak. — A budai alagut közepén a jobb oldali vakajtók egyikéből pompás ivóforrás tört ki. — Kolozsvártt egy asszony hármas ép és egészséges gyermeket szült, két fiut és egy leányt. — Jászberényben kidoboltatta a hatóság, hogy a ki káromkodik, 25 frtot, s kap érte 20 botot; mert a földindulást a káromkodás okozta. — A szegedi hetivásáron egy pór szamarat árult, s egyik vevőjének ki arra „nagyon sovány és kicsiny" megjegyzést tevé, egész nyiltsággal igy felelt: Sovány: mert beteg; kicsiny: mert öreg. — Tenessében, mint irják az amerikai lapok Mr. Clark és Mr. Wood, gőzmozdonyokkal vivtak párbajt. A két szörnyeteg összerohanása után Wood szétzúzva, Clark pedig kilökve és leforrázva találtatott. — Pesten a Concordia gőzmalomban egy munkás közel aludt azon nyiláshoz, melyen a korpa kifelé száll, s lassanként ugy elboritotta, hogy megfullt. — Szepesben a fekete-hegyi vizgyógyintézet derék vendégei e m l é k e t e m e l t e k T o m p á n a k. — Egy szegedi kereskedésben 142 font sulyu óriási tök látható. — A törökök a Piva-völgyben 18,000 embert öszpontositanak, a montenegroi fejedelem előkészületeket tesz a harczra. — Debreczenben az o r s z á g o s d a l á r ü n n e p é l y, melyen 63 dalegylet vőn részt, fényesen folyt le. A dalverseny 22-én ment végbe. 28 egylet versenyzett. Győztes a pécsi dalárda volt, a második dijat Esztergam; a harmadikat Arad, a negyediket a pesti „Nemzeti Dalkör" nyerte el. Több dalegylet dicséretet érdemelt ki. — Zentán szeptember 11-én Eugen napját tánczvigalommal ünnepelték meg. A jövedelem az ottani szegények házára adatott.

Zala-megyei hirek.

— Z a l a m e g y e f ő i s p á n j a Gróf Szápáry Géza ur ő méltósága Nagy-Kanizsán. Több izben óhajtott már ő méltósága megyéje e nagy haladásu városában megjelenni s a közintézeteket magas szemléje alá venni, azonban a körülmények szolgáltak eddig gátul, nevezetesen a főgymnasiumi épület alapkövének május első napjáni ünnepélyes letevéséről is oly formán maradt el, hogy a meghivást később kapta, mert távol volt, s erre sajnálatát kifejezve, önkezüleg irt a bizottmányhoz egy szép levelet. — Ő méltósága f. hó 22-én érkezett városunkba s mint köztiszteletü s szeretetü főispánja e megyének, a legőszintébb szivélyességgel fogadtatott; a vaspályánál Dr. Pressburger üdvözölte meleg szavakkal, melyre ő méltósága szeretetteljes őszinteséggel hatásosan válaszolt, kiemelvén különösen, hogy Nagy-Kanizsa minden tekintetben figyelem s szeretetre érdemes, mert kereskedése virágzó s [illegible] az irodalom egy kis Weimarként gyarapittatik.

Diszfogatok kiséretében ért Wlassich Antal ur vendégszerető lakába, hol estebéd alatt a helybeli dalárda által serenadéval üdvözöltetett, mely alkalommal Verhás Gyula ur ifju tüzzel tolmácsolá a dalárda örömét, hogy megyénk buzgalmas főispánját körünkben tisztelhetni alkalom van. Erre ő Méltósága szokott nyájassággal s mindenkit szeretve buzditó szép szavakkal válaszolt. Több dal elzengése után szünni nem akaró éljenek közt távozott szét a nagyszámu közönség. Másnap a tisztelgéseket fogadá s ezután az izraeliták gyülekezetét szerencséltető magas jelenlétével, hol az elnöki széket elfoglalván, a következő bizottmányi tagok választattak meg: Löwy József, Weiss Samu, Halphen Lázár, Weiszmayer Móricz, Welisch József, Rosenfeld Sándor, Szukits Nándor, Ebenspanger Lipót és Somogyi Henrich urak. Ez alkalommal ő Méltósága elnöki beszédében üdvözlé a jelenvoltakat, mint a szabad hon szabad polgárait s felhivá őket, hogy a cultusminiszter ő exja felhivására a hitérzet teljes megkimélése mellett tartandó országos congressusra követet küldjenek. A főrabbi ur nagy horderejü s költői elragadással tartott ő méltóságához tisztelgő szónoklatot. Ezután a helybeli közintézeteket u. m. az Escompt, illetőleg a kanizsai kereskedelmi s iparbankot, takarékpénztárt; gymnasiumi épületet szerencséltető jelenlétével.

23-án délutáni vonattal Mura-Szombatba utazott jószágára, a vaspályánál szivélyes bucsuüdvözlések és éljenek kiséretében tovább robogott. Hozza Isten mielőbb ismét körünkbe!

— K i s f a l u d y S á n d o r siremlékére a szobor-állitó bizottmány pályázatot hirdetett, melyben kitünő szobrászunk Aradi Zsigmond is részt vett osztatlan tetszésben részesülő tervezetével. — A szobor mintának több oldalról felvett fényképei arról tanuskodnak, hogy e szoborm̃ü jeles hazánkfiának legszebb művei közé tartozik és igy örömmel csatlakozunk a Budap.-Közl. magasztoló dicséreteihez s óhajtjuk, hogy Aradi müve minél előbb emeltetnék a költő hantjai fölé méltó kifejezésként azon kegyeletnek, melylyel a nemzet, Zala nagy fia iránt viseltetik. — A költő babérkoszoruzott relief-arczképe által diszeitett egyszerü, de igen szép stilben tervezett talapzaton a nemes alaku muzsa, lantja hurjain feledve ujjait, kedveltje vesztesége felett busong. A gyönyörü mű minden oldalról egyformán hibátlan, szép körvonalokat tüntet fel, ami — mint a B. K. helyesen emeli ki — szobroknál lényeges, de nehéz és ritka dolog.

— S z é p a j á n d é k. A szombathelyi megyés püspök ur ő nmgának bérmálási körutja alkalmával letenye-kerületi országgyülési képviselő Királyi Pál ur, mint lapunk előbbi számából is olvasható, szinte megjelent a megyében, s mindenütt a legnagyobb szivélyességgel fogadtatott. A többi közt alsó Domboruban az olvasókör gyülést tartott, mely alkalommal Királyi Pál ur kéretett fel az elnöki szék elfoglalására, hol aztán a legszebb eredmény- és lelkesedéssel koszoruztatott a lelkes olvasókör hazafiaszellemü intézkedése. A szivélyes fogadtatás viszonzásaul és a kör szép czéljának minél kivánatosb kivitele eléréseül nagyobb mennyiségü értékes és érdekes könyveket vásárolt össze Királyi Pál ur és a napokban rendeltetése helyére el is szállittatott.

— T ü z. Galambokon szept. 12-én délután 3 órakor egy ház meggyuladt, mielőtt azonban a lángok elharapódzhattak volna, szerencsésen eloltatott s igy semmi tetemes kár nem történt. A tüz valószinüleg vigyázatlanságból támadt. Gáborja-házán a napokban szinte tüz volt, s három ház lett a lángok martalékává.

— S z ü r e t. Lendva vidékén október 5-én kezdetik meg a szüret.

— V ö l g y i f a l u b a n vérhas betegség erősen uralg, különösen a gyermekeket pusztitja.

— H o s s z u f a l u b a n mintegy két héttel ez előtt egy részeg ember megvágta a lábát egy baltával melynek következtében meghalt. Mondják, hogy az anyját akarta a fejszével agyonzúzni.

— E g y j e l e n e t a z e m b e r t r a g o e d i á j á b ó l. Mult vasárnap Nagy-Kanizsán egy betegség miatt kétszer meghiusult fényes esküvés tartatott az izr. imaházban. Fényes voltánál fogva sokan siettek megnézni s valóban meglepő volt, midőn a gazdag arapár esküdni ment, ép akkor vittek egy katona altisztet temetni, s a másik oldalon egy kis csecsemőt pedig keresztelni. Ugyanaz nap este a Zöldfa kertjében — mint mondják — a cylinder kalaposok véres összekoczczanása volt.

— N a g y-K a n i z s á n az utóbbi kevés eső után is, főleg az indóház felé akkora a sár, hogy a kocsikerekek mélyen belevágnak. Ily eseteknél aztán a kiméletlen kocsisok borzasztó káromkodások közt vérig kinozzák a sokszor tulterhelt, szegény lovakat. — Kár, hogy a művelt külföld példájára nálunk is gondoskodva nincs á l l a t-v é d-e g y l e t e k r ő l, melyek az ily visszataszitó jeleneteket a jobb érzés örömére megszüntetnék.

— D o m b o r u b a n nem rég tüz volt, egy lakház égett le, melynek lángjai közt egy gyermekélet is áldozattá lett.

— V i d o v e c z e n és Kottoriban az illir lelkészek elhalván, helyökbe a nép magyarokat kiván.

— Z a l a m e g y e rendkivüli közgyülést tart f. szeptemb. hó 29-én a megye székvárosa, Zala-Egerszegen; leköszöntek Gaal Endre főszolgabiró és Pál Sándor szolgabiró urak, ezek helyébe leend uj választás eszközölve.

— T a n ü g y i j e l e n t é s. A nagy-kanizsai VI-ik osztályu nagy gymnasiumba a beiratások és pótvizsgák f. évi szept. 29—30-án fognak tartatni; az előadások a gymnasiumi uj reálrendszerben október elejével megkezdetnek.

A magántanulók tanügyi felsőbb intézkedés folytán szintén tartoznak magukat beiratni.

A kormány által megalapitott tandij (didactrum) félévenkint 4 frt 20 kr. o. é.

Szállás az igazgatóság tudta és beleegyezésével fogadható a tanuló ifju polgárság részére.

Nagy-Kanizsán, szept. 24. 1868.

KÖNNYE ALAJOS.

— G r ó f S z á p á r y G é z a főispán ur ő Méltósága Nagy-Kanizsán léte alkalmával Wajdits József könyvkereskedését is szerencséltető magas jelenlétével, mely alkalommal a magyar könyvek terjedéséről tett kérdéseket, egyszersmint elismerését fejezte ki azon dicséretes buzgalomnak, melylyel e könyvkereskedés a jobb hazai irodalmi vállalatokat oly előszeretettel terjeszti.

— L ó e l a d á s tartatott Nagy-Kanizsán f. hó 25-én délelőtt a katonai parancsnokság által kimustrált lovakból.

Somogy-megyei hirek.

— S o m o g y m e g y e — mint a hivatalos lap irja — f. hó 17-én elhatározta, hogy fel fogja szólitani a minisztériumot, küldjön ki egy kormánybiztost, a területén s a szomszéd megyékben megingott közbiztonság helyreállitására. A minisztérium — mint értesültünk — Z i c h y F. volt ezredest szemelte ki kormánybiztosnak, s ez nem sokára le is megy a fenyegetett vidékekre, teljhatalommal, hogy véget vessen a rablók garázdálkodásainak.

— D r á v a s z a b á l y o z á s ügyében e héten Varasdon tartatott nagygyülés.

— Szent-Miklóson f. hó 22-én egy dühös eb megmart két gyermeket. Az egyik azonnal ügyes orvos-, a másik — javós asszonyhoz vitetett.

Sopron-megyei hirek.

— Mükedvelői előadás tartatott mult vasárnap, szeptember 20-án Sopronban, az úgynevezett „Schönherr"-féle kertben. A zenészetkedvelők nagy számmal valának jelen és igen élvezetes estében részesültek. A mükedvelők — tudósitónk állitásaként — kedélyes meglepetésben részesiték a jelenvoltakat, az érdem azonban nagyrészt azt illeti, ki őket unterstützolja.

— Tanulók beiratása a soproni realtanodánál. A magas vallás és közoktatási magy. kir. ministerium rendelete (13371. sz.) következtében a soproni kath. és evang. kétosztályu alreáltanodák egyesitése által különös hitfelekezeti jelleggel nem biró főreáltanoda feláliittatik, s e czélból már a közelgő tanévben a 3. osztály életbeléptetik.

A tanuló ifjuság az intézet 1. 2. és 3. osztálybai felvétele oktober három első napjaira esik.

Az illető szülők és gyámok egyszersmind arra is figyelmeztetnek, hogy az 1869—70-diki tanév kezdetével a főreáltanoda negyedik osztálya életbeléptetik, és hogy minden következő tanévben egy-egy felsőbb osztály megnyitással addig folytattatik, mig nem teljes, azaz hatosztályu a főreáltanoda.

A tannyelv magyar német.

Szeptember 18-án tartott tanári tanácskozmány jegyzőkönyvéből.

Az ideiglenes igazgatóság.

Vas-megyei hirek.

* Baloldali kör gyülése. Jövő oktober hó 5-én a megyebeli balpárti kör hivei Szombathelyen gyülést tartanak, s egyszersmind 6-án az aradi 13 vértanu emlékeért tartandó gyász isteni tiszteleten részt veendenek.

* Torna-gyülés. Folyó hó 27 én a szombathelyi torna-egylet gyülést tartand, mely alkalommal egyszersmind a létesülő lövész egyletnek megalakulása s evveli egyesitése iránt határozat fog hozatni.

* Német szinészeink bevégezték nálunk előadásaikat, hir szerint tőlünk Nagy-Kanizsára utaznak a téli idényre.

* Tüzvész. Szergény községben a napokban tüz ütvén ki, borzasztóan pusztitott, a falunak nagy része a lángok martaléka lett, — temérdek szárnyas és más házi állatok, melyeket a nagy füst miatt megmenteni nem lehetett, — benn fulladtak.

* Vasuti szerencsétlenség. A mult hét egyik napján Vasvár mellett a hegyről leereszkedő teher vonat gőzgépe szétrobbant s visszatarthatlanul a legnagyobb sebességgel iramlott, — nagyobb szerencsétlenség nem történt.

* Felhivás. Vasmegyei összes honvédei, ezennel felhivatnak miszerint oktober hó 5-én délután tartandó honvédgyülésre Szombathelyen minél számosabban megjelenni szivesked-jenek.

SZALMAY ANTAL,
vasm. honvédegyleti aljegyző.

— A vasmegyei baloldali kör október 5-én Szombathelyen gyülést tart.

Irodalom.

— Bátorfi Lajos, lapunk buzgalmas segédszerkesztője, felelős szerkesztése és kiadása mellett a napokban jelent meg s küldetett szét „Kandi Klári" hölgy-élczlap mutatvány- s egyszersmind 1-ső száma. E lap, mely egyetlen, mondhatni első a maga nemében, kizárólag a hölgyek érdekeit képviseli, kedvesen szórakoztató, élénk humorral s nem ritkán a gúny fegyverével fogja a sokszoros kölcsönt, melylyel a férfivilág által már annyi idő óta traktáltatott, visszafizetni s az ujabban felmerülendő, gyakorta gyengédtelen, élczes megjegyzéseket kiparirozni.

Különösen érdekes, mulattató iránya, de csinos, minden felsőbb igénynek megfelelő kiállitása folytán is reméljük, hogy m. t. hölgyeink, kiknek óhajtott emantipatiója mellett küzd, s a férfiak hibáit nyilt igazsággal ostorozza, a kivánt figyelem s méltó pártfogásban részesitendik.

Ajánlatunk mellett megjegyezzük, hogy a legjobb s tehetséges erők sorakoztak a további tartalomdús kiállitásra, s Szentkirályi Aurel, lapunk ismert széptehetségü s tevékeny munkatársa kizárólag e lap mellett mint társ-szerkesztő állandóan fog müködni.

Előfizetési ára az egy ivre terjedő, havonkint háromszor: 1. 10 és 20-án megjelenő, finom velin papirra nyomatott lapnak egész évre 4 frt. fél évre 2 frt. negyed évre 1 frt. o. é. Az előfizetési pénzek, valamint a lap szellemi részét illető küldemények bérmentesen Nagy-Kanizsán a szerkesztő- s kiadó-hivatalba, Pesten Rákosi Lászlóhoz (Köztelek, üllői ut 12. sz.) bérmentesen intézendők. Előfizethetni ezenkivül minden kir. postahivatalnál és hiteles könyvkereskedésben.

A második szám október hó 10-én jelenend meg. Ismételve ajánljuk mélyen tisztelt hölgyeink- s az egész olvasó közönségnek.

— Kedves munkatársunk Hoffmann Mór „Jerichói rózsák" czimü költeményfüzete, melynek megjelenését túlzott nyomdai elfoglaltság késleltété, legközelebb elhagyja a sajtót. Midőn ezt kijelentjük, egyszersmind alkalmat veszünk magunknak a 10 ivre terjedő igen csinos kiállitásu müvet minden t. irodalombarát pártfogásába melegen ajánlani. Megrendelhető 1 frtjával a szerzőnél Lengyeltótiban és Wajdits József könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

— Beküldetett Orbán Balázs előfizetési felhivása „A Székelyföld" czimü nagy képes vállalat I. kötetére.

E munka, mely a honisménak annyira elhanyagolt kincseit fogja bemutatni a szép testvérhaza leirása, annak multja és jelenének ismertetése által, minden esetre nagybecsü, kedves leend mindazokra nézve, kik lángoló hazaszeretetük érzetében hazájukat ismerni, s ez által az irántai érdekeltséget másokban is felébreszteni óhajtják.

Az első kötet, mely „Udvarhelyszéknek" monográfiáját fogja adni, már sajtó alatt van s ez évi okt. hó 9-ére teljesen készen is lesz. Ára füzve 2 frt 10 kr. diszkötésben 3 frt 20 kr. Bolti ára jóval magasabb leend. Az előfizetők 7 nagy önálló kép mellékletet, a gyüjtők pedig 10 példány után egy tiszteletpéldányt nyernek. Az előfizetési pénzek okt. 1-ső napjáig Pestre, Ráth Mór könyvkereskedésébe küldendők.

Ajánljuk minden olvasó hazafi pártfogásába.

Nyilt pósta.

— S. J. Tamási. Lapunk rendesen s szokott módon postára adatik. A hibának ott kell történni, hogy nem kézbesittetik.

— Kaposvár. ?

— H. M. Lengyeltóti. Várunk, jöjj s lesz correctura elég.

— J. Sopron. Máskor is szivesen látjuk, hanem nyilt sisakkal.

— M. B. Pécsett. Szivesen fogadjuk.

Nyilt tér.

— **Nevelőnő** ajánlkozik kath. vagy izr. házba, tanit magyar és németül, e pályán 28 év óta sikerrel müködik. Nemcsak a szükséges tantárgyakból, de a női kézimunkákból is alapos oktatást ad. Kitünő bizonyitványokkal van ellátva.

— **Egy fiatal leányka,** ki minden fehérnemü varrásban jártas, ajánlkozik falura jó uri családokhoz.

— **Egy molnármester** ajánlkozik kisebb malomhoz, ki 600 frt bánatpénzt azonnal letenni képes.

— **Három egyén** kerestetik egy élénk vasmegyei kereskedésbe t. i. egy fűszerkereskedésben jártas segéd, egy pedig, ki a vaskereskedést érti és végre egy vagy két szappanos legény Azonnal elfogadható az állomás.

☞ Mindezekről bővebben Wajdits József nagykanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

TARCZA.

Szerélmem.

Csalódtam én, midőn azt gondolám,
Hogy hő szerelmem, mely szivemben él,
Lávát röpitő, forrongó Vezuv,
Mely a világhoz rém nyelven beszél.
Oh a Vezúv, ha egyszer már kitört
Utána ismét hallgatag leszen;
Az én szerelmem Vesztaláng a mely
Folyton lobog, mig csak ver szivem.

Csalódtam én, midőn azt gondolám,
Hogy hő szerelmem, mely szivemben ég,
Borzalmat keltő rémes üstökös,
A melytől olykoron ragyog az ég.
Az üstökös bár fényesen ragyog,
De végre is a messzeségbe tűn;
Az én szerelmem hajnalcsillag, mely
Állandóan ragyog: örökre bűn.

Csalódtam én, midőn azt gondolám
Hogy hő szerelmem zugó tengerár,
Mely feldühödten hányja habjait,
S sok földlakót rémes keblébe zár.
A tengerár, bár rettentőn zajong,
De végre mégis csillapulva lesz;
Az én szerelmem kis csermelyke csak,
Mely lassan ámde folyton csörgedez.

Csalódtam én, midőn azt gondolám,
Hogy hő szerelmem duló fergeteg,
Mely romboló erővel, csattogón
Az őserdőket földig rázza meg.
A fergeteg, bár borzasztón dühöng,
De végre is el kell hallgatnia;
Az én szerelmem játszi, kis Zephir,
De mely susogni meg nem szün soha.

Csalódtam én, midőn azt gondolám,
Hogy a szivemben élő szerelem
Fényes szivárvány, mely a menny diszes
Azurján tündökölni megjelen.
Oh a szivárvány tünde fénye szép,
De eltün visszahozhatatlanul;
Az én szerelmem rezgő harmatcsepp,
Mely este-reggel a virágra hull.

KOCZIÁN SÁNDOR.

Egy nemzet kakukja.

— Történeti beszély az avar korból. —

Irta Tandor Ferencz.

(Folytatás.)

Az épület egyik szárnyában Theodora nyugodott pazar fénynyel elhalmozott nyugágyán, kezére hajtva fejét, fehér arczát leomló szőke fürtök környezék.

Nem csuda, ha arczának bája, ajkainak bűvös mosolya s az epedő fény, melyet szemei löveltek lebilincselték, meghóditák a büszke chánt.

Szemei szórakozottan tévelyegtek egyik tárgyról a másikra, az ajkain elvonuló mosolyt olykor-olykor egy-egy gyenge sóhaj váltá fel.

A nő, ki chánt mondhatott rabjának, unatkozott.

Lehet-e gyötrőbb szép nőre, mint unatkozni? Hol e vészangyal felütő tanyáját, ott az arcz lassankint veszti üdeségét, a kedély lebilincselő vidorságát.

S Theodora unatkozott.

Mit ért neki a fény, a kényelem elzárt magányában? elveszté előtte ingerét e hóditás. Ő, kinek lábaihoz Bizanc nagyai borultak, vágyott elhagyni unalmas magányát, bevetni magát ujra a nagy város zajába, melyet odahagyott.

Az ajtófüggönyök szétnyiltak.

Mintegy negyven évesnek látszó férfi lépett be. Vonásai a nyers kifejezés, élénkség férfias elhatározás s kellem vegyületei voltak; homloka magas vékony redővel; orra erősen görbült; szemöldo tömött, lehajló; szemei fénylők, tekintete parancsoló, állát gesztenyeszin szakál környezé, öltözete virágokkal átszőtt zöldes al- és hosszu felöltöny, derékon gazdag övvel szoritva át, melyen rövid kivert markolatu, élnek görbülő tör függött.

Theodora felült csábitó mosolylyal fogadá vendégét.

A chán *) a nyugágy mellett foglalt helyet, szemeit kedvtelve legeltetá a mosolygó nőn.

*) „Der Name dieses „Chan" — es ist bei keinem Schriftsteller zu finden, Weil die Abendländer den Ehrentittel „Chagan" oder „Chan" für einen Namen hielten, so haben sie die Nachfrage nach den wirklichen Namen aus der Acht gelassen."
GEBHARD.
„Geschihte des Reichs Hungarn.

— Oh! mi kedves körödben tölteni e perczeket, melyek gondjaim közt szabadon maradnak. — szólt a Chán megfogva a nő fehér kezét.

Theodora résztvevő pillantást vetett rá:

— Szegény chánom! — szólt melegen — oh közöld velem bajaidat, hadd osztozzam terheidben; mi aggaszt anynyira, miszerint e tiszta homlokon oly sokszor a levertség fellege ül?

— Egy látatlan kéz Theodora! mely boszulni akar s nem szünik meg figyelmeztetésével gyötörni! Majd egy bevésett nyil, majd egy susogó hang, mely igy szól: — Rumhilda! —

— Fölujitja az emléket, mely már egyszer elenyészett!

Fölidéz egy véres képet, egy nőt, ki áldozatja lön idétlen szerelmének!

— Ki ez? — kérdé Theodora féltékenységet szinlelve.

— Nem most Theodora! régen, nagyon régen! Egy gyenge nő, ki 40 évvel gyult szerelemre, ki szerelmeért feláldozta a várost, föl gyermekeit: Rumhilda longobard királynő.

Theodora meglepetve kiáltott fel:

— Hogyan, Rumhilda feladta a várost csak azért, hogy szeresd?

— S feláldozta gyermekeit! Ismeretlen kéz akar ezért megboszulni, de miért? vajjon nem tettem-e helyesen, midőn megbüntettem őt? Helyes, helyes! minél tovább fontolgatom ezt, annál inkább átlátom, hogy helyes. S én rettegjem boszujától! — tevé hozzá megvetőleg — összezúzom mint a férget, ha elég vakmerő fejét felemelni!

Nyugodt leszek, miért aggódjam, midőn Theodorám szerelme boldogit! — — —

A chani laktól jobbra, a vele csinra vetekedő épület egyik termében Ernitz, a chán jobbja, járt kelt.

Világos barna haja tömött gyürükben verdeste vállát; magas, széles homloka, egyenesen metszett orra, tömött szakálla ellentétben állt az avar sas orr s erős szálu bár, de gyér szakállal; arczbőre fehéres halvány vörössel átszőve; tartása nemes, járása könnyü, mozdulataiban rugékony. Öltönye avar jellegü: prémes söveg, hosszu felöltöny, gazdag övvel átszoritva testhez simuló alöltöny, fegyvere egy övbe szurt tör aranyozott fogantyuval.

Emitzet senki, s mindenki ismerte. Avar volt, mert másnak ki sem ismerte; főnök volt, mert vakmerő, érte élet-halálra kész csapat élén jelent meg tiz év előtt táborukban, hol esze, tanácsa, vakmerő bátorsága, s megnyerő modora által csak hamar mindnyájok szeretetét, megfontolt, mindig helyes tanácsai, a fölülmulhatlan ügyesség, melylyel vállalatait végrehajtá a chán kegyét biztositák számára. Igy emelkedett azon pontig, miszerint majdnem korlátlan befolyást nyert a chán felett.

A csapat, melynek élén az avar táborban először megjelent, bálványozta.

Mint rokonaiktól elszakadt, elnyomott rabszolga-csapatot kereste fel őket a turkok pusztáin. Szivökbe reményt bátorságot; kezökbe fegyvert adott; a legjobb alkalmat lesve ki, végetlen puszták, ezernyi veszélyek közt szabad hazába, elszakadt testvéreikhez vezette őket. — —

Kezeit törén nyugtatva, lassu léptekkel jár le és föl.

A teremből a kilátás a chán lakára nyúlik. Az ablaknyilás előtt megáll, szemei mohón legelnek az átelleni lakon, arczának nyugodtságát keserűség váltja fel:

— Anyám megboszullak! — kiáltott összeszoritott ajakkal, — oh mi rég vágyom a pillanat után, midőn füledbe sziszeghetem, büszke chán: — Anyám! oh mi rég müködöm szent eskümért, e szóért! Tizenhét évo szenvedek egy pillanatért! Szálankint hordom össze körötted a gyúanyagot, hogy elégni lássalak! Tizenhét évo égett a boszú egy pillanatért; de e pillanat kárpótol mindent, mindent!: életet, halált, örömöt s szenvedést, mind, mind! Oh akkor, akkor tekints le anyám, ha azt kiáltom: — Anyám megboszullak! —

— Adja az ég! — hangzott Grimoáld háta mögött.

(Folyt. köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, szept. 25-én. Nagyobb vevési kedv mellett lehetett volna az elmult héten feltünőbb szorgalmat tapasztalni, ha az izraeliták ünnepe akadályul nem szolgált volna, ámde a pesti piacz magas árjegyzéseinek, hol minden jobb minőségü 10—20 krral feljebb emelkedett. — Nem könnyü határozottan előre meghatározni, vajjon a mai árak általánosak-e, mivel a külföldi szükségletűl igen sok függ, mely még korántsem tudathatik teljes bizonyossággal. Ha kérdezősködések és ennek következtében nagyobb mérvü szállitási kötések nem csökönöltetnek, ugy a mi vidékünk a télen át a legszegényebb éléskamra leend.

Az árak egyébiránt következőleg alakultak:

Piaczi heti-vásári kelotárak.

NAGY-KANIZSÁN, szeptember 25-én.

Alsó-austriai mérőként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 3 frt 75 kr. 85—86 fnt. 4 fr. — kr. 87—88 fts. 4 frt 40—50 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 70 kr. 79—82 fnt. 2 ft. 85 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 70 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 90 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. 30 kr. 67—68 fns. 2. frt. 45 kr. Kukoricza 2 frt 60 kr., 2 frt 60 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 3 frt 70 kr. Zab 44—45 fns. 1 frt. 50 kr. 46—47 fns. 1 frt 60 kr. Pohanka 65—68 fns. 2 frt. 60 kr. 68—70 fts 2 frt. 70 kr. Paszuly fehér 3 frt 80 kr. Paszuly, tarka 3 frt. — kr. Gubó elsőrendü 12 forint 13 krajczár.

Bécsi pénzárfolyam, sept. 24.

5% metaliques 65.80; 5% nemz. kölcsön 61.60; 1860-ki álladalmi kölcsön 81.80; bankrészvények 7.10; hitelintézeti részvények 206. 20; London 116.—; ezüst ágio 113.75; arany darabja 5.52⁵/₁₀ kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1	óra	22	percz.
„	„	estve	9	órakor.		
„	Bécs	reggel	7	óra	15	percz.
„	„	estve	7	óra	45	„
„	Triest	d. u.	1	óra	50	„
„	„	estve	9	óra	25	„
„	Barcs	reggel	8	óra	56	„
„	„	délután	2	óra	—	„
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5	óra	6	„
„	„	d. u.	1	óra	20	„
„	Bécs	reggel	8	óra	20	„
„	„	estve	7	óra	30	„
„	Triest	reggel	5	óra	25	„
„	„	délben	12	óra	52	„
„	Barcs	d. u.	1	óra	44	„
„	„	este	7	óra	20	„

Heti naptár.

szept. 27-től október 3-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold-ntl.
Kath. Ev. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI. 33—24.				
27	Vasárnap	D 17 Kos D.	D 16 Kos.	[illegible]
28	Hétfő	Venczel kir.	Venczel	[illegible]
29	Kedd	Mihály főangy.	Mihály	[illegible]
30	Szerd.	Hieronymus	Jeromos	[illegible]
1	Csütörtök	Remigius	Aladár	[illegible]
2	Péntek	Theophil	Lucian	[illegible]
3	Szombat	Kandid vért.	Fejér	[illegible]

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K :

FELHIVÁS.

Az aláirott igazgatóság tisztelettel jelenti a hazai t. közönségnek, hogy a m. kir. keresk. ministerium f. évi jun. 12-én 7831. sz. a. kelt engedély folytán a

„Magy. kölcsönös biztositó-bank"

működését megkezdette.

Minélfogva az intézet mind helybeli, mind vidéki pártolóit tisztelettel felhivja, hogy a **biztossági alap** képzésében mint alapitók résztvenni sziveskedjenek.

Jelentéseket e czélból elfogadnak legközelebb

Pesten az **„Angol-magyar bank"** (főut 1. sz.)
s a **fennczimzett intézet** ideiglenes irodája (régi posta-utcza 10. sz. II. emelet.)

Budán az ottani **„takarékpénztár"** (lánczhid-tér.)

Vidéken pedig az intézet ügyvivői.

Hol ügyvivőségek nem léteznek, a jelentkezések a fentczimzett intézetek bármelyikéhez irásban intézendők.

Alapitó lehet mindenki, ki ez intézet bizt. alapjára egy vagy több 100 ftos jegyet aláir, s ez összegből aláiráskor 10%, s az ideigl. nyugta kézbesitésekor további 20%-ig lefizet; a többi 70% egy év lefolyása alatt 3 vagy több kisebb részletben fizetendő le.

Ezen összegek képezik az intézet biztonsági alapját, mely a benne részesülőknek azon kettős előnyt nyujtja, hogy mig az illetők kisorsolás utján tőkéjöket visszakapják, attól folyvást 6% kamatot huznak, az évenként tartandó kisorsolás alkalmával pedig egész betételök egyszerre, a kisorsolás ideje szerint 25%-tól egész 100%-ig emelkedő *felülfizetéssel adatik vissza.*

Működését kiterjeszti ezen intézet a legelőnyösebb feltételek mellett:

1) **a tüzkár elleni biztositásokra**, minden ingó és ingatlan vagyonra nézve,

2) **a jégkár ellenire**, valamint

3) **az emberi élet** minden szokásban levő módozatok szerinti biztositására.

Az ezen üzletágakból évenkint maradó *fölöslegek* kezdetben az alapitók által az előre képzett biztonsági alapra tett befizetések törlesztésére szolgálnak; a törlesztés után pedig mint tartaléktőke az összes résztvevők közös tulajdonát képezik, a kik betételök legkisebb koczkáztatása nélkül, nemcsak azok után járó kamatokat, hanem a dijtételekből maradó további fölöslegeket élvezik azon előnynyel egyetemben, : hogy az intézet rendelkezés alatti tőkéit elsőbbségi joggal kölcsönkép használják, s igy szükség idején biztos és olcsó pénzhez juthatnak.

Az intézet szervezete a legszabadelvűbb, amennyiben az összes tagok befolyása és ellenőrködése alatt áll.

Minélfogva a t. közönség részvétébe és pártolásába azon megjegyzéssel ajánljuk, hogy bármi további felvilágositással ugy az intézet, mint vidéki ügyvivői a legnagyobb készséggel fognak szolgálni.

Pest, 1868. szeptember 4-én.

A „MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSITÓ-BANK"
igazgatósága.

(158—10,3)

DANIELISZ JÁNOS,

női szabó-mester

Pesten magyar utcza 5 sz. a. a hatvani utczától 2. ház

ajánlja a t. cz. hölgyközönségnek ujonnan berendezett

DIVAT-TERMÉT

az őszi és téli idényre a legujabb divat szerinti elkészitésekkel következő árjegyzékkel; u. m.:

Egy utczai rövid ruha gyapjuszövetből	12—18	frtig.
Egy ruha Alexandra-szövetből	18—22	„
„ „ Smirna szövetből	20—24	„
„ „ Hellas a soie szövetből	22—26	„
„ „ Avalon Risch	23—28	„
„ „ Velour a soie	24—29	„
„ „ Velour a soie selyemszövéssel	26—35	„
„ „ Jilkmohair szövetből	29—40	„
„ „ Fullár és könnyű Nultusar selyemből	35—45	„
„ „ Bármily szinü selyemből	46—100	„
„ „ Ripsz selyomből	65—120	„
Egy felöltő posztóból	10—25	„
„ finomabb felöltő szinte posztóból	27—60	„
„ felöltő, guba vagy boglyas bármily szinü szövetből	18—70	„
„ selyembársony felöltő diszesen kiállitva	40—80	„

Nemkülönben minden néven nevezendő női öltönyök, az illető parancsa szerint diszesen elkészitve jutányos ár mellett a szükség esetében 8 óra alatt elkészittetnek.

Kelmék nélküli készitéseket is igen jutányosan számitok fel s végre derekas ruhák csakis megrendelés utján készittetnek, — vidéki tisztelt hölgyek kivánságára szövetmintákkal a szin meghatározásával posta utján rögtön szolgálhatok.

A vidéki megrendeléseknél a derék és szoknya eleje s hossza megküldését kérem.

Bátor vagyok üzletemet a t. cz. hölgy-közönségnek kegyes pártfogásába azon kéréssel ajánlani, miszerint becses megrendeléseikkel a jövőben is szerencséltetni sziveskedjenek.

(161—6,2)

(156—3,2)

A

NAGY-KANIZSAI

„KERESKEDELMI- ÉS IPAR-BANK"

4% évi kamatozásra

elfogad folyó számlára készpénz bevételeket és azokról számla-kivonatokat ad ki. — A banknál gyümölcsözés végett letett pénzek visszafizetésére a következő felmondási határidők vannak kiszabva:

100 frtig felmondás nem igényeltetik
100 frton felül 500 frtig 3 nap
500 „ „ 1000 „ 8 „
1000 „ „ 10,000 „ 15 „

10,000 frton felüli betéti-összegek visszafizetésére azon felmondási idő szolgál zsinormértékül, mely a befizetés alkalmával a betevő s a bank között egyetértőleg megállapittatott. A bank pénztára vasár- és ünnepnapokat kivéve reggeli 9 órától 12-ig, és délután 3-tól 5-ig mind a betételekre, mind a visszafizetésekre nyitva áll.

---

100 darab

mustra birka,

anya és ürü eladásra készen áll.

Beleznán Horváth Gyula urnál.

(159—3,2)

Wichtig

für BIERBRÄUEREIBESITZER.

Nur was ächt ist, bewährt sich.

Schaal, sauber und trübe gewordene Lager, sowie auch nue Schenkbiere werden **längstens in 24 Stunden** durch ein unschädliches Mittel unter Garantie, glanzhell, fein moussirend und schmackhaft wieder hergestellt. Bei Bestellung bitte um genaue Angabe der Zahl der Fässer und des Maas-Inhalts jedes einzelnen Fasses. Versendungen nehme der Kürze wegen nach.

Einsendungen von einer Flasche des kranken Bieres wäre gewünscht. Mustersendung sowie Briefe bitte zu franciren. Nähere Auskunft ertheilte

Aug. Siegeriet,
Mengen (Württemberg.)

Ämtliche Urkunde.

Dem Kaufmann und Fabrikanten, Herrn August Siegeriet von hier, wird hiemit bezeugt, das derselbe der unterzeichneten Stelle über 10,895 Stück Zeugnisse, authentische Schriftstücke, von Anbeginn seines Geschäfts bis heute vorgelegt hat.

Mengen, 1. April 1867.

Stadtschultheissen Amt:
Kopp.

181-12,12)

UNTERLEIBS-BRUCHLEIDENDE,

selbst solche mit ganz alten Brüchen finden in weitaus den **meisten Fällen vollständige** Heilung durch Gottlieb Sturzeneggers **Bruchsalbe**. Ausführliche Gebrauchs-Anweisung mit einer Menge überraschender, ämtlich bestätigter Zeugnisse zur vorherigen Ueberzeugung gratis. Zu beziehen in Töpfen zu 3fl. 20 kr. Oesterr. W. sowohl direct beim Erfinder **Gottlieb STURZENEGGER** in **Herisau**, Kanton Appenzell, Schweiz, als auch durch: Fr. v. **Formágyi**, Apotheke zur heil. Maria in Pest und Hr. **Max von Horváth**, Apotheke in Agram. [127-17,5]

HAASENSTEIN & VOGLER

Annoncen-Expedition,

W I E N,
Wollzeile 9.

Hamburg, Berlin,
g-Johanisstr.14. Gertraudtenstr. 7.

Frankfurt a/M.
grosse Gallusstrasse 31.

Basel, Leipzig.

INSERATE

werden prompt vermittelt
unter Berechnung n. d. Originalpreisen
in die
Zeitungen aller Länder.

Zeitungs-verzeichnisse gratis u. franco.
Belegeblätter über jede Insertion.
Rabattvortheile, ganz nach den bei den Zeitungen geltenden Anoncen.
Kostenanschläge stehen auf Wunsch vorher zu Diensten.

TALMI ÖRÖKKÉVALÓ ARANY-ÉKSZER.

Ki e czikket mint valódit birni akarja, az forduljon az egyesült

Industrie Halle-hez Bécsben, Praterstrasse 16.

Eladási irány nagy árakban.

Az ékszer állandóságáért irásilag állunk jót.

Brillant-ékszer.

finoman kiállitva, az ismerő is csalódhatik ez ékszer valódi Talmi aranyba van fogva, a belehelyezett brilantok a legfinomabb hegyjegeczek, melyek az élénk fényt sohasem vesztik, ugy szintén más drágakövek is fel nem ismerhetően vannak utánozva.

Egy melltü	1 frt 50 kr., 2 frt, 3 frt.
Egy pár fülbevaló	1 „ 50 „ 2 „ 4 „
Egy „ mellgomb	1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy „ ujjgombok	1 „ 1 „ 50 „
Egy tü fésűnek	1 „ 1 „ 50 „
Egy brillant gyürü legfin.	1 „ 1 „ 50 „
Egy kereszt mint ékszer	1 „

Csiszolt Talmi arany-ékszer.

Egy láncz Talmi aranyból	1 frt 50 kr.
Egy nyakláncz	2 „ 50 „
Egy csábitó nő Collier kereszttel	1 frt.
Egy melltü	80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy pár fülbevaló	80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy kötet fülre függesztő	40 kr.

15 kr. **örök naptár**, mint medaillon, ezen szép Charivari-tárgy, megaranyozva egy oldalon hónapos, nap-felkeltet és lenyugtat, a nap és éj hosszát, a másikon a hét napjait és a datumot mutatja helyesen az havonkint, es hetenkint igazitandó.

Egy medaillon	50 kr., 80 kr., 1 frt.
Egy pár mellgomb	80 „ 80 „
Egy „ ujjgomb	40 „ 60 „
Egy függesztőfésü	80 „ 1 frt, 2 frt.
Egy [illegible]	50 „ 80 kr., 1 frt.

Valódi arany-ékszer.

Egy gyürü színes kövekkel	1 frt 80 kr.
Egy „ gyöngyökkel megrakva	2 „ 50 „
Egy „ aranyeral	3 frt 50 kr., 4 frt, 5 frt.
Egy pár fülbevaló	4 frt, 5 frt, 6 frt, 7 frt, 8 frt

Gyöngy-ékszer.

Egy melltü	1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt, 3 frt.
Egy pár fülbevaló	1 „ 1 „ 50 „ 2 „ 3 „
Egy „ mellgomb	80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr.
Egy „ ujjgomb	1 frt, 2 frt, 3 frt.
Egy férfitü	1 „ 1 „ 50 kr.
Egy nő collier	2 frt 50 kr., 3 frt, 3 frt 50 kr.
Egy kar karika	2 frt, 2 frt 50 kr., 3 frt.
Egy zsinor Alakl gyöngy	2 frt, 3 frt, 3 frt 80 kr.

Email-ékszer

diszesen kiállitva tüz-email Talmi aranyon.

Egy melltü	1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy melltü valódi gyöngy és emaillel diszitve	2 frt, 3 frt, 4 frt.
Egy pár fülbevaló	1 frt, 1 frt 90 kr., 2 frt.
Egy egész email-ékszer melltü, fülbevaló, brilanttal	3 frt 50 kr.
Egy pár email-mellgomb	60 kr., 80 kr.
Egy „ „ -ujjgomb	80 „ 1 frt.
Egy medaillon	80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr., 2 frt.
Egy email-gyürü	60 kr., 80 kr., 1 frt.
Egy láncz emaillel	1 frt 50 kr.
Egy nő-láncz	2 „ 60 „

Fekete ékszer

Szaru-, Jet- és Kaucsukból állandó.

Egy nő collier kétszer a nyakra vehető kereszttel vagy csak egy szivvel	65 kr
Egy melltü	15, 20, 30 és 50 kr.
Egy pár fülbevaló	30, 20, 10 kr.
Egy mell vagy ujjgomb	15, 20, 50 kr.
Egy rövid óraláncz	15, 20 kr.
Egy hosszú „	30, 50 kr.
Egy egyszerü függesztő fésü	25, 35 kr.
Egy diszitett „ „	50, 60 kr.
Egy hajöv	30, 40, 80 kr.

A folytonos kiszolás száz meg száz régi vevőtül a birodalom minden részéből, Német-, Orosz- és Olaszországból és az egész Levante-nak felszólitás után rögtön jótállás mellett szállitandók el.

Minden ártáblák ráadásul és franco.

Egyesült Industrie-Halle, Bécs, Praterstrasse 16.

(1[illegible]) Kereskedők tuczatárakat kapnak.

Derék képviselők a környékekben kerestetnek.

Ziehung 1. Juni	**250 frs LOSEN der Stadt Florencz**	Haupttreffer frs 100,000

werden von dem gefertigten Wechselhause gegen Baarzahlung billigst, wie auch gegen 10 monatliche Raten à 10 fl. — oder 20 monatliche Raten à 5 fl 50 kr. verkauft, ferner werden ebendaselbst

Lose Gesellschaften

auch 10 stück 250 frs Lose der Stadt Florencz für 10 Theilnehmer gegen 20 vierteljährige Raten à 6 fl 75 kr. arangirt.

Diese Lose, welche ein jährliches Zinsen erträgniss von 10 frs. abwerfen, keinerlei Coupon und Gewinnsteuer unterliegen und in den ersten zehnjährigen Periode mit jährlich vier reich dotirten Ziehungen ausgestattet sind, können wir Jedermann auf das Beste empfehlen.

A. Morgenstern & Comp.
Wechselhaus. Franz Deák-gasse Nr. 9
Pest.

(97—9)

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Ajánljuk jeles

GÉPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készitve.

RUGÓ MÉZGA-SZÜTYÖK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVEICZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai MALOM-KÖVEK,

a melyekből legnagyobb rakhely van:

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főutcza 2. sz. (136—16,12)

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.